

İLLER BANKASI ANONİM ŞİRKETİ

**MİMARİ PROJE YARIŞMALARI İLE ELDE EDİLEN KAMU
BİNALARININ İNCELENMESİ**

Özlem DURAN

UZMANLIK TEZİ

HAZİRAN 2018

İLBANK
TÜRKİYE'NİN YAPICI GÜCÜ

İLLER BANKASI ANONİM ŞİRKETİ

**MİMARİ PROJE YARIŞMALARI İLE ELDE EDİLEN KAMU
BİNALARININ İNCELENMESİ**

Özlem DURAN

UZMANLIK TEZİ

Tez Danışmanı (Kurum)

Gülay İPEK

Tez Danışmanı (Ankara Üniversitesi)

Doç. Dr. Arzuhan Burcu GÜLTEKİN

ETİK BEYAN

“İLLER BANKASI ANONİM ŞİRKETİ Uzmanlık Tezi Yazım Kuralları”na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Özlem DURAN
19 Haziran 2018

Mimari Proje Yarışmaları İle Elde Edilen Kamu Binalarının İncelenmesi
(Uzmanlık Tezi)

Özlem DURAN

İLLER BANKASI ANONİM ŞİRKETİ

Haziran 2018

ÖZET

Çıkış noktası proje elde etme sürecindeki yöntemlerden biri olan mimari proje yarışmaları olan bu çalışma ile inşaat sektörünün büyük bir bölümünü oluşturan kamu binalarının projelendirilmesinde yarışma yönteminin kullanılmasının ve bu yöntemin desteklenmesinin mimarlık üretimine ve dolaylı olarak yapı kalitesinin artırılmasına katkı sağlamak amaçlanmaktadır. Bu çalışmada, güncel olması açısından 2010-2016 yılları arasında yerel yönetimlerin açmış olduğu mimari proje yarışmalarından seçilen belediye binaları, çalışmanın nesnesini oluşturmuş ve bu binalar belirlenen tasarım ölçütleri üzerinden incelenmiştir. Türkiye’de açılan yarışmaların ve bu yarışmalara verilen devlet desteğinin tartışılarak, yarışma ortamının mimarlık üretimine ve de dolaylı olarak yapı kalitesine katkısının gösterilmesi bu çalışmanın mimarlık alanına katkısı olarak görülmektedir.

Anahtar Kelimeler : Mimari proje yarışması, yarışma, kamu binaları, belediye binası

Sayfa Adedi : 81

Tez Danışmanı : Gülay İPEK (Kurum)
Doç. Dr. Arzuhan Burcu GÜLTEKİN (Ankara Üniversitesi)

The Analyse of the Public Buildings
Acquired by the Architectural Project Competitions
(Expertise Thesis)

Özlem DURAN

ILLER BANKASI ANONİM SİRKETİ

June 2018

ABSTRACT

This study with the starting point of architecture competitions, which is one of the methods to acquire architectural projects, aims to contribute to the architectural production and enhance the spatial quality of the built environment by using and promoting the method of competitions for producing architectural projects of public buildings that constitutes an important part in building trade. Municipal building projects acquired with the architectural competitions which are organised by the local administrations between the years of 2010 and 2016 -to be up to date- become the subject of this study and these buildings are investigated according to the specified design criterias. The main contribution of this study to architecture is showing the contribution of competition platform to architectural production and so to the quality of the built environment by discussing the architectural competitions held and the support given by the government to them in Turkey.

Key Words : Architectural competition, competition, public, public buildings,
municipal building

Page Numbers : 81

Supervisor : Gülay İPEK (Corporate)
Assoc. Prof. Arzuhan Burcu GÜLTEKİN (Ankara University)

TEŞEKKÜR

Çalıőmam esnasında verdikleri destekten ötürü tez danıőmanlarım Gülay İPEK'e, Doç. Dr. Arzuhan Burcu GÜLTEKİN'e teşekkür ederim.

Ayrıca bu stresli ve sıkıntılı sürecime dahil olmak durumunda kalan eőim Behcet Duran'a, Tülay Nehir'ime ve Ali Emir'ime sabırları için sonsuz teőekkürlerimi gönderiyorum.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	i
ABSTRACT.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
ÇİZELGELERİN LİSTESİ.....	vi
ŞEKİLLERİN LİSTESİ.....	vii
RESİMLERİN LİSTESİ	viii
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	ix
GİRİŞ	1
1. MİMARİ PROJE YARIŞMALARI VE KAMU KAVRAMI.....	5
1.1. Mimari Proje Yarışmalarının Tanımı ve Kapsamı.....	5
1.1.1. Dünyadaki mimarlık yarışmalarının tarihi	8
1.1.2. Türkiye’deki mimarlık yarışmalarının tarihi	10
1.2. Kamu Binalarının Tanımı ve Kapsamı.....	21
1.3. Mimari Proje Yarışmalarında Kamusal Paydaşlar ve Rollerini	24
1.3.1. Merkezi yönetimler.....	24
1.3.2. Yerinden yönetimler	24
1.3.3. İller Bankası.....	26
2. MİMARİ PROJE YARIŞMALARINDA TASARIM ÖLÇÜTLERİ.....	29
2.1. Biçimsel Tasarım Ölçütleri	29
2.1.1. Kavramsal elemanlar	30
2.1.2. Görsel elemanlar	33
2.1.3. Çevresel elemanlar	37
2.1.4. Kurgusal elemanlar.....	38
2.2. Anlamsal Tasarım Ölçütleri	46
2.2.2. Güç ve iktidar	47
2.2.3. Anıtsallık	47
2.2.4. Simgesellik	48
2.2.5. Muhafazakârlık.....	49
2.2.6. Modernlik	49
2.2.7. Sadelik	50
2.2.8. Görkemlilik.....	50
3. MİMARİ PROJE YARIŞMALARI İLE ELDE EDİLEN KAMU BİNALARININ TASARIM ÖLÇÜTLERİ KAPSAMINDA İNCELENMESİ	51
3.1. Mimari Proje Yarışmaları İle Elde Edilen Belediye Hizmet Binalarının İncelenmesi.....	53
3.1.1. Manisa Belediyesi Hizmet Binası.....	54
3.1.2. Antalya Gazipaşa Belediye Hizmet Binası.....	56
3.1.3. İzmir Konak Belediyesi Hizmet Binası	58
3.1.4. İnegöl Belediyesi Hizmet Binası	60
3.1.5. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Hizmet Binası	62

3.2. İncelenen Belediye Hizmet Binalarının Karşılaştırılması	64
SONUÇ VE ÖNERİLER	65
KAYNAKLAR	67
EKLER	72
EK-1: 2000-2016 Yılları Arasında Kamu Projeleri İçin Açılan Ulusal Mimarlık Yarışmalarının Yıl, Yarışma Şekli, Yapı Türü Ve Yarışmayı Açan Kuruma Göre Dağılımlar	73
ÖZGEÇMİŞ	80

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 3.1. Manisa Belediyesi Hizmet Binasının mimari özellikleri.....	54
Çizelge 3.2. Manisa Belediyesi Hizmet Binasının tasarım ölçütleri kapsamında değerlendirilmesi	55
Çizelge 3.3. Antalya Gazipaşa Belediyesi Hizmet Binasının mimari özellikleri	56
Çizelge 3.4. Antalya Gazipaşa Belediyesi Hizmet Binasının tasarım ölçütleri kapsamında değerlendirilmesi	57
Çizelge 3.5. İzmir Konak Belediyesi Hizmet Binasının mimari özellikleri	58
Çizelge 3.6. İzmir Konak Belediyesi Hizmet Binasının tasarım ölçütleri kapsamında değerlendirilmesi	59
Çizelge 3.7. İnegöl Belediyesi Hizmet Binasının mimari özellikleri	60
Çizelge 3.8. İnegöl Belediyesi Hizmet Binasının tasarım ölçütleri kapsamında değerlendirilmesi	61
Çizelge 3.9. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Hizmet Binasının mimari özellikleri.....	62
Çizelge 3.10. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Hizmet Binasının tasarım ölçütleri kapsamında değerlendirilmesi	63
Çizelge 3.11. İncelenen belediye binalarının karşılaştırmalı değerlendirmesi	64

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil	Sayfa
Şekil 1.1. Mimari proje yarışma tipleri.....	8
Şekil 1.2. Türkiye’de 1980-2008 yılları arasında yapılan mimarlık yarışmalarının yarışmayı çıkaran kuruma göre dağılımı	19
Şekil 1.3. Türkiye’de 1930-2010 yılları arasında yapılan mimarlık yarışmalarının yarışmayı çıkaran kuruma göre dağılımı	28
Şekil 2.1. Kavramsal elemanlar	30
Şekil 2.2 Noktasal etkileri olan şekiller	31
Şekil 2.3. (a) Doğal şekiller, Dongdaemun Design Plaza, plan, Zaha Hadid (b) Dongdaemun Design Plaza, Zaha Hadid	34
Şekil 2.4. Biçimler	35
Şekil 2.5. Işınsal Denge, St. Basil’s Cathedral	40
Şekil 2.6. Altın Oran	42
Şekil 2.7. Le Modular	42
Şekil 2.8. Renk ile vurgu.....	43
Şekil 3.1. Mimari yarışmaların yüzdelerik dağılımı	52
Şekil 3.2. Mimari yarışmaları açan kurum ve kuruluşların sayısı	53

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim	Sayfa
Resim 1.1. Santa Maria del Fiore Katedrali kubbesi	9
Resim 1.2. Türk- Alman dostluk evi projesi 1. ödülü, German Bestelmeyer.....	10
Resim 1.3. Sergi Evi, Şevki Balmumcu, 1933.....	12
Resim 1.4. (a) İller Bankası, ön cephe, Seyfi Arkan, 1935 (b) İller Bankası, arka cephe, Seyfi Arkan, 1935.....	13
Resim 1.5. Kamutay Binası, Clemens Holzmeister, 1937.....	13
Resim 1.6. Anıtkabir.....	14
Resim 1.7. İstanbul Belediye Sarayı, Nevzat Erol, 1953.....	16
Resim 1.8. Ankara Stad Oteli, 1962	16
Resim 1.9. Denizli Belediyesi Hizmet Binası Yarışması, 1. Ödül, 2008, Seden Cinasal Avcı, Bilge Gülen	21
Resim 1.10. İzmir Konak Belediyesi Hizmet Binası Yarışması, 1. Ödül, 2015, Ziya İmren	21
Resim 2.1 Sagrada Familia, dikey çizgi.....	32
Resim 2.2 (a) (b) Cottbus Üniversitesi Kütüphanesi, Herzog De Meuron	36
Resim 2.3. Mimaride ritim, Sydney Opera.....	39
Resim 2.4. Simetrik Denge, Taj Mahal.....	40
Resim 2.5. Asimetrik Denge, Element House	40
Resim 2.6. Kentsel ölçekte vurgu, Kubbetüs Sahra.....	43
Resim 2.7. Zıtlık	44
Resim 2.8. (a) (b) (c) (d) Jubilee Kilisesi, Richar Meier	46
Resim 2.9. Canik Belediyesi Hizmet Binası.....	49

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılan simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar

İLBANK A.Ş.

M.Ö.

UIA

TDK

Açıklamalar

İller Bankası Anonim Şirketi

Milattan Önce

The International Union of Architects

Türk Dil Kurumu

GİRİŞ

Mimarlık kültürü ve mesleği, doğası gereği yaratıcı, araştırmacı ve yenilikçi bir yapıya sahiptir. Mimarın gerek eğitimi gerekse çalışma pratiği içerisinde mimari tasarım konusunda yetkinlik kazanmak ve kültür düzeyini yükseltmek için alıştırma yarışmaları yapmasına olanak sağlanmalıdır. Mimari proje yarışmaları da buna olanak sağlayan bir yöntemdir.

Helene Lipstad "Experimental Tradition: Essays on Competition in Architecture" adlı eserinde mimari tasarım yarışmalarını, "karşıt fikirlerin ve uzlaşmaz çözümlerin çarpıştığı savaş alanları, sınırları görünmeyen dev tasarım stüdyoları" olarak tanımlamıştır. Yarışma kavramı şüphesiz ki, Lipstad'ın da üzerinde durduğu gibi, içerisinde bulundurduğu rekabet kavramı, özgür/özgün üretim imkânları, değerlendirme ve ödüllendirme esasları ile mimarlık disiplininde ayrıcalıklı bir yapı oluşturmaktadır. Bu yapının temel özelliği mimarlara, değişik konular, mekânlar, boyutlar için söz söyleme/deney yapma olanağı sağlaması, kendini sınama/geliştirme/yenileme ortamı hazırlamasıdır. Kısaca yarışmalar, alışlagelmiş şekliyle iş alma ve iş verme yöntemi olmasının ötesinde, mimarlığı yaşama ve yaşatma fırsatlarıdır (Aktaran: Gencal, 2011:1).

İşveren için yarışmalar yalnızca nitelikli bir proje elde etme aracı iken, mimarlar açısından çok daha fazlasıdır. Mimarlık yarışmaları mimarın ihtiyaç programının sınırladığı alanda özgürce sözünü söyleyebildiği, kendini ifade edebildiği ve kanıtladığı bir ortamdır. Bu noktada, Louis I. Kahn'ın hemen hemen yarışmaları konu alan tüm kaynaklarda gönderme yapılan güzel deyişi akla gelir. Bu deyiş mimarlık yarışmasını "an offering to architecture/mimarlığa bir sunum" olarak tanımlamaktadır ve mimarlık yarışmalarının her düzeyde ve çok çeşitli yaklaşım ve bakış açılarıyla ele alınabilme potansiyeline vurgu yapmaktadır (Çağlar, 2013: 5).

Yarışmaların meslek içi eğitim yönü de vardır ve meslektaşlara kendini deneme, yenileme olanağı vermektedir. Öte yandan yarışmalar mesleği uygulamanın, "iş alma" veya "iş verme"nin yöntemidir. Mal sahibi - idare için yarışmalar, maliyeti yüksek bir "kölfe" değil, "usta işi" mimarlık ürünleri elde etmenin zengin seçeneklerini sunan bir olanak olarak görülecek, değerlendirilecek bir yöntem olmalıdır (Şentek, 2001:9).

Konunun Tanımı:

Proje elde etme yöntemlerinden biri olan mimari proje yarışmaları, mimarlık üretiminin önemli bir parçasını oluştururken, tek tipleşmenin de önüne geçerek mimarların meslek pratiği yaptığı profesyonel bir ortama zemin hazırlar. Aynı zamanda gündemdeki başlıca konuların mimarlık boyutunun araştırılmasına ve tartışılmasına ortam oluşturmanın da etkili bir yoludur. (Aksu, 2009:306).

Türkiye’de bugünkü döneme bakıldığında yarışma sayısının yeterli olmaması, özellikle genç mimarların tecrübe edinmesinde, kendilerini eğitmelerinde ve mimarlık kültürünün ilerlemesinde engel teşkil etmektedir. Nitelikli yapılar elde edebilmek için yarışma sayısının artması, bunun için ise inşaat sektöründe büyük bir yeri olan kamu binalarının projelendirilmesinde yarışma yönteminin kullanılmasının teşvik edilmesi gerekmektedir.

Araştırmanın Amacı:

Türkiye’de açılan yarışmaların ve bu yarışmalara verilen devlet desteğinin yarışma ortamına, mimarlık üretimine ve dolaylı olarak yapıli çevrenin kalitesine katkısını ortaya koymaktır.

Araştırmanın Önemi:

Bu çalışma ile proje elde etme yöntemlerinden biri olan –yarışma-ların mimarlık kültürüne katkısının tartışılarak, devlet yapılarının projelendirilmesi aşamasında kullanılabilir doğru bir yöntem olabileceği, idare açısından da proje elde etme anlamında zengin seçenekler sunduğu, bunun da Türkiye’deki mimarlık kültürünün gelişmesine ve nitelikli yapıların oluşmasına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın Yöntemi:

Çalışma kapsamında ilk olarak yarışmalara ve kamu binalarına ait tanımlar yapılmış, mimarlık yarışmalarının dünyadaki ve Türkiye’deki tarihi sürecinden bahsedilerek günümüze kadar uzanan genel bir çerçevesi çizilmiştir. Çalışmada neden mimari proje yarışmaları ile elde edilen kamu binalarının seçildiği açıklanmış, 2000 yılından sonrasına ait yarışma ile elde edilen kamu binaları kategorize edilerek bir yarışma listesi oluşturulmuştur. Bu yarışmaların açılmasında yerel ve merkezi yönetimin rolü ile

desteği incelenerek, kuruluş amacı yerel yönetimlere kredi desteği sağlamak, danışmanlık yapmak ve teknik destek vermek olan İller Bankası'nın da bu konudaki çalışmalarını araştırılmıştır. Güncel olması açısından 2016 yılındaki yerel yönetimlerin açmış olduğu mimari proje yarışmalarından seçilen belediye binaları tasarım ölçütleri üzerinden okunmaya çalışarak araştırmanın yöntemi oluşturulmuştur.

Sınırlılıklar:

Zaman boyutu itibariyle 2000-2016 yılları arasındaki Türk kurum-kuruluşlarının açtığı tüm yarışmalar ile ilgili en kapsamlı kaynak olan süreli yayınlar sırayla taranarak, özellikle Mimarlar Odası'nın çıkardığı Mimarlık dergisi kronolojik sıra ile incelenerek, 2000-2016 yılları arasında açılmış tüm yarışmalara ulaşılmıştır. Yarışma projeleri, yarışma türü açısından;

- Mimari
- Mimari+Kentsel tasarım
- Kentsel tasarım

Yapı türü olarak ise;

- Yönetim yapısı
- Kültür yapısı
- Eğitim yapısı
- Ulaşım yapısı
- Spor yapısı
- Rekreasyon olarak kategorize edilmiştir.

Literatür Özeti

Araştırmada çalışmanın anahtar kelimelerinden olan “mimari proje, mimari yarışmalar, kamu binaları, belediye binaları” konuları araştırılarak bu konuda yayınlanmış süreli yayınlar, makale, deneme, tez, kitap, sergi ve konferans bildirilerinin incelenmesi

yöntemleri izlenerek sonuç değerlendirilmesi yapılmıştır. Proje yarışmaları ile ilgili en kapsamlı kaynak olan süreli yayınlar sırayla taranmış, özellikle Mimarlar Odası'nın çıkardığı Mimarlık dergisi kronolojik sıra ile incelenerek, 2000-2016 yılları arasında açılmış tüm yarışmalara ulaşılmıştır. Türkiye'de mimari proje yarışmaları hakkında yapılan 11 adet teze de ulaşılmış, 2000 yılından sonrasına ait mimari proje yarışması ile elde edilen kamu binalarının konu edildiği bu çalışmanın kendine kaynak alabileceği tezler incelenmiştir. Bu tezlerin varlığı, yarışma yönteminin en çok kullanıldığı kamu projeleri hakkında özelleşmiş çalışmaların sınırlı olduğunu göstermekte, var olan çalışmaların ise yarışmaları destekleyen kurumlar hakkında bir inceleme yapmadığını göstermektedir. Bu nedendir ki mimarlık yarışmalarını incelerken, yarışma ile elde edilen projeler arasında çoğunluğu kapsayan kamu binalarını incelemek ve bu projelerin yarışmaya açılmasında hangi kurumların desteklediğini göstermek, literatürdeki eksikliği gidermek açısından yararlı olacaktır

1. MİMARİ PROJE YARIŞMALARI VE KAMU KAVRAMI

Mimari proje elde etmek için 3 farklı yöntem bilinmektedir. Bunlar doğrudan iş verme yöntemi, ihale yöntemi ve yarışma yöntemi olarak sınıflandırılır. Hazırlanan bir şartname çerçevesinde, profesyonel bir jüri tarafından birçok alternatif arasından en nitelikli projeyi seçmeyi ve tüm projeler arasında da yapılan sıralamaya göre ödüllendirmeyi amaçlayan bir yöntem olan yarışmalar, hem kamu hem özel sektör tarafından tercih edilmektedir.

Özel sektör tarafından açılan yarışmalar, Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Mühendislik, Kentsel Tasarım Projeleri, Şehir Ve Bölge Planlama Ve Güzel Sanat Eserleri Yarışmaları Yönetmeliği esaslarına birebir uymayan, davetli yarışmalar açmaktadır. Bu durum özel sektörün kullandığı bu yöntemin yarışma olup olmadığı tartışmalarını da beraberinde getirmektedir.

Kamuda ise mevcut yönetmelik doğrultusunda açılan yarışmalar, bir alana ait farklı alternatiflerin görülebilmesi ve nitelikli projelerin elde edilebilmesi amacıyla sıklıkla tercih edilmektedir.

1.1. Mimari Proje Yarışmalarının Tanımı ve Kapsamı

Yarışma kelimesi Türk Dil Kurumu'nun sözlüğünde, bilgi, yetenek, güzellik gibi niteliklerde üstünlüğünü göstermek için yarışmak işi, yarış, yarışım; başkalarından üstün olmaya çalışma ve rekabet olarak tanımlanmaktadır.

'Yarış' Arapça 'Sabık' kökünden gelmekte ve öne geçme, ardında bırakma anlamları taşımaktadır. Bu bağlamda 'yarışma' ise üstünlüğünü gösterme biçimi olarak tanımlanabilir.

Mimari proje yarışmaları ile ilgili ise farklı kaynaklarda farklı tanımlar yer almaktadır.

Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Mühendislik, Kentsel Tasarım Projeleri, Şehir Ve Bölge Planlama Ve Güzel Sanat Eserleri Yarışmaları Yönetmeliği'nde mimarlık yarışmaları, insanların yaşamını kolaylaştırmak ve çeşitli eylemlerini sürdürebilmeleri için gerekli yapı veya yapı topluluklarının, iç ve dış mekânların estetik ve işlevsel gereksinimlerini teknik ve yönetsel zorunluluklarla bağdaştırarak, bilim, çevre, kültür ve

sanat değerlerini geliştiren ve en ekonomik cözümüleri içeren tasarım yarışmaları olarak tanımlanmaktadır (Mimarlık, Peyzaj Mimarlık, Mühendislik, ...Yönetmeliği, 2002).

Uluslararası proje yarışmalarında geçerli olan UIA yönetmeliğinde proje yarışmalarının amacı, birçok tasarım arasından en iyi cözümü bulmak ve projenin uygulama aşamasında tasarımcının süreçte bulunmasını sağlamak olarak tanımlanmıştır. (UIA, 2008: 6).

Hasan Özbay'a göre;

“Yarışma bir mevzuata tabi yapılmış proje elde etme yöntemidir.” (Özbay, 2009: 138)

Mimarlık yarışmalarında mimarlar mevzuatın ve ihtiyaç programının sınırladığı alanda özgürce fikirlerini sunarak kendilerini kanıtlamaya çalışır.

Nur Çağlar'a göre;

“Mimarlık yarışmaları çok sayıda mimarın verilen mimarlık işini cözümlemek üzere öneriler geliştirmek için bir araya gelmesidir. Yarışanlar önerilerini eş zamanlı olarak ve önceden belirlenerek kendilerine bildirilmiş istekler ve koşullara uygun olarak hazırlar ve sunarlar. Her mimarın yarışmak için çeşitli kişisel nedenleri vardır. Bunlar öznel nedenlerdir. Mimarlık yarışmalarının güçlü rollerinden biri de gerçekleşme sürecinde karar ve politika üretenler, politikacılar, yatırımcılar, planlamacılar, tasarımcılar, araştırmacılar ve öğrencileri de kapsayan tüm paydaşların ilgi ve katılımıyla meslekten olmayanlarında yer aldığı kamusal desteği bir araya getirmektir” (Çağlar, 2013: 5).

Mimarlık yarışmaları bünyesinde barındırdığı rekabet unsuru, özgür/özgün üretim olanakları, değerlendirme ve ödüllendirme esasları ile mimarlık disiplinde ayrıcalıklı bir yapı oluşturmaktadır. Bu yapının temel özelliği mimarlara, farklı yerler, konular, ölçekler hakkında söz söyleme/deney yapma olanağı sağlaması, kendini sınıama/geliştirme/yenileme zemini hazırlamasıdır. (Sayar, 2004:4-5).

Mimari projeler yarışma ile elde edildiğinde:

- Proje herkesin katkısına açık ve kamuoyu bilgisinde gerçekleşmektedir. Bu da uygulanan projeye kamuoyu gözünde geçerlilik (meşruiyet) kazandırmaktadır.
- Mimarların mesleki hakları şartnamelerle korunabilmekte ve geliştirilebilmektedir.

- Bir projenin birçok alternatif arasından seçilmesi, idarenin mimar üzerindeki istek ve baskısını azaltırken; proje sürecinin daha kolay ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesini sağlamaktadır.
- İşverenler ve işe çeşitli aşamalarda katılanlar, yarışma ile elde edilen çalışmalara karşı daha duyarlı davranmaktadırlar (Özbay, 1993: 27).

Günümüzde diğer ülkelerde de çeşitli yarışma sistemleri denenmekte, değişik alternatifler uygulanmaktadır. Bu denemelerin nedenleri;

- Yarışmalarla birlikte daha kaliteli sonuçların elde edilmesine,
- Çok sayıda yarışmacıyı gereksiz yere çalıştırmamasına,
- Gereken yerde, gerektiği kadar emek sarf edilmesine,
- Yapılan çalışmaların karşılıklarının ödenmesi gerekliliğine,
- Deneyimli ve becerikli mimarların yarışmaya katılmasının sağlanmasına,
- Genç mimarlara da olanak hazırlanmasına,
- Yarışmayı kazananların yapı yapabilecek deneye ve düzeye sahip olmalarına

ilişkin kaygılar ve bu konulardaki çözüm arayışlarıdır (Tanalı, 2001: 10).

Mimarlık yarışmaları, mimari proje ile mimarlık hizmeti elde etmenin bir yoludur. Birçok tasarım problemine farklı çözümler getirebilen, ihtiyaçlara göre şekillenen esnek bir proje elde etme yöntemi olan yarışmalar, genel olarak algılandığı şekliyle iş alma ve iş vermenin yöntemi olmasının ötesinde, mimarlık kültürünü ve düzeyini artırmaya olanak sağlamaktadır.

Mimari proje yarışmaları şekildeki gibi sınıflandırılabilir:

YARIŞMA TIPLERİ

Şekil 1.1. Mimari proje yarışma tipleri

Kamu kurumları tarafından mimarlık hizmeti ihale yoluyla veya yarışma ile elde edilebilmektedir. Kamu kurumları yarışma yöntemini çok sık kullanmaktadır. Kamu, ihale yoluyla mimarlık hizmeti elde ederken maliyet etkin düşünmesi, mimarlık yarışmalarının nitelikli tasarımlar ortaya koyabilmek adına daha sağlıklı bir ortam yaratacağı görülmektedir (Kızıлтаş, 2016:6).

Kamunun yanında özel sektör tarafından da kullanılan mimari proje yarışmaları, mimarlık tarihine yenilikçi örnekler vermek ve ülkenin mimari birikimini göz önüne sermek adına önemli kaynaklardır (Türkmen, 2009:2). Bu nedenle çalışmanın nesnesini oluşturan 2000 yılından sonra yapılmış mimari proje yarışmaları ile elde edilen kamu binalarını analiz etmeden önce genel olarak dünyada ve Türkiye’de yapılmış yarışmaların geçmişine bakmak, tarihsel süreçte nasıl aşamalar kaydettiğini incelemek, yarışmaların mimarlık ortamına katkısını anlayabilmek açısından yararlı olacaktır.

1.1.1. Dünyadaki mimarlık yarışmalarının tarihi

Dünyada yaklaşık 2500 yıllık bir geçmişe sahip olan mimari proje yarışmaları tarih boyunca tartışmalara ve eleştirilere sebep olmuştur.

Batıda tarihe geçen ilk yarışma olarak, M.Ö. 448 yılında, yıllar süren Pers Savaşlarının bitimini kutlamak için yapılmış ve Atina halkının oylayıp seçtiği Akropolis Savaş Anıtı saptanmıştır.

1401 yılında açılan L. Ghiberti'nin kazandığı Floransa'da bulunan Santa Maria del Fiore Katedrali'nin bir çift bronz kapısı; aynı katedralin kubbesi için 1419'da açılan, Brunelleschi'nin kazandığı yarışma ise geçmişten gelen diğer örneklerdir.

Resim 1.1. Santa Maria del Fiore Katedrali kubbesi (Internet 1)

16. yüzyılın ikinci yarısında İspanya Kralı tarafından açılan Escorial'daki manastır için jüri olarak tespit edilen G.B. da Vignola'nın yarışmaya katılanlardan en beğendiklerini birleştirip yaptığı yeni tasarımı Krala sunması ise yarışma etiğinin tarih içinde gelişmesini kavramaya yardım edecek örneklerden bir tanesidir.

17-19. yüzyıllarda Fransa, özellikle İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nde sık sık açılan yarışmalar, Beaux-Arts okulunun geleneği haline gelen, kazananın Roma'da eğitime gönderildiği öğrenci yarışmalarını da kapsarken; 20. yüzyılda bu dönemde artan konut yerleşkeleri yarışmalarını da içine alarak mimari hayatın ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir.

Tarih boyunca farklı yarışma modellerinin denendiği görülmekle birlikte günümüz modern açık mimarlık yarışmalarının temelleri Fransız Devrimi sırasında atılmış ve zaman içinde gelişimini sürdürmüştür.

Yarışmaların proje elde etme yöntemi olarak kullanımına en sık Almanya'da rastlanmaktadır. Almanya hem yarışmalar yönetmeliğinde kesin ve kararlı tutumu hem de yarışmaya hazırlanma sürecinin şartnameler ile doğru belirlenmesi hem de derece alan projelerin uygulanması konusunda başarılı yöntemler izlemesinden kaynaklı birçok ülkeden birkaç adım öndedir. Proje yarışmalarının hazırlık safhası “yarışma bürosu” adı verilen profesyonel organizasyon firmaları tarafından yürütülmektedir. Yarışma

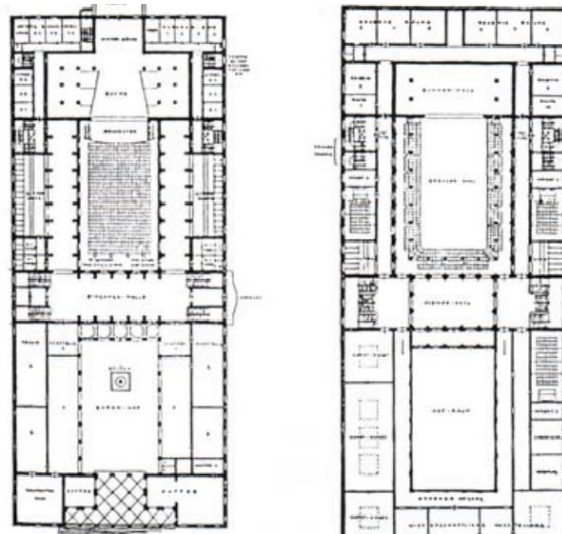
düzenlemeye karar veren özel ya da tüzel kişiler bu firmalar aracılığı ile yarışma açmakta, bu tür firmaların varlığından kaynaklı özel kişilerin yarışma açması da kolaylaşmaktadır. Hem yarışmanın açılması sürecinde hem de jüri çalışmalarında yardımcı olan bu firmalar sayesinde yarışma projelerinin başarıya ulaşmama şansı yok gibi görünmektedir (Kucak, 2013)

1.1.2. Türkiye’deki mimarlık yarışmalarının tarihi

Dünyada uzun bir geçmişe sahip olan mimari proje yarışmaları, ülkemizde de Cumhuriyet’in kuruluşundan bu yana yapılmaya devam etmektedir.

Kaynaklarda Türkiye’ye ait rastlanan en eski proje yarışması 1867 yılında Tarabya’da yapılacak olan İngiliz Sefarethanesi yazlığı için düzenlenen proje yarışmasıdır (Aktaran: Çilingir: 32)

Bu yarışmayı 1916 yılında açılan Türk- Alman dostluk vakfı tarafından düzenlenen yarışma takip etmiştir. Bu yarışmaya Türkiye’den Mimar Kemalettin Bey (1869–1927) ve Mimar Vedat Bey (1873–1942)’ in de jüri üyesi olarak katıldıkları bilinmekle beraber belgelerde katılımlarına ilişkin ayrıntılı bilgi yer almamıştır. Yarışmaya katılanlar arasında daha sonradan Türkiye’de görev yapacak olan Bruno Taut, Paul Bonatz, Hans Poelzig Martin Elaesser, Teodor Fisher gibi isimlere rastlanmaktadır. 1. Dünya Savaşı sırasında iki ülkeyi birbirine yaklaştırmayı amaçlayan yarışmada German Bestelmeyer’in projesi birincilik ödülünü almış fakat uygulanmamıştır (Zahra, 2009: 18)

Resim 1.2.Türk- Alman dostluk evi projesi 1.ödülü, German Bestelmeyer (Zahra, 2009:19)

Cumhuriyet'in kurulduğu yıllarda Ankara'nın başkent oluşuyla yoğunlaşan yapılaşma hareketi için pek çok mimarlık ve şehircilik yarışmaları açılmıştır. Bu yapıların batı kaynaklı bir yöntem olan yarışmalar ile üretilmesinde amaç sadece mekân elde etmek değil, Cumhuriyet'in yenilikçi bakış açısını ortaya koymak, mimarlığı teşvik etmek ve elde edilen yapılarla halka çeşitli mesajlar vermek olmuştur. (Türkmen, 2009:1). Bu dönemde yabancı mimarların (Bruno Taut, Clemens Holzmeister, Ernst Egli vb.) kendi ülkelerindeki tasarım anlayışlarını ve teknolojilerini yansıttıkları projeler göze çarpmaktadır. Bu gerçek ve rekabet 1930'larda proje yarışmaları olayını ortaya çıkarmıştır. Devlet tarafından yeni rejimin simge yapılarının tasarımı için yabancı mimarlara görev verilirken, yerli mimarlar kendilerini ispat edebilmek adına mimari proje yarışmalarında boy göstermişlerdir. Uluslararası yapılan yarışmalarda Türk mimarlar yarışmalar kazanmışlardır.

Türkiye'de açılan yarışmalar öncelikle kamu yönetim binalarının üretiminde tercih edilen bir yöntem olarak kullanılmış, genellikle devlet ve devlete bağlı kurumlar tarafından açılmıştır. Bu yapılaşma sürecinde yarışmanın önemi hem devlet hem de diğer kurumlar tarafından kavranmıştır.

Türkiye'de mimarlık yarışmaları, siyasi ve toplumsal gelişmelere paralel olarak önemli değişikliklere uğramış olup tarihsel süreçte 3 farklı dönemde ele alınabilir.

1930-1950 döneminde mimari proje yarışmaları

Cumhuriyet'in ilan edilmesiyle birlikte her alanda kendini gösteren çağdaşlaşma ve batılılaşma eğilimi kendini mimarlık alanında da göstermiş, mimarlıkta modernist denemelerin yapılmasıyla sonuçlanmıştır

“Cumhuriyet Dönemi Türk Mimarlığı” adlı kitabında Metin Sözen, 1950'lere kadar olan Cumhuriyet Mimarlığı'nın bu dönemini bir taraftan devletin resmi siyasetinin, diğer taraftan ise egemen ideolojinin açık bir ifadesi olarak görüldüğünü belirtmiştir (Aktaran: Sağsöz, 2014:545).

“Modern mimarinin bağlama duyarlı, rasyonel bir bina yaklaşımı olduğu yönündeki bu anlayış 1930'larda Türk mimarlık söyleminin vazgeçilmez özünü oluşturuyordu. Bu söylemde modern eşittir milli” doğruluğu herkesçe kabul edilen apaçık bir gerçektir. Başka bir deyişle, eğer modern binalar belli bir yerin iklimsel, topografik, kültürel, toplumsal ve ekonomik koşullarına verilen en rasyonel ve uygun cevaplarsa, o zaman “ milli” olmamaları mümkün değildi” (Bozdoğan, 2008: 276).

Türkiye’de açılan yarışmaların ilki 1930 yılında Bursa’da açılan “Bursa Belediyesi Hal Binası” yarışmasıdır. Yarışmayla ilgili ulaşılabilen tek bilgi yarışmanın 1.sinin Mimar Hüsnü Bey olduğudur. 1931 yılında”Elaziz (Elazığ) Belediyesi Sinema Salonu Yarışması” açılmış bunu “Sanayi ve Maadin Bankası Yarışması” izlemiştir.

1933 yılında Milli İktisat ve Tasarruf Cemiyeti tarafından, “Sergi Evi” için uluslararası bir yarışma açılmış, yarışmayı Şevki Balmumcu kazanmıştır (Resim 1.3). Birçok yabancı mimarın da katıldığı bu yarışma büyük ses getirmiştir. Milli İktisat ve Tasarruf Cemiyeti’nin alışıldığı şekilde işi yabancı bir mimara vermesi yerine bir yarışma açma kararı takdir toplamış, yarışmayla elde edilen bu kamu binasından dönemin mimarlık yayınlarında övgüyle bahsedilmiştir:

“Binanın görünüş zenginliği, Ankara’nın öteki yapılarında yabancı arkitektlerin lüzumsuz yere israf ettikleri çeşitli ve pahalı malzeme ile değil, hacimlerin nispetli ve ahenkli imtizacı ile temin edilmiştir” (Aktaran:Bozdoğan,2008:157).

Resim 1.3. Sergi Evi, Şevki Balmumcu, 1933 (Internet 2)

1933 yılında açılan, Seyfi Arkan’ın kazandığı “Çankaya Hariciye Kökü Yarışması”, 1935 yılında Seyfi Arkan’ın kazandığı diğer bir mimarlık yarışması olan “İller Bankası Yarışması” (Resim 1.4) ve 1937 yılında Zeki Sayan’ın 1. Olduğu “İzmir Hal Santrali Yarışması” dönemin diğer önemli yarışmalarıdır.

(a)

(b)

Resim 1.4. (a) İller Bankası, ön cephe, Seyfi Arkan, 1935 (b) İller Bankası, arka cephe, Seyfi Arkan, 1935 (Internet 3)

1937 yılında açılan “Kamutay Binası Yarışması” (Resim 1.5) ise dönemin mimari kültürünü bütün estetik, simgesel ve siyasi boyutları içinde temsil eden bir olaydır (Bozdoğan, 2008:301). Clemenz Holzmeister’e ait projenin kazandığı bu yarışma uluslararası bir yarışma olup oldukça ses getirmiştir.

Resim 1.5. Kamutay Binası, Clemens Holzmeister, 1937 (Internet 4)

1930-1940 yılları Cumhuriyetin ilk yıllarıdır ve açılan yarışma projelerinin çoğunlukla Ankara’da oluşu; eğitim, kamu, ticaret yapıları için açılmış olması Cumhuriyetin ve yeni başkentin yapılandırılması olarak yorumlanabilir. Ankara’nın modern bir başkent olarak seçilmesi ve imar edilmesi cumhuriyet hayalini geliştiren milli bir olay haline gelmiştir (Bozdoğan, 2008).

1940-1950 yılları ise 2. Ulusal Mimari Dönemi olarak adlandırılır. İkinci Dünya Savaşı yıllarını da kapsayan bu dönemde ülke ekonomisi ciddi biçimde zarar görmüş buna rağmen çoğunluğu Ankara’da yer alan kamu ve eğitim yapılarına yönelik yarışmalar açılabilmiştir.

1941 yılında Atatürk’ün anıt mezarı için açılan uluslararası yarışma dönemin en önemli yarışmalarındandır. Yarışmayı kazanan Emin Onat ve Orhan Arda’ya ait proje (Resim 1.6), uygulama sürecinde çok önemli değişiklikler yapılarak 15 yılda tamamlanabilir. 1940’lı yılların başındaki mimari söylemin başlıca kaygıları anıtsallık, milli simgecilik ve iktidardır. Bozdoğan’a (2008) göre yarışmayı kazanan proje, dekoratif programında tarih öncesi Anadolu’ya sayısız atfı bünyesinde barındıran, klasik tapınakların anıt sallaştırılmış ve soyut bir versiyonudur.

Resim 1.6. Anıtkabir (Internet 5)

Bu dönemde gerçekleşen diğer önemli yarışmalardan bazıları da “Adana Belediye Sarayı”, “Adana Adliye Sarayı”, “Çanakkale Zafer Anıtı”, “İstanbul Radyoevi”, “İstanbul Adliye Sarayı” yarışmalarıdır.

Yüzyılın ilk çeyreği ve 1940’lar, hareket noktası birbirinden farklı olsa da, ortak hedefi olan, geçmişten gelen bir kimlik arayışlı deneysel çalışmaların yapıldığı bir süreçtir. Bu iki arayış arasında sıkışmış bir modernizm dönemi yaşanmıştır (Türkmen, 2009: 33).

1950-1980 döneminde mimari proje yarışmaları

1950 ve 1980 yılları arasında, Türkiye için politik, ekonomik ve toplumsal dönüşümlerin yaşandığı kırılmalar, mimarlık alanında da tanımlayıcı olmuştur. İkinci Dünya Savaşı'nın etkilerinin azalmasıyla Batı ülkelerindeki mimari gelişmeler Türkiye'deki mimarlık çalışmalarını da etkilemiş böylece Türk mimarlığında serbest ve uluslararası bir düşünce anlayışı yerleşmeye başlamıştır.

Türkmen bu durumdan “Türkiye’de Proje Yarışmaları İle Elde Edilen Kamu Yönetim Yapılarının Mimari Özellikleri” adlı tezinde şöyle bahsetmiştir:

“Genellikle her fonksiyon için denenen prizmatik, tek parçalı kütle anlayışı ve ızgara cephe düzeni zamanla sıradan ve şekilci kalmıştır. Fonksiyonu yansıtmayan tekdüze görünümü kırmak için çeşitli arayışlara girilmiş, eğrisel bazı elemanlarla bütünleştirmeye, saçaklarla tanımlanmaya çalışılmıştır. Türkiye’de henüz tam gelişmemiş sanayi ve çeşitlilik göstermeyen malzemeler nedeniyle tasarımlar sınırlı kalmıştır.” (Türkmen, 2009: 158)

Sibel Bozdoğan ise bu dönemi şu şekilde değerlendirmektedir:

“Ekonominin hızla modernleşmesi ve köylerden büyük şehirlere kitlesel göçlerin sonucunda yaşanan olağanüstü kentleşme, Türkiye’nin mimarisini ve şehir manzarasını, erken cumhuriyet müdahalelerinin hepsinden fazla dönüştürmüştür” (Bozdoğan, 2008).

1952 yılında yarışmalar ile ilgili önemli bir adım atılmış, Bayındırlık Bakanlığı tarafından 6 sayfalık, 24 maddeden oluşan ‘Mimarlık ve Şehircilik Yarışmalarına ait Yönetmelik’ oluşturulmuş, 1954 yılında ise meslek odalarının kurulmaya başlanması ile Mimarlar Odası açılmıştır. Odanın açılması yarışmaların kurumsallaşması adına önemli bir gelişmedir.

1953 yılında açılan “İstanbul Belediye Sarayı Yarışması” (Resim 1.7), 1956 yılında açılan “Sakarya Hükümet Konağı Yarışması”, 1958 yılında açılan “Urfa Hükümet Konağı Yarışması”, 1959 yılında açılan “Emekli Sandığı Ulus İşhanı ve “İstanbul Manifaturacılar Çarşısı Yarışması”, 1962 yılında açılan “Ankara Stad Oteli yarışması” (Resim 1.8), 1967 yılında açılan “Harbiye Orduevi Yarışması” bu dönemdeki önemli yarışmalardır.

Resim 1.7. İstanbul Belediye Sarayı, Nevzat Erol, 1953 (İnternet 6)

Resim 1.8. Ankara Stad Oteli, 1962 (İnternet 7)

27 Mayıs darbesinden sonra yeni anayasa ile devletin kurumlarına da yenilikler getirilmiştir. Darbeden, toplumun tüm kesimleri gibi mimarlar da etkilenmiştir.

Kentsel sorunların ağırlık kazandığı ve bunun yanında turizm kavramının da gelişmeye başladığı 60 ve 70'li yıllarda kalkınma planları ciddiyle uygulanmaya başlanmış, kamu planlama ve yatırım hizmetleri Bayındırlık Bakanlığı bünyesinde toplanmıştır. Yeni anayasanın getirdiği özgürlükçü ortamdan yarışmalar da etkilenmiş bu dönemde birçok proje yarışması açılmıştır. Açılan proje yarışmalarında Bayındırlık Bakanlığı da görev almıştır. İmar Planı çalışmalarının yanısıra, İzmit Fuar Alanı Güney Antalya Turizm Bölgesi, Pamucak Turizm Bölgesi vb. kentsel planlama çalışmaları da yarışma konusu olmuştur. Kamunun proje elde etme sürecinde, ihalelerin yanı sıra mimari proje yarışmaları da önemli bir yöntem olarak yer almıştır (Aygün, 2004).

Bu dönemdeki mimarlık etkinlikleri içinde çoğunlukla Bayındırlık Bakanlığı tarafından açılan yarışmalar önemli bir yere sahiptir. Gelişmekte olan bürokratik yapı, artan ihtiyaçları için yeni mekân arayışı içerisindeydi. 1970'lere kadar tek merkez olan Bayındırlık Bakanlığı oluşturduğu programlar çerçevesinde kamu yapılarını düzenlenmiştir. Belediyeler önemli yapılarının projelerini Bakanlık aracılığıyla elde etme yoluna gitmiş, bir çok belediye sarayının yanında hükümet ofisi ve bakanlık yapısı için de yarışmalar açılmıştır. Buna rağmen, 1970'lere doğru yaşanan gelişmelere karşı Bakanlığın sert bir tutum benimsemesi ve yarışma yönetmeliklerinde yer alan kısıtlamalar yenilikçi tasarım fikirlerine engel olmuştur. Bu nedenle de çoğunlukla yarışmalardan kayda değer sonuçlar alınamamıştır.

1970 yılında Bayındırlık Bakanlığı Mühendislik ve Mimarlık Proje Yarışmalarına Ait Yönetmeliği yürürlüğe koymuştur. Bu Yönetmelik, şehircilik yarışmalarını kapsamdan çıkarmakta, mühendislik ve mimarlık yarışmalarını eklemektedir.

1970'li yıllarda Türkiye'nin ekonomik şartlarından dolayı yarışmalara bazı kısıtlamalar getirilmiştir. Bayındırlık Bakanlığı da bu kısıtlamalara destekte bulunmuş ve bu kısıtlamalar uzun yıllar boyunca Türk mimarların en büyük şikâyeti olmuştur. Bu kısıtlamalar enerji tasarrufu için yapılardaki pencerelerin alanlarının küçülmesi, ucuz malzeme seçimi, düz çatı yerine eğimli çatı kullanılması gibi kısıtlar olmuştur (Zahra, 2009: 21). 1971'deki askeri darbeden sonra Balamir'in (2003) ifadesiye askeri yönetimler ve ara rejim hükümetleri sırasında devletin giderek genişlemesi, alışılmış büyüklüklerin dışında projelendirilen resmi binaların oluşmasına yol açtı.. Halka açık ve eulaşılabilir olması istenen kamu yapıları, tapınak anıtsallığında ve özel mülk korunaklığında projelendirilmeye başlanarak, modern mimarlık dili kompozisyonel ve strüktürel

özgürlüklerini yitirip neoklasikleşmiş; kütleler baskıcı karakterlere bürünmüştür. Bu durum döneme ait projelerin daha sıradan bir mimari dile sahip olmasına sebep olmuştur.

1980 ve sonrası döneminde mimari proje yarışmaları

1980 yıllarındaki askeri darbe ile mimarlık ortamı da etkilenmiştir. Abdi Güzer, Türkiye'deki 1980 sonrası mimarlığını her şeyden önce bir karışıklık, arayış ve çeşitlilik dönemi olarak görmektedir. Bu olgunun, mimarlığa çok seslilik ve serbestlik olarak yansıyan Post-Modern mimarlık anlayışıyla çakışması sonucunda, Türkiye ortamında gerek mimarlık tutumları, gerek yapılar bazında sınıflandırılması güç bir çeşitlilik gözlenmektedir (Aktaran: Tümer, 2009).

Kamu mekanları, devlet yapıları, idari ve sosyal tesisler 1980 öncesinde kamu öncülüğünde yapılıırken, özel sektör yönetim yapısı olarak apartmanları kullanmış, ticari yapılar ise kent içine yayılan mekanlar olarak yer almıştır. 1980'den sonra ise iş merkezleri, alışveriş merkezleri, plazalar, tatil köyleri gibi yeni girişimler oluşmaya ve yapılaşmaya başlamıştır (Türkmen, 2009:182).

“Dönemin ‘yükselen değerleri’nin mimarideki karşılığı, kültürel hoşgörünün bir tezahürü olarak her zevke göre mimarlık üretimine elveren bir üslup çoğulluğu oldu.(...) Mimarlık yarışmalarındaki resmi modernizm, 80’li yıllarda seçmeci bir tarz içinde çözüldü; Bakanlık normları inşaat standartları bakımından olmasa da, mimari dil yönünden gevşedi, rahatladı. Belediyelerin merkezî hükümete karşı güç kazanmaya başladığı bu dönemde, başkent dışında projelendirilen çok sayıda rant tesisi benzer çizgilerde gerçekleşti” (Balamir, 2003).

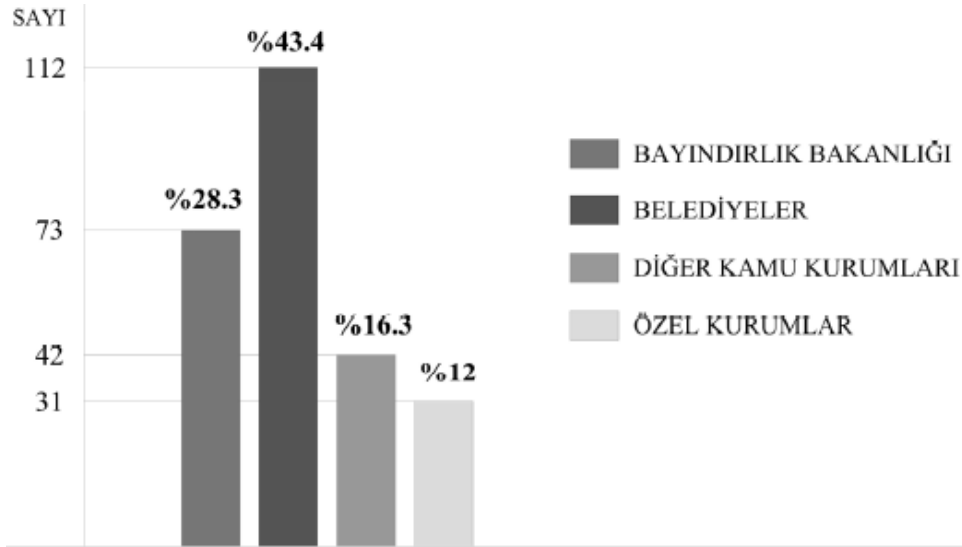
Büyük sermaye gruplarının inşaat sektörüne girmesiyle kamu dışı faaliyetler de canlanmıştır, fakat özel sektör tarafından düzenlenen bu yarışmaların çoğu davetli olarak yapıldığı için genellikle mimarlık yayınlarına yansımamıştır. (Zahra, 2009: 21).

1983 yılında çıkarılan “2886 sayılı Devlet İhale Kanunu” yarışmalarla ilgili önemli bir kırılma noktası olmuştur. Bu Kanunda yarışma yöntemi, bu kanun ile bir ihale yöntemi olarak sayılmış, ancak yarışmaların özgün koşullarına uygun bir düzenleme getirilmemiştir. Kanundaki bu yazılım nedeniyle, yarışmalar fiilen yapılamaz duruma gelmiştir. Çünkü yarışmacılardan teminat mektubu istenmesi, jüri yerine ihale komisyonu kurulması gibi yarışmalar düzeniyle bağdaşmayan durumlar ortaya çıkmıştır.

Bu sorunu çözebilmek için aynı kanunun bir maddesinden yararlanılarak her konuda “İhale Kanunu kapsamı dışındadır” diye belirtilerek, yarışma açılmasına dair Bakanlar Kurulu Kararı çıkarılması yöntemine başvurulmuş ancak her seferinde Bakanlar

Kurulu Kararı ile yarışma çıkarmak mümkün olmadığından yarışma sayısında ciddi bir düşüş yaşanmıştır.

1980 sonrası dönemde Türkiye’de, mimarlık yarışmaları çeşitlenmiştir. Mimari yarışmaların yanında, kentsel tasarım ve fikir yarışmaları da önem kazanmış ve sayıları bu dönemde artmaya başlamıştır. Devletin yarışmalar ortamındaki üstünlüğünün kaybolmasıyla yerel yönetiminin ve özel sektörün önem kazanmaları ile birlikte bu organlar yarışmalar ortamına dahil olmuştur. Bu dönemde gerçekleştirilen yarışmaları açan kurumların oranlarına bakıldığında, Belediyeler ilk sırada yer almaktadır. Belediyeleri sırasıyla, Bayındırlık Bakanlığı, Diğer Bakanlıklar ve Özel Kurumlar izlemektedir (Şekil 2.1)

Şekil 1.2. Türkiye’de 1980-2008 yılları arasında yapılan mimarlık yarışmalarının yarışmayı çıkaran kuruma göre dağılımı

Bayındırlık Bakanlığı’nın getirdiği çatı kullanma zorunluluğu gibi kısıtlamalar yarışmalarla elde edilen projelere de yansımış bunun yanı sıra kamu yönetim binalarında yeni malzemeler kullanılarak sade, rasyonel, ciddi, resmi yapı olma ifadesi veren tasarım anlayışı devam etmiştir. Genel olarak devlet, güç, otorite simgelenmiş fakat bunun yanında şeffaflık ve halkın katılımını sağlamak önemli kriterlerden olmuştur.

1990’lı yıllarda küreselleşmenin ve internet gibi iletişim ağlarının yaygınlaşması ile teknolojinin de gelişmesi mimari stilleri etkilemiştir. Malzemelerin çeşitlenmesi ve teknoloji mimarların biçimde daha özgür davranmasını kolaylaştırmıştır. İnternet

kullanımının artmasıyla mimarların bilgiye erişimi kolaylaşmış, mimarların yurt dışındaki yayımları, malzemeleri ve teknoloji alanındaki gelişmeleri takip edebilmişlerdir.

Özel sektör özellikle 90'lı yıllarda davetli yarışmalara çağırdıkları ünlü mimarlara yaptırdığı projelerle bir güç gösterisinde bulunmuştur.

“Büyük projelerin devlet eliyle ve genellikle ulusal ölçekte yarışmalarla elde edilmesine alışmış Türkiye mimarlık kamuoyu, kendini artık özel sektörün davetli/sınırlı yarışma ve doğrudan sipariş düzenine uyarlamak zorunda kaldı.” (Batur 1996, 896)

2000 sonrasında ise Avrupa Birliği çalışmaları hız kazanmıştır. Bu çerçevede yapılan çalışmalar mimari anlamda da etkisini göstermiştir. Mimariye yaklaşım, malzeme, sürdürülebilirlik, kentsel çevre gibi pek çok konu kapsamında çalışmalar devam etmekte ve mimarlık politikaları hazırlanmaktadır. Tüketime parçası haline gelen kentler ve mimarlık bir anlamda koruma ve yenileme çalışmaları içinde ele alınmıştır. Yerel yönetimler yaptıkları kentsel dönüşüm projeleri ile kentlerimizde çözümler aramışlardır. Çözüm arayışı içinde birçok yarışma da açılmış fakat bu projelerde işin sosyal boyutu çok önemsenmemiştir.

Teknolojideki ve yapı malzemelerindeki gelişmeler bu dönemdeki yarışma projelerini de etkilemiş, yapı biçimleri (eğrisel formlar) ve cephelerde kullanılan malzemeler (cam, çelik) çeşitlilik göstermeye başlamıştır.

24.12.2002 tarihinde tüm yönetmelikler iptal edilerek mimari proje yarışmaları Kamu İhale Kurumu tarafından 4743 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre çıkarılmış ve 2003 yılı 1 Ocak tarihinden itibaren “Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Mühendislik, Kentsel Tasarım Projeleri, Şehir ve Bölge Planlama ve Güzel Sanat Eserleri Yarışmaları Yönetmeliği” yürürlüğe konulmuştur. Bu yönetmelik bazı yenilikleri de beraberinde getirmiştir.

Mimarlık dergisinin yarışmaları tartışmak için organize ettiği bir forumda Metin Aygün şunları söylemiştir:

“Bildığınız gibi, 2000'li yıllardan itibaren yarışmalarla ilgili çok ciddi yasal değişiklikler oldu. Türkiye'deki kamu ihale sisteminin değişimine paralel olarak, bir tür hizmet alımı olarak düşünülen yarışmaların elde edilme biçimi de yeni bir yönetmeliğe bağlandı. Bu yeni yönetmelikle gerek Oda'nın konumu, gerekse bu yarışmaların çıkış süreçleri ciddi değişikliğe uğradı. Daha önceden Bayındırlık Bakanlığı'nın ağırlıkla etkin olduğu süreçler ve Oda'nın etkin olduğu süreçler şu anda değişmiş durumda. Mimarlar Odası Yarışmalar Komitesi, yarışma jürilerinin oluşturulmasına bir üye ve bir yedek üyeye ancak katılabiliyor. Ama her ne kadar durum bu olsa da, Oda de-facto olarak bu süreçlere öneri getirebilir, bu süreçler içerisinde yer alabilir. Bu konuda, Yarışmalar Komitesi'nde bazı öneriler tartışılmaya başlandı; mesela bir ön kolokyum düzenlenmesi fikri var.

Bu forumdan ve bundan sonraki gerek forum, gerek kolokyum, diğerk zeminlerden beklenen, bu süreçlere somut katkı ve fikir üretilmesidir.” (Aygün, 2004).

Bu dönemde açılan kamu yönetim binaları yarışmaları arasında belediye binalarının sayısında görülen artış dikkat çekicidir. Halka yoğun olarak iç içe olan kamu yapıları, taşıdıkları fonksiyonu yerine getirecek birimlerin dışında, kente açık sosyal mekanlar katmayı da amaçlamışlardır.

Resim 1.9. Denizli Belediyesi Hizmet Binası Yarışması, 1. Ödül, 2008, Seden Cinasal Avcı, Bilge Gülen (Internet 8)

Resim 1.10. İzmir Konak Belediyesi Hizmet Binası Yarışması, 1. Ödül, 2015, Ziya İmren (Internet 9)

1.2. Kamu Binalarının Tanımı ve Kapsamı

Kamu, Türk Dil Kurumu'nun sözlüğünde bir ülkede yaşayan halkın tümü olarak tanımlanmaktadır.

Kamu teriminin karşılık geldiği Osmanlıca umûm kelimesi ise âmm kökünden gelen Arapça bir isimdir. Ferit Devellioğlu'nun, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat'ında karşılığı “hep, bütün, cümle, herkes” ve “bütün insanlar, bütün halk” olarak verilmektedir. Bu ismin sıfat hali olan umumî ise “herkese ait, herkesle ilgili”

anlamındadır. Umûm kelimesi hass (özel) olana ait olmayan bir genel çerçeve tarif eder (Gurallar, 2009).

Bu tanımlara bakıldığında geçmiş dönemlerde kamu kelimesinin devleti kastetmediği görülmektedir. Ancak ilerleyen dönemlerde siyasi ve sosyal bilimlerde kamu kavramının kullanılmaya başlamasıyla kelimenin anlamı da genişlemiştir.

“Kamu ”tanımının içeriği kimi zaman belirsizleşen, kimi zaman da başka kavramlarla karışan oldukça geniş bir tartışma alanını kapsayan bir kavramdır. Her ne kadar “devlet”e eş bir kavram olmasa da, “kamu” kelimesi bugün bazen devlete yakın bir anlamda kullanılmaktadır. “Kamu yapıları” dediğimiz zaman da, devlete ait yapılar akla gelebilmektedir. Ancak ismi sığara dönüştüren basit bir ek bu anlamı bulanıklaştırır. “Kamu yapıları” yerine “kamusal yapılar” dediğimizde söz konusu yapıların devlete ait olup olmadığı belirsizleşir (Gurallar, 2009).

Türkiye’de “kamu” teriminin kullanılması mimarlık ortamında “kamusal alan” tartışmalarına paralel olarak 1990’lardan sonra ortaya çıkmıştır. Habermas’a göre kamusal alan fikri, ‘kamusal ilgi’ konusu olan ya da ‘ortak yarar’a (common interest) dair meseleleri tartışmak üzere toplanmış bir ‘özel kişiler’ (private persons) gövdesine dayanır.

Kamu yapısı ise belirli bir kişi, grup veya kuruma ait olup herkesin eşit şekilde faydalanabildiği halkı kullanımına açık yer olarak tanımlanmaktadır. Genel anlamda kamu yapıları;

- Özel girişime ait yapılar
- Kamuya ait resmi yapılar
 - okul, hastane vb. yapılar
 - resmi yönetim yapıları olarak ele alınmaktadır.

02/10/2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çerçevesinde ise kamu binaları ilk düzeyde aşağıda belirtilen şekilde sınıflandırılmaktadır:

- İdare binaları (Hizmet binaları)

- Eğitim ve öğretim amaçlı bina ve tesisler
- Sağlık hizmeti amaçlı bina ve tesisler
- Sosyal ve kültürel amaçlı bina ve tesisler
- Spor amaçlı bina ve tesisler
- Turizm ve dinlenme amaçlı bina ve tesisler
- Konutlar
- Tutukevi, cezaevi ve ıslahevleri
- Ticari amaçlı bina ve tesisler
- Depolama amaçlı binalar
- Tarihi ve sanatsal yapılar
- Sanayi ve üretim amaçlı bina ve tesisler
- Tarımsal amaçlı bina ve tesisler
- Askeri bina ve tesisler

Kamu yapılarında kurum kimliği devleti kimliğini yansıtmaktadır. Bu nedenle binanın tasarımıyla, büro mekânlarının iç düzenlemesiyle, verilen hizmetle kamu yapıları halk tarafından bir bütün olarak değerlendirilmektedir. (Türkmen, 2015: 57)

Türkiye dışına baktığımızda da örneğin Almanya genelinde en çok mimari proje yarışması açan kuruluşlar kamu kuruluşlarıdır. Kendi sorumluluk alanları içindeki tüm kamu yatırımlarını yaptıran yerel yönetimler mimarlar için en önemli işverenler olup herhangi bir kamu kuruluşu, yapılması düşünülen yapının maliyeti ve proje bedelleri için Sayıştay onayını almadan bir mimari proje yarışmasını da açamaz. Yarışmayı açan kuruluş, yarışmanın “fikir ” ya da “uygulama amaçlı yarışma” olduğunu açıkça belirtmelidir (Tuna, 2005).

1.3. Mimari Proje Yarışmalarında Kamusal Paydaşlar ve Roller

Türk idaresinin kuruluş ve esasları merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır. Buna göre Türkiye Cumhuriyetinin idari teşkilatı “merkezi idare” ve “yerinden yönetim kuruluşları” olmak üzere ikiye ayrılır.

1.3.1. Merkezi yönetimler

Merkezi yönetim “başkent teşkilatı” ve “taşra teşkilatı”ndan oluşmaktadır.

Başkent teşkilatı bünyesinde Cumhurbaşkanı, Başbakan, Bakanlar Kurulu, Bakanlıklar (her bakanlığın müsteşarlık, genel müdürlük, daire amirlikleri, şube müdürlükleri bulunmakta), merkeze yardımcı kuruluşlar (Danıştay, Sayıştay, Milli Güvenlik Kurulu) bulunmaktadır.

Taşra teşkilatı il (il müdürlükleri, Şube müdürlükleri), ilçe, bucak şeklinde yapılanmıştır. Ayrıca idari yapı içerisinde bazı bakanlıklara bağlı bölge müdürlükleri de bulunmaktadır.

Başkent ve taşra teşkilatlarının vatandaşa sunacağı hizmetler için farklı ihtiyaç programına sahip bina gereksinimleri vardır. Bunlar; şehir merkezlerinde halkla devlet ilişkisinin sağlandığı, hükümet işlerinin yürütüldüğü resmi büro yapıları olan hükümet konakları, Danıştay, Sayıştay gibi ya da ülkemizdeki Dış İşleri Bakanlığı’na bağlı olarak yurt dışında görev yapan, büyükelçilik, daimi temsilcilik ve başkonsoloslukları içeren birimlerin idari binaları olarak sıralanabilir.

1.3.2. Yerinden yönetimler

Yerinden yönetim kuruluşları; yer yönünden yerinden yönetim kuruluşlarından (yerel yönetimler) ve hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşlarından (kamu kurumları) oluşmaktadır.

Yerel yönetimler “her ülkenin yerel sınırlar içinde yaşayan, halkın yararlanacağı yerel nitelikli hizmetleri üretmekle görevli kuruluşlar olarak tanımlanmaktadır. Türkiye’de yerel yönetim sistemi, il özel idaresi, belediye ve köy olmak üzere üç kademelidir.

Bazı yasal düzenlemelerle, kentsel alana hizmet sunan belediyelere ve il özel yönetimine sorumlu oldukları coğrafi alana yönelik plan yapma, yaptırma ve onama yetkisi

verilmiştir. Ancak, planlama sisteminin yetki ve sorumluluk kargaşası yaratan yapısı nedeniyle, etkin bir planlama ve uygulama yapılamamaktadır. Diğer bir deyişle, imar mevzuatı çok sayıda kurum ve kuruluşun yeterli iletişimini sağlayamadan, parçacı bir yaklaşımla, plan yapma ve onama yetkisi vermektedir. Bu nedenle, işleyişte uyumsuzluk ve kopukluk ortaya çıkmaktadır. Bu kurumlar (belediye il/ilçe) projeleri üç şekilde elde etmektedir.

1. Kendi bünyesindeki elemanlar vasıtası ile (bu yöntemde, genellikle çağdaş anlamda projeler gerçekleştirilmede sorunlar yaşanmaktadır),
2. Proje ihalesi yoluyla (ihale/eksiltme usulü yöntemi kullanılması ile kaliteli projelerin üretilmediği gözlenmektedir),
3. Yarışma yoluyla, (bu yöntemde, çağdaş ve nitelikli mimari projeler üretildiği görülmektedir) (Çerçi, 2009).

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre belediye, "belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini" ifade etmektedir.

Kurtuluş savaşı sonrasında TBMM'nin kurulmasıyla yerel yönetimlerde köklü değişikliklere gidilmiştir. 24 Nisan 1921 Teşkilatı Esasiye kanunu ile mahalli idare sistemi ilk kez yerel yönetimlerden bahsedilmiştir. 1924 yılında çıkarılan 417 sayılı 69 kanun gereğince Ankara Belediye'sinin diğer belediyelerden ayrılmasına karar verilmiş, ayrı kanunlar ve yönetmeliklerle idare edilmesi kararına varılmıştır. 1930 yılı 1580 sayılı Belediye Kanunu, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ve 1933 yılı 2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanunu ile belediye kavramının gelişmesi devam etmiştir 1961 Anayasası ile belediye kavramının tanımı net bir şekilde yapılmıştır. (Türkmen, 2009: 68).

Belediyeler yerel yönetim birimleri içerisinde özel bir öneme sahip olup, yerel halkın isteklerine cevap veren en yakın idari kuruluşlardır.

5393 sayılı Belediye Kanununun 14. Maddesine göre Belediyenin görev ve sorumluluklarından bazıları şunlardır:

- imar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı,

- coğrafi ve kent bilgi sistemleri,
- çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık
- zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans
- ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar
- konut
- kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları
- belediye hizmet binaları
- devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımı
- ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapmak veya yaptırmaktır.

Belediye binaları kentlerin merkezlerinde yer alan, bölgesel idare ile halkın ilişkisinin sağlandığı, belediye hizmetlerinin yürütüldüğü resmi büro yapılarıdır. Bu özellikleri gereği halkın çok sık ziyaret ettiği yapılar olduklarından, kolay ulaşılabilen yerlerde düzenlenmelerinde fayda vardır ve genellikle kentlerin yönetim veya ticaret merkezlerinde yer alırlar. Fonksiyonel özellikleri ve hacim programları açısından hükümet konakları ile belediye binaları arasında büyük bir paralellik vardır, ancak belediye binalarında yönetim-halk ilişkisinin daha yoğun ve daha dolaysız olduğu söylenebilir. Bu nedenle devletin hükmeden görüntüsü ve gücü, hükümet konaklarına göre daha az hissedilir.

Bu çalışmada kurumların “mimari proje yarışması yoluyla” hazırlanan projelerin tasarım kararları analiz edilecektir.

1.3.3. İller Bankası

Yerel yönetimler, yerel hizmetlere olan talebin artmasıyla gelirlerine alternatif aramaya başlamışlar böylece belediye bankalarının kurulmasının önü açılmıştır.

“Belediyeler Bankası”, 1933 yılında 2301 sayılı kanunla, 1930 yılında çıkan Belediyeler Yasası ile belediyelerin çağdaş bir toplumunu sağlıklı ve düzenli bir çevrede

yaşamaları için gereken, kendilerine verilen görevleri yerine getirebilmesi için kurulmuştur.

“Belediyeler Bankası”nın kuruluş kanunu gereği yalnızca Belediyelere yönelik faaliyetlerde bulunması, kuruluş sermayesinin, hızlı nüfus artışı ve şehirleşmeye paralel olarak artan kredi ihtiyacını karşılayamaması, il özel idareleri ve köyleri de içine alan yerel yönetimlerin alt yapı hizmetleri ile finansmana olan gereksinimleri dikkate alınarak bankanın değişik bir bünyeye sahip olması düşünülmüştür. İller Bankası, Belediyeler Bankası’nın görevlerini üstlenerek 4759 sayılı kanun ile resmen kurulmuştur.

İller Bankası, belediyelere yalnızca mali destek sağlamakla kalmamış ilgili alt yapı yatırımlarını belediye adına gerçekleştirmiş ayrıca küçük ölçekli yerleşim birimlerindeki belediye hizmetlerinin daha etkili bir şekilde yürütülmesine de katkı vermiştir. Zaman içinde İller Bankası, mali ve teknik desteğin yanı sıra, yerel yönetim maliyesi sistemi içinde yönetici, yönlendirici, üretici, yüklenici ve denetleyici gibi çeşitli fonksiyonları da üstlenerek etkinliğini arttırmıştır (Esin, 2013: 32)

Tülin Yoğurtçuoğlu “Kamu Hizmetinde Mimarlığa Tanıklık Projesi” kapsamında Mimarlar Odası Ankara Şubesi’nde yapılan söyleşide Tülin Yoğurtçuoğlu’nun bahsettiği üzere;

“1970’li yıllardan sonra kentsel tasarım ağırlıklı proje yarışmaları Banka tarafından düzenlenmiştir. Mersin Sahil Bandı, Edirne Selimiye Çevresi, Akşehir Nasrettin Hoca, İzmit Kıyı Kesimi, Eskişehir Fuar alanı, Gaziantep Yüzüncü Yıl Atatürk Kültür Parkı bu bağlamda sayılabilir. Bu yarışmalara kendi açılarından Türkiye’deki planlama ve mimarlık gelişmelerine katkıda bulunmuşlardır. Özellikle Gaziantep ve İzmir yarışmalarında matematiksel modeller kullanılmış, Zonguldak ve Gaziantep’te yerinde planlama büroları kullanılarak planlamanın daha fazla gelişmesi ve ilerlemesi sağlanmıştır” (TMMOB Mimarlar Odası, 2006: 14).

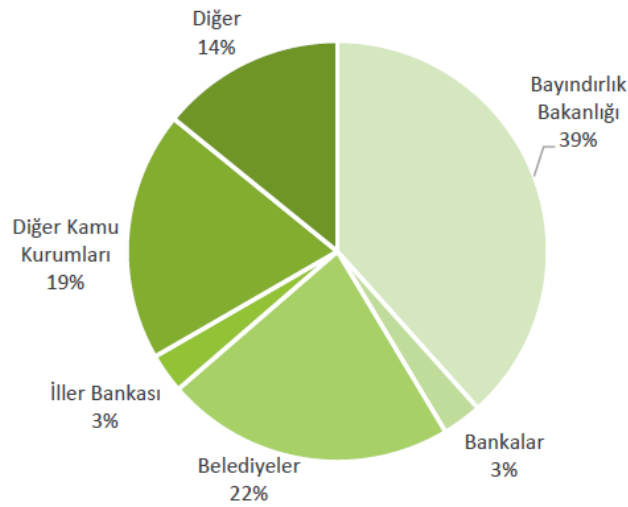
İller Bankası 26.01.2011 tarih ve 6107 sayılı kanun ile Banka’nın devamı olmak üzere görev yetki ve sorumlulukları korunarak, tüzel kişiliğe sahip, anonim şirket statüsünde İller Bankası Anonim Şirketi unvanıyla bir kalkınma ve yatırım bankası haline gelmiştir.

6107 sayılı İller Bankası AŞ hakkındaki kanunun üçüncü maddesine göre, bankanın görevleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1. Banka ortaklarına, orta ve uzun vadeli her türlü nakdi ve gayri nakdi kredi açabilir,

- 2.Araştırma, proje geliştirme ve danışmanlık hizmeti yapabilir veya yaptırabilir, teknik yardım verebilir,
- 3.Banka öncülüğünde şirket kurabilir veya devredebilir,
- 4.Sigorta acenteliği yapabilir,
- 5.Gerekli izinleri almak kaydıyla yurt içi ve dışı şube ve temsilcilik açabilir,
- 6.Yurt içi ve yurt dışı finansman kuruluşları ile işbirliği yapmak, bunların katıldığı ulusal ve uluslararası kuruluşlara üye olabilir,
7. Yurt içi ve yurt dışı finansman kuruluşları ile para ve sermaye piyasalarından ve her türlü fonlardan kaynak sağlayabilir,
8. Amacının gerçekleşmesine yardımcı olacak her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlemlerini yapar,
9. Ana sözleşmede belirtilen diğer faaliyetleri yürütür.

Çalışmanın nesnesi olarak 2000-2016 yılları arasındaki yarışmalar seçildiğinden (Ek-1), bu dönemdeki yarışmalar incelendiğinde İller Bankası'nın herhangi bir yarışma açmadığı görülmüştür. Geçmişe yönelik bakıldığında ise (Şekil 1.3.) İller Bankası'nın yarışma ortamına az da olsa katkı yaptığı görülmektedir.

Şekil 1.3. Türkiye’de 1930-2010 yılları arasında yapılan mimarlık yarışmalarının yarışmayı çıkaran kuruma göre dağılımı (Sezgin, 2016)

2. MİMARİ PROJE YARIŞMALARINDA TASARIM ÖLÇÜTLERİ

Mimari proje yarışmaları işveren ve yarışmanın açıldığı alan için en doğru projeyi ararken aynı zamanda mimarlar için de kendilerini ifade etme ve mesleki açıdan yükselme şansı veren alanlardır.

Bu yarışmalar, bireylerin yaratıcılık sınırlarını zorlayarak, farklı tasarımların da ortaya çıkmasını sağlayacak bir ortam hazırlar. Mimarın sorumluluğu, verilen şartnamedeki ölçütlere uyan en nitelikli projeyi tasarlamaktır.

Tasarım kelimesi, sözlük anlamı olarak zihinde canlandırılan biçim olarak tanımlanmaktadır. Bir sanat eserinin, yapının veya teknik ürünün ilk taslağı, tasar çizim, dizayndır. (Internet: Türk Dil Kurumu)

Archer; tasarımı bir amaca yönelmiş problem çözme eylemi olarak tanımlarken, James B. Reswick; yaratıcı bir eylem olan tasarımı daha önce var olmayan yeni ve kullanışlı bir şey yaratmayı kapsayan olgu olarak açıklamıştır. (Aktaran: Ketizmen, 2002: 3)

Tasarımın belirli kuralları yoktur. Birileri tarafından doğru görülebilen bir şey başkaları tarafından yanlış olarak değerlendirilebilir. Yarışmalardaki tasarımların hepsi tabii ki tek düze ve aynı tip değildir. Farklı ölçütlere göre farklı tasarımlar yarışmalarda çeşitlilik oluşturmaktadır.

2.1. Biçimsel Tasarım Ölçütleri

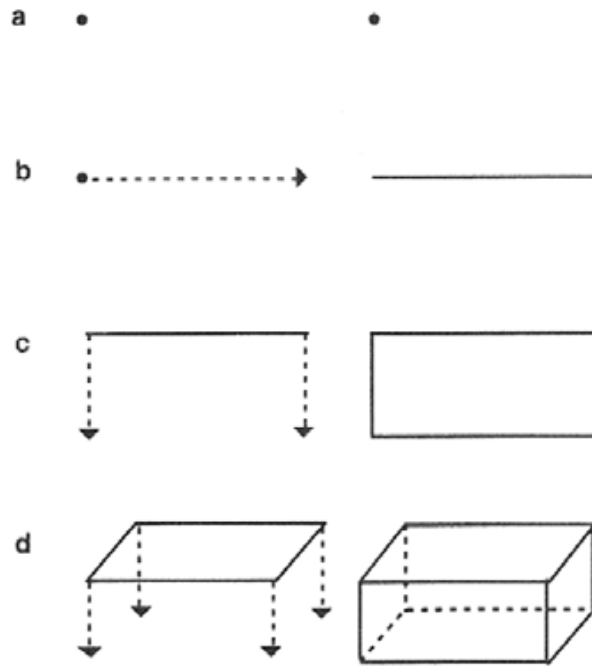
Tasarım uygulamaya dayalı olup tasarımcısı uygulama sonunda ortaya çıkan ürünü karşı tarafa görsel bir dil aracılığıyla aktarır. Bu görsel dili oluşturabilmek için de tasarımlarını yaparlarken biçimsel ve anlamsal özelliklerden faydalanırlar. Biçimsel özelliklerden, tasarımı oluşturan elemanların fonksiyonlarını yerine getirecek ve görsel bütünlük sağlayacak mekânların oluşturulması aşamasında faydalanılır. Anlamsal özellikleri ise tasarımcı yapıya yüklediği bazı değerleri temsil etme, mesaj verme, iletişim kurma aşamasında tasarımına dahil eder (Türkmen, 2009: 73).

2.1.1. Kavramsal elemanlar

Kavramsal elemanların (nokta, çizgi, düzlem, hacim) ve görsel elemanların (şekil, biçim, ebat, renk, doku) belirli bir düzen içinde bir araya gelmeleri kompozisyonu oluşturur.

Kavramsal elemanlar, gerçekte var olmayan varlıklarını cisimler aracılığıyla kavrayabildiğimiz elemanlardır. Bu elemanlar aşağıdaki gibi sınıflandırılabilir:

- Nokta
- Çizgi
- Düzlem
- Hacim (Şekil 2.1)

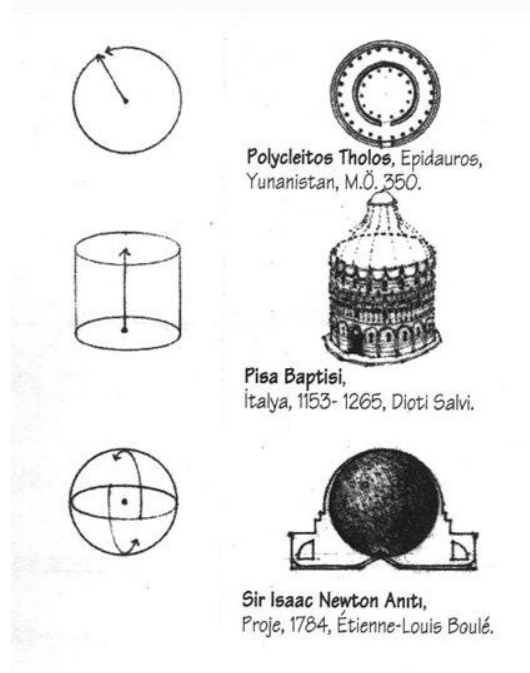

Şekil 2.1. Kavramsal elemanlar (Edirne, 2004)

Nokta

Uzayda bir pozisyonu belirleyen noktanın, eni, boyu, uzunluğu yoktur, durağan ve yönsüzdür. Biçimsiz ve şekilsiz olan nokta, görsel bir alana yerleştirildiğinde varlığını belli etmeye başlar. Bulunduğu nokta içinde sabittir ve ilgili alanda elemanları organize ederek bu alana hükmeder.

Noktanın boyutu yoktur, fakat birtakım biçimler, etkilerinden dolayı nokta gibi ele alınır. Tasarımda noktasal etkileri ve noktanın görsel özellikleri ile tanımlanan çeşitli biçimler vardır (Şekil 2.2). Daire, silindir, küre gibi geometrik elemanlar noktasal etkileri olan şekillerdir (Edirne, 2004).

Şekil 2.2. Noktasal etkileri olan şekiller (Internet 10)

Çizgi

Nokta hareket halinde bir çizgi izi oluşturur. İki nokta birbirine bağlandığında oluşan eleman çizgidir. Çizginin eni, boyu yoktur, uzunluğu vardır. Kavramsal olarak çizginin tek boyutu uzunluktur. Çizginin uzunluğu kalınlık ne olursa olsun daha baskın olduğundan tek boyutlu olarak algılanır.

Tüm görsel yapıların oluşmasında çizgi en önemli tasarım elemanıdır. Tasarımda ve sanatta çizgi elemanın sonsuz kullanım şekli ve ifade çeşidi mevcuttur. Tek boyutlu bir eleman olmasına karşın çizginin görünür olması için belirli bir kalınlığa sahip olması gerekir. Çizginin görevleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Bir alanı bölmek ya da sınırlamak.
- Şekillerin ve biçimleri belirlemek.
- Üç boyutlu formları ifade etmek.

- Bir düşünce veya değerin sembolünü oluşturmak.
- Bir konunun konturlarını oluşturmak.
- Gözü belli bir yöne yönlendirmek.
- Tarama tekniği ile biçimlerin dokularını ve değerlerini vermek.
- Bir desen veya düzen oluşturmak (Edirne, 2004: 28).

Resim 2.1. Sagrada Familia, dikey çizgi (İnternet 11)

Düzlem

Çizgi kendi doğrultusundan farklı bir doğrultuda uzatılırsa düzlem oluşturur. Düzlemin uzunluğu ve eni vardır fakat derinliği yoktur. Düzlemler hacimin sınırlarını oluştururlar ve bu açıdan kavramsal elemanlar arasında önemli bir yere sahiptir.

Ching (2004) “Mimarlık Biçim, Mekân ve Düzen” adlı kitabında mimarlıkta kullanılan 3 tip düzlemi aşağıdaki gibi sıralamıştır:

- Çatı düzlemi
- Tavan düzlemi
- Duvar düzlemi

Çatı düzlemi; binaya tepeden bakıldığında sınırları oluşturan çizgidir. Farklı mekânları tek bir düzlem altında toplar.

Duvar düzlemi; binaların cephelerini oluşturur, mekânları sınırlar ve üzerinde oluşturduğu açıklıklarla dış çevre ile ilişki kurar.

Taban düzlemi; yapıyı destekleyen ve yapının üzerinde yükseldiği bir platformdur.

Hacim

Kendi doğrultusunun dışında bir yöne doğru uzatılan düzlem, hacim haline gelir. Hacim üç boyutludur, uzunluk, genişlik ve derinliği vardır.

Mimaride hacim mekânsal büyüklük olarak nitelendirilir. Mekânsal hacim duvar, döşeme ve baş üstü düzlemi tarafından tariflenmiş bir mekan parçası ya da binanın kütesidir.

2.1.2. Görsel elemanlar

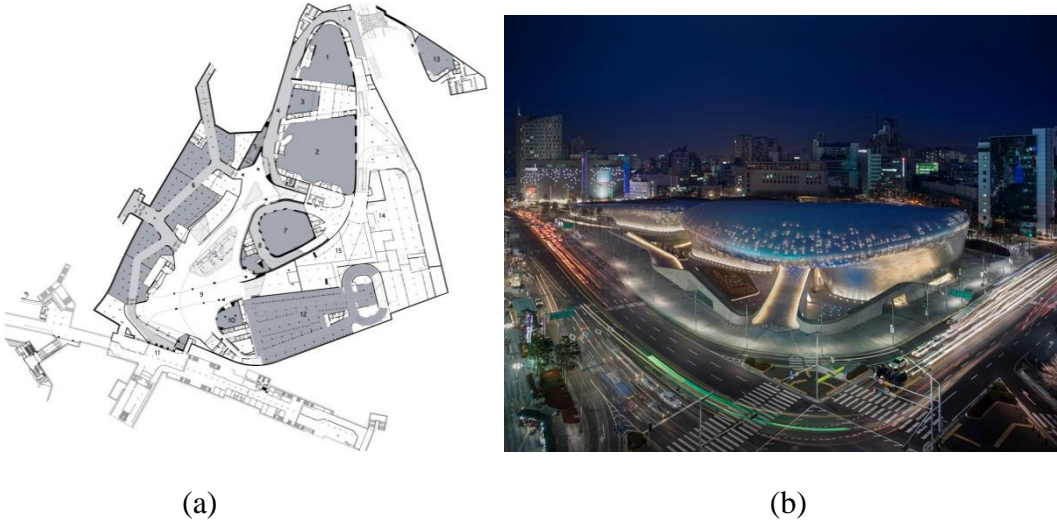
Tasarıma ait bir cisim kağıda aktarıldığı zaman, çizgi yardımıyla kurgusal bir görüntü de aktarılır. Çizgilerin uzunluklarının yanı sıra gözükmeleri için enleri de vardır. Çizgiler hacimleri ortaya koymak için yüzeyleri sınırlar. Hatta anlatmak istenenlere göre renk ve dokuyu ifade eden çizgiler de kullanılabilir. Kavramsal elemanlar, biçim, ebat, renk ve dokuya bürünerek görsel elemanlar haline gelirler. Görsel elemanlar tasarımın en göze çarpan elemanlarıdır, çünkü gerçekten gördüklerimizdir (Edirne, 2004: 59). *Görsel elemanlar* aşağıdaki gibi sınıflandırılabilir:

- Şekil
- Biçim
- Ebat
- Renk
- Doku

Şekil

Şekiller iki boyutlu düzlemde tanımlanabilen elemanlardır. Şekiller, kare, üçgen, daire gibi geometrik şekiller ve bulutlar, yapraklar, balıklar gibi doğal şekiller olarak ayrılabilir (Şekil 2.3). Mimaride ise yer alan şekiller şunlardır:

- Mekânı çevreleyen döşeme, duvar, tavan düzlemleri,
- Mekânsal çevreleme içerisindeki pencere ve kapı açıklıkları,
- Bina biçimlerinin silueti ve dış hatları (Ching 2004, s:36).

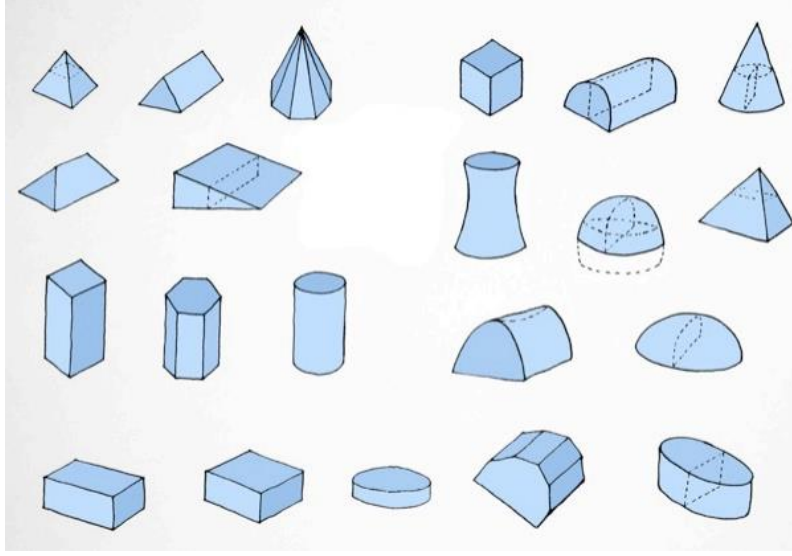

Şekil 2.3. (a) Doğal şekiller, Dongdaemun Design Plaza, plan, Zaha Hadid
(b) Dongdaemun Design Plaza, Zaha Hadid (Internet 12)

Biçim

Doğan Hasol (2004) “Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü”nde biçimi, somut sanatlarda belli bir temanın plastik veya grafik açıdan dile getirilişi olarak tanımlamıştır.

Biçimlerin görsel özellikleri düzenli ve düzensiz formlar olarak ayrılabilir Mimari tasarımlarda sıkça kullanılan bu biçimler çizgisel formların etkilerini taşırlar. Düzenli ya da düzensiz, iki ya da üç boyutlu, simgesel anlamlarla yüklü ya da değil tüm geometrik biçimler her çağda insanların ilgisini çekmiş olup, mimarlar, sanatçılar ve bilim adamları tarafından incelenerek çeşitli amaçlar için kullanılmışlardır (Resim 2.3).

Şekil 2.4. Biçimler (Alsaç, 2010: 16)

Ebat

Ebat, bir biçimin uzunluğunun, genişliğinin, derinliğinin fiziksel boyutlarıdır. Her biçimin bir ebadı vardır ve bu ebadı oluşturan boyutlar biçimin kendine ait parçalarının birbirine göre oranlarını belirlerken aynı zamanda çevreye göre oranını da anlamamıza yarar.

Bir tasarımda kullanılan biçimler birbirine yakın ebatlarda ise biçimler arasında uyum gözükürken, ebat olarak diğerinden büyük kullanılan biçimler tasarımda zıtlığa, hiyerarşiye vurgu yapar.

Renk

Renk, görsel olarak algılanan, estetik amaçlara hizmet eden, bir biçimin çevresinden en belirgin şekilde ayırt edilmesini sağlayan bir elemandır.

Renklerin varlığı ışığın yansıdığı yüzeyin pigmenti ile ilgilidir. Rengi mavi dediğimizde yüzeye çarpan ışınlar pigment tarafından emilir, mavi rengi oluşturan ışık yansır. Bu emilme ve yansıtma şeklindeki her iki sistemi de tasarımcı bilmelidir. Nitekim ressamlar bu yansıtma özelliği ile, sahne dekor tasarımcıları, fotoğraf sanatçıları ve iç dekorasyon ile ilgili tasarımcılar, rengin emilme özelliği ile ilgilidirler (Edirne, 2004).

Sıcak renkler; sarı, kırmızı ve turuncu, soğuk renkler ise mor, mavi ve yeşildir. Renk algısında sıcak renkler dikkat çekici bir etkiye sahipken soğuk renkler

kompozisyonda daha geri planda kalır ve sükûneti ifade ederler. Aynı zamanda bir kompozisyonda zıt renkler kullanılarak vurgu sağlanabilir.

Renklerin mekân etkisinde kullanımı ile ilgili “Kent Mobilyalarının Temel Tasarım İlkelerine Göre Değerlendirilmesi” adlı tezde şöyle bahsedilmiştir:

“Mekânda tek rengin oluşturduğu düzen birliği, çok renkli düzen ise çeşitliliği ifade ederken, aşırıya kaçma da monotonluk veya karmaşıklıkla beraberinde getirerek huzursuzluk ve istenmeyen etkiler oluşturabilmektedir (Cooper, 2000). Birbirinden özellikle ayrılması düşünülen mekânlar ve onları oluşturan elemanlar farklı renklerde olmalıdır. Çünkü renk ya çevresiyle uyum içinde ya da ona zıttır. Genelde değer ve tonlardaki uyum o mekândaki güven, rahatlık duygusu ve mekân etkisini güçlendirirken, zıtlık görsel etkiyi güçlendirir, birtakım öğeleri ön plana çıkarır. Malzemelerin doğal renkleri de her zaman rahatlatıcı bir etki yaratmaktadır. Mekânların olumsuz boyutlarının dengelenmesi duruma uygun renklerin kullanımıyla sağlanabilir. Sıkıcı, dar ve yüksek yüzeylerle çevrili mekânların hücresele görüntüsü açık ve soğuk renkler kullanarak bir dereceye kadar önlenebilir. İnsan ölçeğine uymayan boyutlardaki geniş statik ya da dar dinamik mekânlarda yüzeyin koyu ve doygun renklere boyanması mekân özelliklerinin yitirilmesini önleyecek ve olumlu mekânlar yaratacaktır” (Ghorab, 2015: 26).

(a)

(b)

Resim 2.2. (a) (b) Cottbus Üniversitesi Kütüphanesi, Herzog De Meuron (Internet 13)

Doku

Doku, birçok tasarım disiplinde kullanılan önemli bir veri olup, bir yüzeyin düz ya da pürüzlü olup olmadığını belirtmek için kullanılır. Dokunun yoğunluğu mekan etkisini de değiştirir. Örneğin bir iç mekanda kalın dokulu yüzeyler daha yakın olarak algılanırken, ince ve aralıklı dokular uzak algısını kuvvetlendirir.

Ayrıca doku, yumuşaklık-sertlik, ağırlık-hafiflik, sessizlik-gürültü, huzur-tedirginlik, durgunluk-hareketlilik, sakinlik-heyecanlılık, rehavet-kasvet gibi psikolojik etkiler de yaratır. Yumuşak dokulu yüzeyler; sükunet, rahatlık, monotonluk, soğuk gibi etkiler uyandırırken, sert dokulu yüzeyler, dinamik, uyarıcı, ilgi çekici, güçlü ve daha sıcak etkiler hissettirir.

2.1.3. Çevresel elemanlar

Tasarımda kullanılan elemanların kompozisyonu ve genel görüntüyü yönlendiren birbirleri ile bağlantılı özellikleri vardır. Bu gruplama, tasarımdaki elemanların çevresiyle ilgili, yerleştirme ve ilişkilendirme özelliklerini tanımlar. Bu özellikler aşağıdaki gibidir:

- Yerleşim
- Konum
- Yönelim

Yerleşim

Bir tasarım ögesinin arsadaki şekillenışıdır. Arsanın yönü, topografik veriler, manzara veya herhangi bir tarihi yapının, meydanın varlığı gibi kriterlerle yerleşim belirlenebilir.

İnsanlar, eski çağlardan beri bir yapının yerini seçerken bile buna bir anlam yüklemeye çalışmışlardır. Tapınakların gelişigüzel yapılmadığı, yerlerini seçerken ayrıntılı simgesel özellikler arandığı bilinmektedir.

Konum

Bir yapının bulunduğu arsadaki konumunu anlatabilmek için kent merkezinde, meydana gibi çevresine göre bulunduğu yeri tarifleriz.

Konum, önemli bir tasarım verisidir. Örneğin İstanbul'da bulunan padişah ve ailesi tarafından yaptırılan selatin camileri, tepelerin üstüne yer almaktadır. Bunun nedeni ise bu konumların onların anlatım gücünü yükseltici etkisinin olması ve bu yapıların silüetleriyle

yarattıkları güçlü etkidir (Alsaç, 2010: 23). Bir belediye binasının tasarımında ise, arsa seçiminde halkla bütünleşebileceği merkezi bir konum tercih edilmelidir.

Yönelim

Bir biçimin bulunduğu zemin düzlemine, görüş açısına ya da söz konusu biçime bakan izleyicinin konumuna göre doğrultusudur (Ching 2004, s:35). Mimaride, vaziyet planındaki yerleşim ile yapının yönelimi sağlanır. Yönelimi belirleyen ölçütler, otopark girişi, yapıya giriş, varsa vaziyet planındaki önemli bir eleman, güzel bir manzara veya peyzaj olarak düzenlenen alanlar gibi unsurlardır.

Özelliklerde dini yapılarda yönelim simgesel anlamlar da taşımaktadır. Camilerin mihrap duvarlarının kibleye, yani Mekke'deki Kâbe'ye yönlenmesi, Hıristiyanlıkta ise İsa'nın güneşle özdeşleştirilip, onun vücudunu simgeleyen kiliselerin absidlerinin doğuya bakması bu tür yapılardaki yönelimin önemini vurgulamaktadır (Alsaç, 2010: 24).

2.1.4. Kurgusal elemanlar

Tasarım elemanlarıyla kompozisyon oluştururken, bu elemanların nasıl kullanılacağı hakkında *tasarım prensipleri* yardımcı olur. Tasarım prensipleri görsel bilgilerin organizasyonu için gerekli kavramlardır ve aşağıdaki gibi sınıflandırılabilir:

- Ritim
- Denge
- Ölçek/oran
- Vurgu
- Zıtlık
- Bütünlük
- Işık

Ritim

Ritim, bütün içindeki parçaların belirli çizgilerle, şekillerle, biçimlerle ya da renklerle düzenli ve armonik bir şekilde kendini tekrar etmesidir (Ching 2004, s:356). Yapı

öğelerini bir zıtlık yaratacak, karşıtlık oluşturacak biçimde kullanmak, eşit aralıklarla değil belli bir ritim duygusu yaratmak üzere düzenlemek en etkili vurgulama araçları arasındadır. Ritim bir hareket ifadesi olup herhangi bir yönde olabilir (Şekil 2.4).

Resim 2.3. Mimaride ritim, Sydney Opera (Internet 14)

Denge

Denge, parçaların bütün içerisindeki kararlılığının gösterilebilmesi için eşit olarak dağılımının sağlanmasıdır.. Kullanıcının üstünde belli bir güven oluşturma açısından yapıda bir dengenin bulunduğu duygusunun yaratılması önemlidir.

Bütünü oluşturan parçalar arasında renk, yön, biçim, oran, bütünlüğü olmalıdır. Tasarımda denge bütünlüğü sağlanırken, elemanların kullanım ve seçiminden dolayı oluşabilecek monotonluklardan kaçınılmalıdır. Denge kendi içinde simetrik, asimetrik, ve ışımsal olarak sınıflandırılabilir.

- Simetrik dengede; tasarımın ana aksının sağındaki ve solundaki elemanlar birbiriyle aynıdır (Resim 2.5).
- Asimetrik dengede; tasarımın ana aksının sağında ve solunda yer alan elemanlar birbiriyle aynı olmasa da ki tarafta yer alan elemanların biçim ve boyutları birbirlerini karşılamaktadır (Resim 2.6).

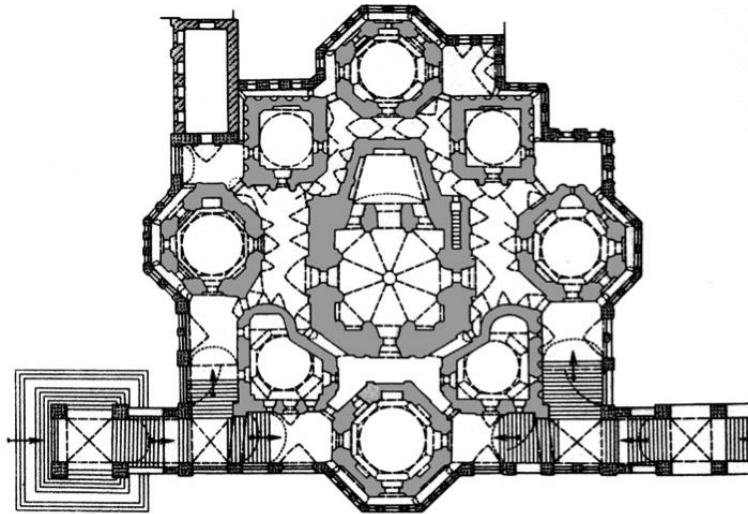

Resim 2.4. Simetrik Denge, Taj Mahal (Internet 15).

Resim 2.5. Asimetrik Denge, Element House (Internet 16)

Işınsal dengede; tasarım elemanları merkezden dışarı doğru yayılır (Resim 2.7).

Şekil 2.5 Işınsal Denge, St. Basil's Cathedral (Internet 17)

Ölçek/oran

Ölçek ve oran, büyüklük tanımını anlatan terimlerdir. Ölçek aslında büyüklüğün başka bir söyleniş şekli olup, büyük ölçek deyimi büyüklüğü, küçük ölçek deyimi küçüklük durumunu anlatır (Edirne,2004: 65).

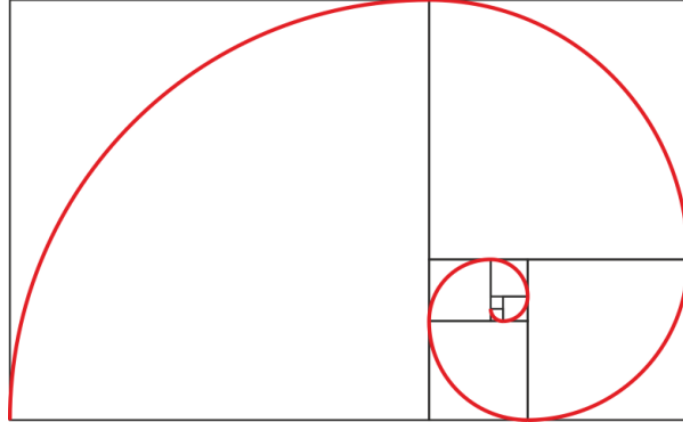
Yapının insana göre ölçülü olması, mimari etkinin iyi olmasını sağlayan önemli özelliklerden birisi olarak kabul edilir çünkü yapının insana göre büyüklüğü doğru gerçekleşmediği zaman bazen fiziksel, bazen psikolojik rahatsızlıklara neden olabilmektedir (Türkmen, 2009: 85).

Oran ise; bir parçanın diğer parçalarla ve bütünle olan ilişkisi, tasarımdaki elemanların boyut çerçevesinde birbirleri ile olan ilişkisidir.

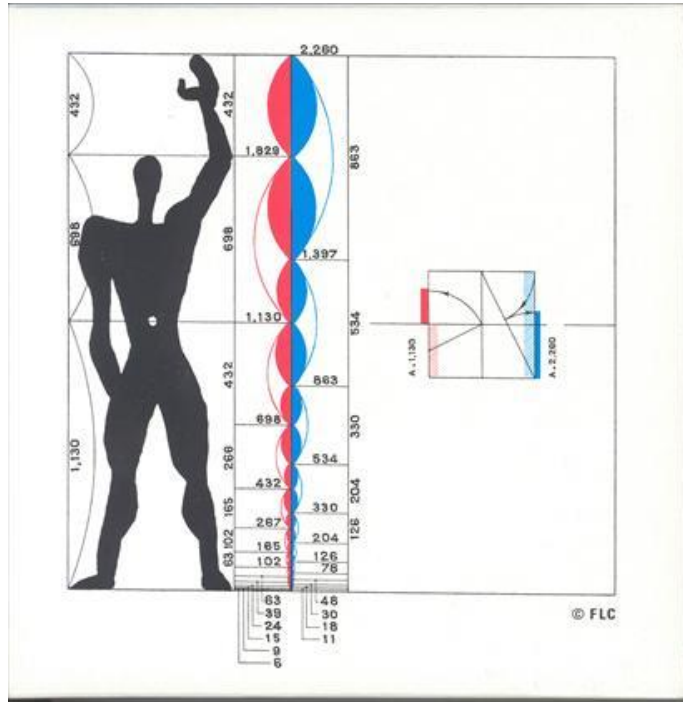
Mimarlık, belirli biçimler yaratmak veya yaratılan biçimleri sınırlamak için oransal sistemleri ve geometriyi tarih boyunca sıklıkla kullanmıştır. Buradaki amaç, yapının tasarım elemanları arasında bir uyum olmasıdır. Afşar Timuçin (1993) “Estetik” adlı kitabında bu durumu “Güzeli sağlayacak ya da güvence altında tutacak olan ölçüdür, ölçünün getirdiği biçimselliktir.” şeklinde tanımlamaktadır.

Neredeyse tarihler ve kültürler-arası her inşaat geleneğinde tarihin akışı boyunca pek çok oranlama kuramı geliştirilmiştir. Yunan mimarisindeki altın oran (Şekil 2.1), diğer bir oranlama sistemi olan Le Corbusier’in “Le Modular”u (Şekil 2.2) mimarinin hem estetiğini hem fonksiyonunu geliştirmek için kullanılmıştır.

Mimarlık yalnızca kentsel açıdan fonksiyonlarını yerine getirmek için değil, estetik anlamlara da hitap etmek için mimarlık tarihi boyunca çalışmıştır. Buna ulaşmak için kullandığı metot da oran ve geometrinin sağladığı estetik düzendir. Kullanılan bir geometrik formül her zaman estetik bir sonuç vermese de çoğunlukla yapının hem iç hem dış kompozisyonunda birbiriyle uyum oluşturacak oranlar oluşturunca yapılar kentin içinde estetik öğelere dönüşürler.

Şekil 2.6. Altın Oran (Internet 18)

Şekil 2.7. Le Modular (Internet 19)

Vurgu

Tasarımcının, izleyicinin ilgisini çekmek ve bu ilgiyi çekebilmek için cezbedecek biçimleri yaratmaya yardımcı olacak prensiplerden biri de vurgu diğer bir ifadeyle etki noktasıdır (Şekil 2.3)

Vurgulanan eleman dikkati ilk çekmesi istenen eleman olup tüm dikkat ve heyecanı kendi üstünde toplar. Tasarımdaki bu etki noktası, ön plana çıkması gereken unsur ile ikinci planda kalması gereken unsur arasında gerçekleştirilen yön, biçim, doku, renk, ton ya da çizgi kontrastı ile sağlanabilir. Bir etki noktası ne kadar baskın olursa olsun, tüm tasarımın bir parçasıdır ve bu tasarım elemanı görsel olarak çok vurgulu olsa da,

tasarımdaki diğler elemanlarla karakter bakımından uyumlu olmalıdır. Aynı zamanda bu uyum tasarımın ana fikri ile de bağlantılıdır.

Vurgular, sınırlanan bir mekânın işlevsel, simgesel veya biçimsel olarak genel kompozisyondan ayrımsanan güçlü öğelerdir. Çevre renklerinden ve dokusundan ayrışan elemanlar ve bileşenler ile işlevsel olarak merkez teşkil eden noktalar bunlar arasındadır. Anıtlar kentsel ölçekte sayılabilecek vurgu ve etki noktalarıdır (Şekil 2.4).

Şekil 2.8. Renk ile vurgu (Edirne, 2004)

Resim 2.6. Kentsel ölçekte vurgu, Kubbetüs Sahra (Internet 20)

Zıtlık

Karşıtlık, kontrast gibi kelimelerle eş anlamlı olan "zıtlık" kavramı, sanat ve tasarım açısından da oldukça önemli bir yere sahiptir. Tasarımdaki temel dengeyi oluşturduğundan monotonluk yıkılır ve tasarımın heyecan verici, merak uyandırıcı, canlı, fark edilebilir, kışkırtıcı, çarpıcı olmasını sağlar. Herhangi bir zıtlık etkisinden yoksun bir tasarım sıkıcı, monoton, hareketsiz ve cansızdır.

Zıtların belirliliği belirsizliği, çevreye ve işlevselliğe uyumları-uyumsuzlukları, düzenlemelerde zıtların kuvvetli-zayıf ilişkileri, zıtlardan zıtlara geçişin yumuşaklığı-hareketliliği, tüm duygusal yapıyı ve estetik değerleri etkiler. Çünkü ritim, ilgi, hareket, zıtlıklarla vardır. Görsel algıda yaratılacak uyum, ister istemez tasarım öğelerinin sahip olduğu zıtların dengeli düzeninden elde edilecektir. Kısaca zıtların birlikteliği, görsel hareketi ve ona bağımlı olan ritmi ve ilgi çekiciliği sonucu, özgün ve faydalı sentezini oluşturur (Özer, 1981).

Resim 2.7. Zıtlık (Internet 21)

Bütünlük

Bütünlük, bir tasarımdaki elemanların aralarındaki uyum sonucu birlikte görünmeleri durumudur. Eğer elemanlar arasında bir uyum yoksa birbirlerinden ayrı gözükürler ve bu durum tasarımın bütünlüğüyle ters düşen bir haldir.

Bir kompozisyonda, görsel öğelerin, çizgi, renk, doku, biçim beraberliği, bunların bir arada algılanabilmeleri, aralarındaki dinamik bağın ve alan kuvvetlerinin güçlü olması, bir bütünü (Gestalt¹) meydana getirir. Buna göre bütünlüğün oluşturulmasında bazı ilkeler söz konusudur (Edirne, 2004: 85).

Yakınlık yakın öğelerin gruplanmasına dayanır, birbirine daha yakın duran öğeleri bir grup olarak görmek daha olasıdır. Tekrarlama benzerliğe bağlı gruplamaya dayanır. Benzer öğeler yaratarak bütünlüğe yardım eder ve tasarım bütünlüğü için en etkili yollardan biridir. Hizalama öğelerin kenarlarının tek bir çizgi doğrultusunda düzenlenmesidir. Genel anlamda hizalama gözün öğeleri gruplamasına olanak tanır. Sürdürme bir şeyin –bir çizgi, bir kenar, bir kıvrım, bir yön– bir öğeden diğerine devam etmesi anlamına gelir. Gören kişinin gözü devam eden bir çizgi veya kenarı bir öğeden diğerine takip edecek ve bu bağlantıdan dolayı o öğeleri gruplayacaktır (Lauer & Pentak, 1995)

Işık

Mekân türü ne olursa olsun içinde gerçekleştirilecek eylem için ışık önemli bir faktör olup, mekânın vurgulanması, görülebilmesi, algılanabilmesi ve kullanılabilmesi için gerekli olan önemli bir öğedir.

Anlamsal etkiler yaratmak içinde kullanılan ışık, örneğin dini yapılarda ortamda ruhani bir atmosfer yaratabilmek için kullanılabilir. Richard Meier Roma'da tasarladığı Jubilee Kilisesi'nde ışığı ana tasarım elemanı olarak kabul etmiş ve yelken formundaki üç adet kabuktan aldığı gün ışığı ile Tanrı'nın varlığını simgelemiştir (Şekil 2.5).

¹ “Gestalt Kuramı”, “algı” ve “algısal örgütlenme” konularında yoğunlaşmış bir psikoloji teorisidir. İlkeleri Wertheimer, Köhler ve Koffka tarafından geliştirilmiş Gestalt'a göre bir bütüne anlam veren, onu meydana getiren parçalar değil, parçaların nasıl bir araya geldikleri, yani parçalar arasındaki ilişkilerdir.

(a)

(b)

(c)

(d)

Resim 2.8. (a) (b) (c) (d) Jubilee Kilisesi, Richar Meier (Internet 22)

2.2. Anlamsal Tasarım Ölçütleri

Bir tasarım ürünü işlevden, biçimden ve anlamdan oluşur. Bir biçimin görsel özellikleri olduğu gibi anlamsal özellikleri de vardır.

Mimari bir yapı biçim kazanırken, biçimlenişin arkasında “anlam” vardır. Mimari ürün, biçime ait soyut, duyuşal, anlamsal bir takım özelliklerin maddeleşmesi ile ifade kazanır. Bu doğrultuda somut nesneyi meydana getiren anlamsal özellikler, mekân geometrisi, malzeme ve yaşantıyı ifade eden fonksiyonel kurgunun oluşturduğu düzen anlayışı aracılığı ile mimari mekânı biçimlendirir.

Örneğin dini yapılara baktığımızda dini iradenin gücünün mimariye de yansıdığını görürüz. Çalışlar (1999), “Mimaride Güç ve İktidarın Kullanımı” adlı tezinde İslam mimarisindeki mekânlardan şöyle bahsetmiştir:

“Caminin büyüklüğü devletin ve icraatın büyüklüğü anlamına gelir. Ancak İslamiyet bu binalarla kulu ezmeye çalışmaz. Yükselen minareler ise çan kuleleri ile benzerlik gösterse de simgesel benzerlik göstermez. İslamiyet’in cemaata yönelik yaklaşımı mimaride de yansımaları bulur. Ezmek yerine huzur veren ibadete çağıran dingin mekanlar karşımıza çıkar” (Çalışlar, 1999: 25).

Bu çalışmanın nesnesi olan “kamu yapıları”nı düşündüğümüzde ise, geçmişten günümüze dek kamu yapıları halkla iletişim kuracak bir araç olarak görülmüştür. O dönemin iktidarı yaptıkları kamu yapılarına anlam yükleyerek kendi gücünü ve kendi düşüncesini anlatacak bir mimari dil arayışına girmiştir. Tekeli, mimari ve iktidar arasında farklı yorumlara açık süregelen bir ilişki söz konusu olduğunu söyler. Mimarların güçlerini ve iradelerini binaları ile göstermek isterken politikalar da halkların üzerindeki etkilerini, mimarları ve onların yaptıklarını kullanarak göstermek istediklerini ekler (Aktaran: Çalışlar, 1999: 31).

2.2.2. Güç ve iktidar

Güç kelimesi Türk Dil Kurumu’nu sözlüğünde, bir olaya yol açan her türlü hareket, kuvvet, takat; fizik, düşünce ve ahlak yönünden bir etki yapabilme veya bir etkiye direnebilme yeteneği; büyük etkinliği ve önemi olan nitelik olarak tanımlanmaktadır.

İktidar kelimesi ise, bir işi yapabilme gücü, erk, kudret; devlet yönetimini elinde bulundurma ve devlet gücünü kullanma yetkisi; bu yetkiyi elinde bulunduran kişi ve kuruluşlar olarak tanımlanmaktadır.

Bu iki kavram ilk bakışta birbirine benzer olarak görülse de iktidar kelimesi güçler topluluğu olarak açıklanabilir. İktidarın kendini ve gücünü gösterebilmesi için mimariye ihtiyacı vardır. Günümüze dek süregelen zamanda iktidar kendi düşüncesini anlatabilecek mekânların arayışına girmiştir. Günümüzde de kamu yapıları iktidarın düşüncesini temsil eden geleneksel elemanlarla şekillenmektedir.

2.2.3. Anıtsallık

Anıtsal kelimesi Türk Dil Kurumu’nun sözlüğünde, anıt niteliğinde olan, anıta benzeyen, abidevi; görkemli olarak tanımlanmaktadır.

Henri Lefebvre, “Mekânın Üretimi” adlı kitabında “kollektif irade” ve “kollektif düşünce”nin ifadesi için kullanılan anıtsal yapıların, “açıkça anlaşılabilir bir mesaj” içerdiğinden bahseder. Söz konusu anıtsal yapılar birçok nokta saklar, bu yapılar “kollektif

düşünceyi ve iradeyi ifade ettiğini iddia eden işaretler ve yüzeylerin arkasında iktidar istencini ve iktidarın keyfilğini gizler” (Lefebvre, 1991: 143). Lefebvre’e göre anıtın varlığı bir “konsensüs” ortaya koyma uğraşındadır. Böylece anıtsal yapının içerdiği baskı unsuru ile yüceltme unsuru birbirinden ayrılmaz hale gelir ve anıtsal yapıdaki baskıcı unsur dönüşerek yüceltme halini alır (Lefebvre, 1991: 220).

Anıtsal yapının halk ve iktidar ilişkisinin kurulmasında oynadığı rolden de bahsetmek gerekir. Hitler, Mussolini ve Stalin gibi liderler mimariyi bir propaganda aracı olarak kullanmış, mimaride ihtiyaç dışı anıtsallığı ve işçi sınıfı ile iletişim kurulabileceğini düşündüğü tarihsel motifleri, büyüklüğü, yüksekliği, amaçsız kuleleri kullanmayı tercih etmişlerdir. Genel anlamda tek merkezli mutlak iradede anıtsallık ön plandadır denilebilir.

2.2.4. Simgesellik

Simge, Türk Dil Kurumu’nun Eğitim ve Güzel Sanatlar Terimleri Sözlüğü’ndeki anlamına göre; bir ülkü, amaç ya da düşünce gibi soyut bir kavramı belirten ve anlamını herkesin bildiği biçim, harf vb, duygu ve istek belirten herhangi bir im, resim; soyut bir kavramı somutlaştıran biçim olarak kullanılmıştır (Türk Dil Kurumu Sözlük, 2017). Yunanca symbolon yani uygun işaret anlamına gelir. Herhangi bir biçim, cisim ya da olgunun akla ilk gelen işlevi dışında bir veya daha fazla anlam yüklenen işaretleri olarak tanımlanabilir.

Simgenin her dilde ve kültürde ortak olan, zaman içerisinde topluma mal olmuş, nesilden nesile aktararak evrenselleşen tarafları vardır. Örneğin; barışı ve umudu sembolize eden beyaz güvercin, zeytin dalı gibi simgeler/semboller toplumları ve kültürleri kucaklayan bir unsur haline gelirler.

Mimarlık ise, kimi özellikleriyle üç boyutlu biçimler oluştururken, bazen tek başına, bazen de simgesel anlamlar yüklenerek bir anlatım aracı olmaktadır.

Mimarlık tarihçisi Doğan Kuban’a göre anıtsal bir yapıya yüklenen simgesel anlamlar zaman içinde giderek genişlemektedir. İstanbul’daki önemli bir caminin kubbesi önce yalnızca gök kubbeyi, buna bağlı olarak İslamlıkla ilgili değerleri simgelerken, bir süre sonra onu ve benzerlerini gerçekleştiren Osmanlı sultanlarını, başkent İstanbul’u, hatta tüm Osmanlı İmparatorluğunu da simgeler bir duruma gelebilmektedir. Benzer bir şey

saray, savunma yapısı gibi önemli yapılar için de geçerli, onlar da bir kenti, hatta bir ülkeyi simgeleyen yapılar durumuna gelebilmektedir (Aktaran: Alsaç, 2010: 10).

Samsun'da Canik Belediyesi'nin ay yıldız şeklinde tasarlanan hizmet binası Türk Bayrağı'na gönderme yapmaktadır.

Resim 2.9. Canik Belediyesi Hizmet Binası (Internet 23)

2.2.5. Muhafazakârlık

Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre muhafazakârlık, gericilik, yeni düzene karşı direnen olarak tanımlanmaktadır.

Mimarlıkta muhafazakârlık geleneksel üslupların, malzemelerin kullanılması, çağa uygun olmayan bir yaklaşımla geçmişteki yapıların taklit edilmesi şeklinde kendini göstermektedir. Modern yapılar geleceğe dönük bir bakış açısı sergilediğinden, yeniliğe açık olduğundan muhafazakâr değildirler (Türkmen, 2007: 105). Muhafazakârlık modernliğe verilen tepki olarak isimlendirilebilir. Muhafazakârlık modern olana göre konumlanan bir tutum olarak düşünülürse, modern olan kendini sürekli yenilerken muhafazakârlık da ona göre konum değiştirecektir (Gürkaş, Tanju, 2011: 326).

2.2.6. Modernlik

Modern olma durumu günümüzde modern düşünce biçiminin herhangi bir yansıması hakkında konuşurken, ya da bir üslubun veya ürünün modern zamana özgü niteliklerini belirtme halidir (Cevizci, 2014).

Modern mimarlık yalın süslemeden uzak cepheler, günün koşullarına uygun malzeme seçimi, tarihsel öğeleri kullanmadan kendi ürettiği formlarla var olan bir anlayış olarak tanımlanabilir.

“Modernizm, mimari alanında iki dünya savaşı arasında Avrupa’da ortaya çıkmış olan devrimci bir estetik kanonu ve bilimsel öğretiyi kuşatıyordu. Betonarme, çelik ve cam kullanımı, kübik formların, geometrik şekillerin ve Kartezyen ızgaraların öne çıkması ve hepsinden önce de bezemenin, stilistik motiflerin, geleneksel çatıların ve tezyini detayların bulunmayışı, yirminci yüzyıl estetik bilinci içinde bu hareketin tanımlayıcı özellikleri olmuştur” (Bozdoğan, 2008:16).

2.2.7. Sadelik

Sadelik yalın olma durumu, yalınlık olarak tanımlanabilir (TDK,2018) Temel geometrik formlardan oluşan, yalın malzeme seçimi ve çevresindeki yapılarla uyumlu oranıyla kendini gösteren yapılar sade olarak nitelendirilir.

Mimaride bu tür sade yapılar minimalist olarak adlandırılmaktadır. Minimalliğin tasarım ve mimarlıktaki karşılığı en fonksiyonel, en ekonomik ve en sade sonuca en az malzemeyle gitmek olabilir.

2.2.8. Görkemlilik

Görkemli kelimesi heybeti, güzelliği ve görünüşü ile görenleri etkileyen, gösterişli, şatafatlı, haşmetli olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2018).

Mimaride görkemli olma durumunu sağlamak için geçmişten bu yana süsleme veya anıtsallık kullanılmış olup günümüzde ise buna ek olarak teknolojinin getirdiği özelliklerden faydalanılarak yapılan sıra dışı formlar ve yapı malzemeleri kullanılmaktadır.

3. MİMARİ PROJE YARIŞMALARI İLE ELDE EDİLEN KAMU BİNALARININ TASARIM ÖLÇÜTLERİ KAPSAMINDA İNCELENMESİ

Mimarlık ve politika arasında dolaylı bir bağlantı vardır. Her dönemde yöneticiler mimariyi, yönettikleri insanlar üzerinde etki bırakabilmek için bir araç olarak kullanmıştır. Her ne kadar binaları tasarlayanlar politikacılar değil mimarlar da olsa dönemin politik fikirleri özellikle kamu yönetim binalarında etkisini göstermiştir. 2016 yılında düzenlenen “Yarışma ve Mimarlık Sempozyumu”nda Nurdan Sezgin ve Yasemin Say Özer bu ilişkiden şu sözlerle bahsetmişlerdir:

“İktidarlar binanın büyüklüğü, etkilendiği akımlar ve malzeme seçimler gibi yapı özellikleriyle yönetilenleri etkilemeye çalışırlar. Bu sadece günümüzle ilgili değil, kentler kurulduğundan beri süre gelen bir yönetim taktiğidir. Her iktidar unutulmamak için kente izlerini kazımak ister. Burada mühim olan iktidar sahibinin izlerini nasıl kazımak istediğidir” (Sezgin, Say Özer,2016)

Kamu yönetim binalarında öncelikli olarak tercih edilen “yarışma yöntemi”, aynı zamanda fikirlerin tartışıldığı alanlar olmuş, gerçekleştirildikleri dönemdeki sosyal, siyasi koşullardan ve teknolojik gelişmelerden etkilenmiştir.

Ek 1’de listesi verilen, 2000-2016 yılları arasında kamu projeleri için 124 adet ulusal mimari proje yarışması açılmıştır. Yarışmalar yapı türüne göre sınıflandırıldığında;

- Mimari
- Mimari+Kentsel tasarım
- Kentsel tasarım kategorilerine ayrılmıştır.

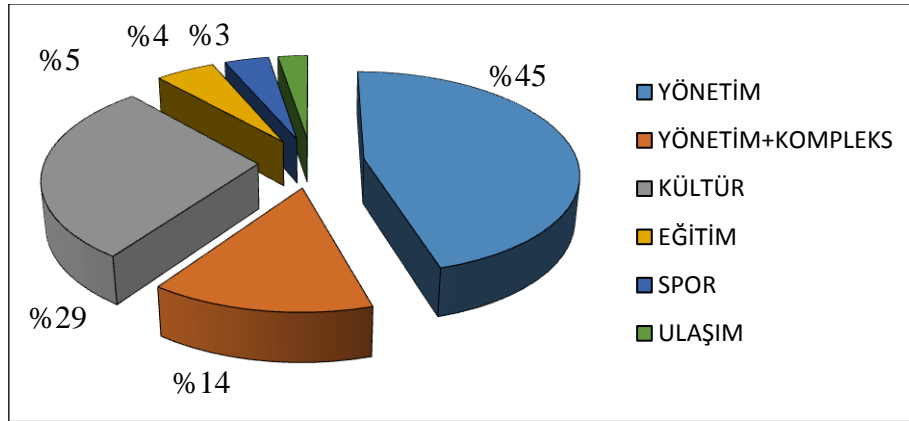
Mimari proje yarışmaları ise;

- Yönetim yapısı
- Kültür yapısı
- Eğitim yapısı
- Ulaşım yapısı
- Spor yapısı olarak sınıflandırılmıştır.

Açılan 124 adet proje yarışmasından 77'si mimari proje yarışmasıdır. 77 mimari proje yarışmasında;

- 35 adet yönetim yapısı
- 11 adet yönetim+kompleks
- 22 adet kültür yapısı
- 4 adet eğitim yapısı
- 3 adet spor yapısı
- 2 adet ulaşım yapısı

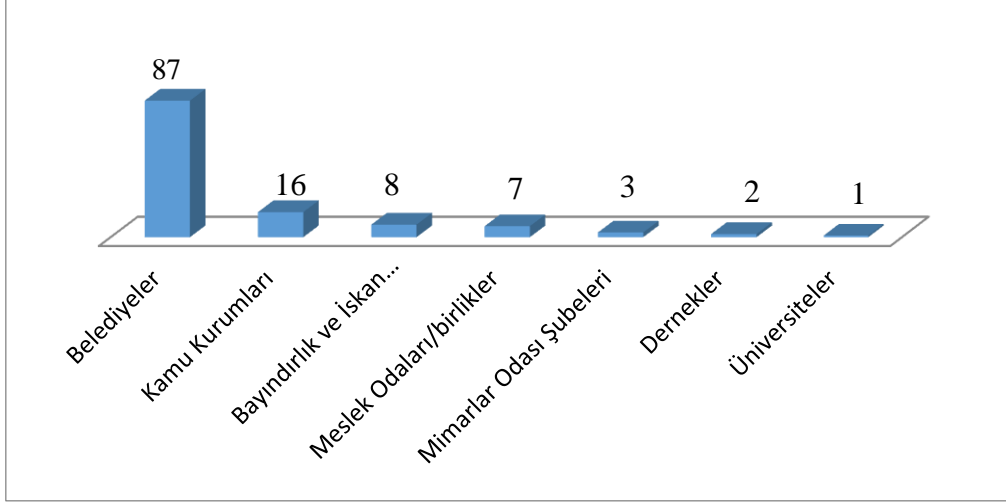
için yarışma açılmıştır. Şekil 3.1' görüldüğü üzere en çok yönetim yapısı için yarışma açılmıştır.

Şekil 3.1. Mimari yarışmaların yüzdeleri dağılımı

Yarışmayı açan kurum ve kuruluşlara baktığımızda ise, 124 adet ulusal mimari proje yarışmasından; 87 adedini belediyeler, 16 adedini kamu kurumları, 8 adedini Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, 7 adedini meslek odaları/birlikleri, 3 adedini mimarlar odası şubeleri, 2 adedini dernekler, 1 adedini üniversiteler çıkartmıştır.

Tüm bu verilere bakıldığında yarışmaları açan kurumların büyük bir bölümünün kamu olduğu hatta yerel yönetimlerin prestij binalarını elde etme sistematiplerinden biri olarak yarışma yolunu daha etkin olarak kullandığı görülmektedir (Şekil3.2).

Şekil 3.2. Mimari yarışmaları açan kurum ve kuruluşların sayısı

3.1. Mimari Proje Yarışmaları İle Elde Edilen Belediye Hizmet Binalarının İncelenmesi

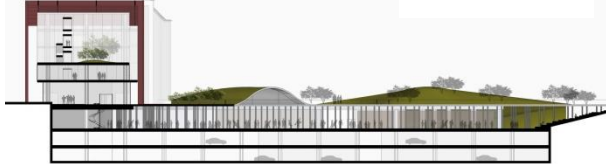
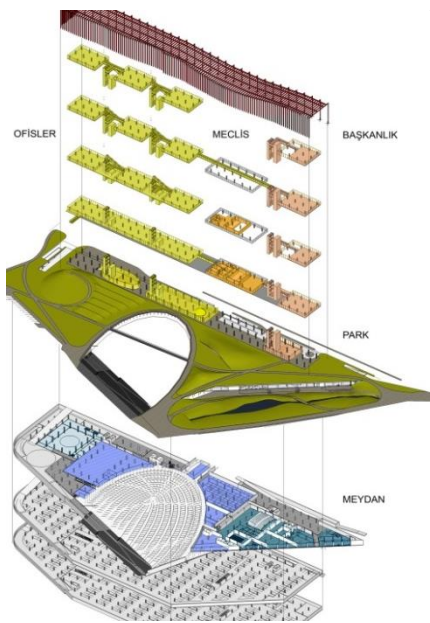
Bu çalışmanın nesnesini oluşturan kamu yönetim binaları içerisinde siyasi iradenin kentteki temsilcisi olan belediye binaları seçilmiş ve güncel verileri elde etme olanağını sağlaması amacıyla 2010 yılından sonrasına ait proje yarışması ile elde edilen binalar seçilmiştir. Çalışmanın amacına uygun olarak Ek 1’de yer alan tablodaki belediye hizmet binaları arasından seçilen 5 örnek, 2. Bölümde bahsedilen tasarım ölçütleri bağlamında incelenecektir.

Seçilen kamu binaları incelenirken tasarım ölçütlerinin nasıl kullanıldığı incelenmiş, böylece mimari proje yarışmaları ile elde edilen kamu binalarında hangi mimari anlayışın hâkim olduğu, yapı ve malzeme kullanımı vs. analiz edilmiştir.

3.1.1. Manisa Belediyesi Hizmet Binası

Manisa Belediyesi'nin toplantı salonları, sergi alanları gibi birimleri de kapsayan belediye hizmet binası için açtığı yarışmaya 52 ekip katılmıştır. Birinciliği elde eden projenin mimari özellikleri Çizelge 3.1'de sunulmuş ve proje tasarım ölçütleri kapsamında Çizelge 3.2'de değerlendirilmiştir.

Çizelge 3.1. Manisa Belediyesi Hizmet Binasının mimari özellikleri

Yarışma adı/Yarışmayı açan kurum	Manisa Belediyesi Hizmet Binası/Manisa Belediyesi
Yarışma yılı	2011
Konumu	İzmir
Kullanım amacı	Yönetim Yapısı
Müellifi	Mehmet Can Anbarlılar, Kerem Piker
Proje Raporu: Yapı fiziksel varlığından ve taşıdığı estetik değerlerden farklı olarak, kentteki yaşantıya ve kamusal hayata katkısıyla anlamlıdır. Proje alanı, benzer örneklerle karşılaştırıldığında, ölçeği ve kentle olan yakınlığı dolayısıyla ciddi bir kamusal kullanım alanına dönüşme potansiyeline sahiptir. Park, ortasında yer alan boşlukla bir alt kotta etrafı ticari kullanımlarla tarifiyenmiş korunaklı bir kentsel meydan olarak düzenlenmiş, seyir alanına dönüşme olanağı taşıyan geniş merdivenler ve rampalar sistemi ile ulaşılan yaklaşık 10.000 m2 büyüklüğündeki kentsel meydanın, geçici kullanımları da barındırması hedeflenmiştir. Alanın kuzeyi ile yaya bağlantısı meydan kotunda ticari alanın devamı niteliğinde sağlanırken, belediye hizmet binası kotunda parktan ulaşılan gezinti rampası ile sürdürülmüştür. Binaların doğal zemin ile ilişkisi, boşluklu yapılarla kentin doğal hava sirkülasyonunun sürdürülmesi amaçlanmış, Belediye Hizmet Binası yapısı, düşey ulaşım yollarının çalışma alanlarından ayrıştırılarak zaman içerisinde değişebilecek kullanım senaryolarına olanak sağlayacak esneklikte bir ofis yapısı olarak düzenlenmiştir. Ana yola bakan kuzey cephesi bir enformasyon yüzeyi olarak düzenlenmiş, cepheye takılı düşey paneller üzerine yerleştirilecek olan değiştirilebilir dijital baskı yüzeyler ile yapının kent ile ilişki kurması amaçlanmıştır	 <p>Vaziyet Planı</p> <p>Kesit</p> <p>OFISLER MECLİS BAŞKANLIK PARK MEYDAN</p>
Jüri Raporu: Proje, tasarım alanının kuzeyinde önerdiği ana yapının kendi içinde parçalanmışlığı ile birlikte bütünde oluşturduğu net kitlesel tavrı; zemin kotunda oluşturduğu geçirgenlik; kitleyi bütünleştiren ve yapının nitelikli bir mimari dile sahip olmasını sağlayan örtü ve çeper sistemi; üst kotlarda oluşturulan boşlukların düşey sirkülasyon ve kat bahçeleri ile ele alınışı; Mimar Sinan Bulvarı ve Avni Gemicioğlu Caddesi boyunca devam edip imar parsellerinin özelliği sonucu oluşan kentsel blok kurgusuna getirdiği alternatif tasarım yaklaşımı ile kentin günlük yaşamında yeni bir odak oluşturma potansiyeli olumlu bulunmuştur. Çağdaş ve nitelikli bir yapısal çevre oluşturma konusunda net ve kararlı bir tutum içermesi övgüye değer bulunmuştur.	

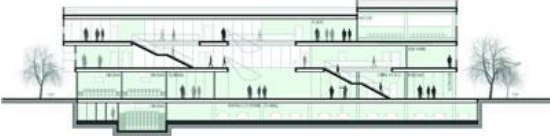

Çizelge 3.2. Manisa Belediyesi Hizmet Binasının tasarım ölçütleri kapsamında değerlendirilmesi

<p>Perspektifler</p>		
<p>Biçimsel Tasarım Ölçütleri</p>	<p>Kavramsal ve görsel elemanlar</p>	<p>Yapı çizgisel ve geçirgen bir <i>biçime</i> sahiptir. Yapının ana yola bakan kuzey cephesinde dijital baskı yüzeylerle bir <i>doku</i> oluşturularak enformasyon yüzeyi oluşturulmuştur. Yapı, şeffaf cam giydirme cephe, örtü ve çeper sistemi gibi elemanlardan oluştuğundan dolayı sade <i>renklere</i> sahiptir.</p>
	<p>Çevresel elemanlar</p>	<p>Proje alanı, Manisa kentini doğu-batı yönünde kat eden Mimar Sinan Bulvarı ile Avni Gemicioğlu Caddesi boyunca <i>konumlanmaktadır</i>. Parselin uzun kenarı boyunca bir <i>yerleşim</i> düşünülmüştür.</p>
	<p>Kurgusal elemanlar</p>	<p>Belirli bir <i>oran</i> içinde kurgulanan boşluklar ve yükseltilmiş iç bahçeler ile kentin doğal hava sirkülasyonunun sürdürülmesi amaçlanmıştır. Hizmet binasının güney cephesinde binayı boylu boyunca kateden ve doğal bir çardak olarak işleyen güneş kırıcı sisteminin sayesinde hizmet binasına yönelik yarı açık iç bahçeler tasarlanmış ve doğal <i>ışık</i> kullanımı sağlanmıştır. Tasarımda <i>vurgulanan</i> örtü ve çeper sistemi insan <i>ölçeğinde</i> değildir.</p>
<p>Anlamsal Tasarım Ölçütleri</p>	<p>Güç ve iktidar</p>	<p>Oluşturduğu anıtsal meydan ve alanlarla <i>güç ve iktidarı</i> temsil etmektedir.</p>
	<p>Anıtsallık</p>	<p>Yapı çizgisel kütlesi ve oluşturduğu yaklaşık 10.000 m²'lik kentsel meydanı, gezinti rampası ve parkı ile <i>anıtsaldır</i>.</p>
	<p>Simgesellik</p>	<p>Şeffaflığı ve anıtsal meydanıyla millet-devlet bütünleşmesini <i>simgelemektedir</i>.</p>
	<p>Muhafazakârlık</p>	<p>Muhafazakâr öğeler içermemektedir.</p>
	<p>Modernlik</p>	<p>Tasarımın modern ve nitelikli bir yapısal çevre oluşturma konusunda net ve kararlı bir tutumu vardır.</p>
	<p>Sadelik</p>	<p>Cephesi <i>sade</i> elemanlardan (cam, ahşap vb.) oluşmuştur.</p>
	<p>Görkemlilik</p>	<p>Yapı çizgisel kütlesi ve oluşturduğu yaklaşık 10.000 m²'lik kentsel meydanı, gezinti rampası ve parkı ile <i>görkemlidir</i></p>

3.1.2. Antalya Gazipaşa Belediye Hizmet Binası

Gazipaşa Belediyesi'nin Hizmet Binası için açtığı yarışmaya, 55 ekip katılmıştır. Birinciliği elde eden projenin mimari özellikleri Çizelge 3.3'de sunulmuş ve proje tasarım ölçütleri kapsamında Çizelge 3.4'de değerlendirilmiştir.

Çizelge 3.3. Antalya Gazipaşa Belediyesi Hizmet Binasının mimari özellikleri

Yarışma adı/Yarışmayı açan kurum	Antalya Gazipaşa Belediye Hizmet Binası/ Gazipaşa Bld.
Yarışma yılı	2013
Konumu	İzmir
Kullanım amacı	Yönetim Yapısı
Müellifi	Tolga İltir
Proje Raporu: <p>Yörede “hayatta” yenilir, içilir, oturulur, misafirler ağırlanır, kısacası meclisler kurulur. Doğanında etkisiyle yaşayan bir dış mekândır “hayat”. “Kentsel hayat” güneyinde ve güneydoğusunda yer alan tüm ticari ve kültürel etkinlikleri karşılayan ve içine alarak günün her saatinde kendi eylemliklerini, ölçeği, oranları ve işlevleriyle kent yaşamına ekleyerek sürdüren, açık ve yarı açık bir kentsel dış mekândır. Belediye sosyal-kültürel, ticari ve idari tüm donanımı ile “kentsel hayat”ı çevreler. Üst ölçekte İnönü ve Atatürk Caddelerinden gelişen yeşil alan sistemi, “kentsel hayat” ve alt mekânları ile kuzeye ve doğuya doğru akış kazanır. Güneydoğusunda yer alan kavşak ve kuzeyinde yer alan kentin diğer kısmına tümüyle sırtını dönmez, bu “boşluk” ile kentsel sürekliliği sağlar. Ticaret, sergi, meclis; “sofa”, “teras” gibi bu mekâna eklenilen gölgelikli mekânlar ile yükselerek üst kotları da gün boyu yaşanır kılar. Yerel yönetim, sosyal bir düzende ticari yoğunluğun çok olduğu güneydoğu tarafında, kavşağa doğru eksilerek konumlandırılmıştır. Üst kotta yer alan “sofa”ya ulaşan “amfi tiyatro” açık bir meclistir halk için. Yerel yönetim binasının girişi ağırlıklı ticari ve kültürel işlevleri barındıran “kentsel hayat”ın içerisinde halk ile iç içe ve her kotta ayrı değerlerdedir.</p>	 <p>Vaziyet Planı</p> <p>Plan</p> <p>Kesit</p> <p>Görüntü</p>
Jüri Raporu: <p>Proje, kentin gelişiminde önemli bir potansiyel taşımaktadır. Kente katkısı, dış mekân ile ilişkileri ve iç mekan çözümleri başarılıdır. Sade ve akılcı çözümleri vardır.. İşlevsel çözümleri, farklı işlevlerin birbiri ile ilişkisi, yan yana getirilme biçimleri başarılıdır. İşlevlerin eksi kotlara inilmeden birbirine paralel iki kütle olarak çözülmesi ve bu iki kütle arasındaki boşluğun kentteki yaşama katkısı olumludur.. Tüm işlevlerin ve kütlelerin, yaratılan kentsel yaşam alanına hizmet etmesi ve bütün bu işlevlerin odağında bir kentsel açık yaşam alanının çözümü başarılıdır. Açık kullanım alanlarının sadece zemin katta yer almaması, kullanıcının 1. Ve 2. Katlara da kolaylıkla ulaşabilmesi, böylelikle açık kullanım alanlarının teras ve balkonlarla desteklenerek akıcı ve bir şekilde üst katlara da çıkarılması olumludur. Jüri meclis salonunun dışarıdan algısının güçlendirilmesini; kentsel hayat boşluğunun güneş kontrolünün geliştirilmesini; alt kattaki sinema salonunun ve belediye iç dolanımının, tasarımın temel yaklaşımlarını zedelemeyen tekrar ele alınmasını tavsiye etmektedir.</p>	

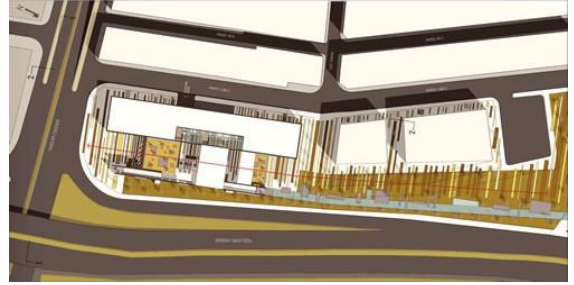

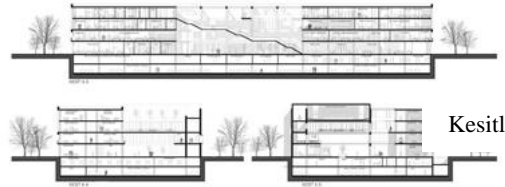
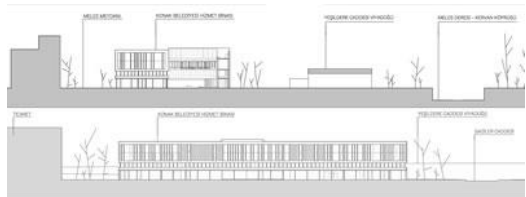
Çizelge 3.4. Antalya Gazipaşa Belediyesi Hizmet Binasının tasarım ölçütleri kapsamında değerlendirilmesi

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Perspektifler</p>		
	<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Bıçimsel Tasarım Ölçütleri</p>	<p>Kavramsal ve görsel elemanlar</p>
<p>Çevresel elemanlar</p>		<p>Proje alanı, Antalya’da Gazipaşa ilçesinde, Mehmet Oğuz Bulvarı ve Rasih Kaplan Caddesi kesişiminde <i>konumlanmaktadır</i>. Güneydoğusunda yer alan kavşak ve kuzeyinde yer alan kentin diğer kısmına tümüyle sırtını dönmeyen “boşluk”la kentsel sürekliliğin sağlandığı bir <i>yerleşim</i> düşünülmüştür. Ticaret, sergi, meclis; "SOFA", "TERAS" gibi bu mekâna eklenen gölgelikli mekânlar ile yükselerek üst kotlardan binaya <i>yönelim</i> sağlanır.</p>
<p>Kurgusal elemanlar</p>		<p>Oluşturduğu açık/ yarı açık mekânlarıyla ve yapı külesiyle insan <i>ölçeğinde</i> ve <i>oranlı</i> bir kurgusu vardır. Kütledeki boşluklarla <i>denge</i> sağlanmıştır. Yapıdaki dolu-boş düzeni ve cam cephelerle doğal <i>ışık</i> kullanılmıştır. Yerel yönetim binasının girişi ağırlıkla ticari ve kültürel işlevleri barındıran “kentsel hayat”ın içerisinde halk ile iç içe olup iç ve dış mekân bir <i>bütünlük</i> oluşturmuştur.</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Anlamsal Tasarım Ölçütleri</p>	<p>Güç ve iktidar</p>	<p>Dönemin <i>iktidar</i> grubunu ifade edecek bir üslup kullanılmamıştır.</p>
	<p>Anıtsallık</p>	<p>Kullandığı kütlelerle oluşturduğu yapı <i>anıtsal</i> değildir.</p>
	<p>Simgesellik</p>	<p>Üst kotta yer alan “sofa”ya ulaşan “amfi tiyatro” halk için <i>simgesel</i> bir meclis olarak nitelendirilebilir.</p>
	<p>Muhafazakârlık</p>	<p>Muhafazakâr öğeler içermemektedir.</p>
	<p>Modernlik</p>	<p>Mimari dili ve kullandığı malzeme açısından <i>modern</i>dir.</p>
	<p>Sadelik</p>	<p>Kente katkısı, dış mekân ilişkileri ve iç mekân çözümleri <i>sade ve akılcı</i>dır.</p>
	<p>Görkemlilik</p>	<p>Süsleme içermeyen, anıtsal olmayan yapılar topluluğu ve sade tasarımıyla <i>görkemli</i> olmaktan uzaktır.</p>

3.1.3. İzmir Konak Belediyesi Hizmet Binası

Konak Belediyesi'nin Hizmet Binası için açtığı yarışmaya, 72 ekip katılmıştır. Birinciliği elde eden projenin mimari özellikleri Çizelge 3.5'de sunulmuş ve proje tasarım ölçütleri kapsamında Çizelge 3.6'da değerlendirilmiştir.

Çizelge 3.5. İzmir Konak Belediyesi Hizmet Binasının mimari özellikleri

Yarışma adı/Yarışmayı açan kurum	İzmir Konak Belediyesi Hizmet Binası/Konak Belediyesi
Yarışma yılı	2015
Konumu	İzmir
Kullanım amacı	Yönetim Yapısı
Müellifi	M. Ziya İmren, Mehmet Şefik Yasavul
Proje Raporu: <p>İzmir Konak Belediyesi Hizmet Binası yakın çevresinden başlayarak bölgenin gelişmesinde öncü rolü oynayacak bir yapı olarak tasarlanmıştır. Kentsel bir yeşilin sonunda konumlanan yapının sosyal ve kültürel etkileşimlere olanak sağlayacak yeni bir odak olması hedeflenmiştir. Yeşildere Caddesi'ne paralel olarak Gaziler Caddesi'ne dek uzanan yeşil aks batıda su, doğuda yapı kütleleri ile sınırlanmıştır. Belediye Hizmet Binası, bu aksın sürekliliğini koruyacak şekilde biçimlenmiştir. Belediye Hizmet alını dışındaki su, yeşil alan ve yapı sıralaması, alan içinde batı duvarı, iç sokak ve hizmet binası ana kütesinin oluşturduğu üçlüye dönüşür. Cade boyunca uzanan batı duvarı, hem iç sokağı trafiğin yarattığı ses ve hava kirliliğinden koruyan bir engel, hem sokak üzerinde bulunan birimlere ulaşan alternatif sirkülasyon elemanlarının iki cidarı arasında bulunduran bir erişim koridorudur. İç sokak üzerine yerleştirilen birimler ile iklimin yarattığı olumsuz koşulların hafifletilmesi ve gölgeli bir kentsel mekan oluşturulması amaçlanmıştır. Bu birimler günün değişik saatlerinde kullanılacak farklı kotlara yerleştirilmiş terasları da bünyesinde barındırır. İç sokak etrafında şekillenen mekan kurgusu ile kullanıcılara şeffaf ve kolay algılanabilir bir ortam sağlamaktadır.</p>	 <p>Vaziyet Planı</p> <p>Plan</p> <p>Kesitler</p> <p>Görünümler</p>
Jüri Raporu: <p>Alana, ihtiyaç programına, şeffaf belediyecilik anlayışına getirdiği yalın yorum jüri tarafından takdir edilmiştir. İçinden ve altından geçilebilen, izlenebilen yerel yönetim yapısı zaman içerisinde oluşabilecek değişikliklere kolayca uyum sağlayabilecek esnekliktedir. Yeşildere Caddesi tarafında oluşturulan işlevsel duvar ile ana hizmet binası arasında oluşturulan yarı açık mekan, sosyal iletişimin ve bölgenin dönüşümünün dinamosu olacak niteliktedir. Söz konusu duvarın batı güneşine ve Yeşildere Caddesi'nin olumsuz koşullarına bariyer oluşturması olumludur. Yapı dilinin yalın biçimlenişi ait olduğu yere ve kullanıcılarına yabancılaşmayan tavrı övgüye değer bulunmuştur.</p>	

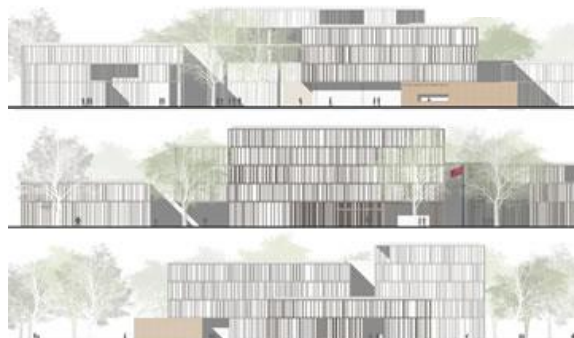
Çizelge 3.6. İzmir Konak Belediyesi Hizmet Binasının tasarım ölçütleri kapsamında değerlendirilmesi

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Perspektifler</p>		
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Biçimsel Tasarım Ölçütleri</p>	<p>Kavramsal ve görsel elemanlar</p>	<p>Yapı dikdörtgen prizmalarla çeşitli boşluklar oluşturularak <i>şekillenmiştir</i>. Bina 4 katlı olup çizgisel bir <i>biçime</i> sahiptir. Cephesi açık ve sade <i>renklerle</i> tasarlanmıştır. Önde sağır yüzeyler kullanılarak bir duvar <i>dokusu</i> yaratılmış arkada ise cam cephelerle farklı bir <i>doku</i> oluşturulmuştur.</p>
	<p>Çevresel elemanlar</p>	<p>Proje alanı İzmir ili Konak ilçesinde Yeşildere Caddesine paralel bir alanda <i>konumlanmaktadır</i>. Yapı çizgisel bir etkiye sahip olup, yapının yan tarafında meydan yaratılmış olup bu meydana yapıya <i>yönelim</i> sağlanmıştır. Parselin uzun kenarına ve yola paralel olarak bir <i>yerleşim</i> düşünülmüştür.</p>
	<p>Kurgusal elemanlar</p>	<p>Kütle üzerindeki dolu ve boşluklar belli bir <i>oran</i> içinde kurgulanmıştır. Yapıdaki iç sokak etrafında şekillenen mekân kurgusu ile kullanıcılara şeffaf ve kolay algılanabilir bir ortam sağlanmış olup, cam cepheler ile doğal <i>ışık</i> kullanılması sağlanmıştır. Yatay kütlelerin baskın olduğu yapıda açılan boşluklar ve yerleştirilen dikey kütleler ile <i>zıtlık</i> yaratılmış ve <i>denge</i> sağlanmıştır. Kütlelerin cadde boyunca uzanan "duvar"ın üzerindeki boşluklar ile arkada kalan yapının cephesinde kullanılan elemanlar bir <i>ritim</i> oluşturmuştur.</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Anlamsal Tasarım Ölçütleri</p>	<p>Güç ve iktidar</p>	<p>Yapının çizgisel ve dolu kütlesi, keskin, net çizgileri ve oluşturulan meydan <i>güç ve iktidarı</i> ifade etmektedir</p>
	<p>Anıtsallık</p>	<p>Yapı meydanı ve çizgisel kütlesi itibariyle <i>anıtsaldır</i></p>
	<p>Simgesellik</p>	<p><i>Simgesel</i> olarak nitelendirilecek bir öge bulunmamaktadır.</p>
	<p>Muhafazakârlık</p>	<p>Muhafazakâr öğeler içermemektedir.</p>
	<p>Modernlik</p>	<p>Mimari dili ve malzeme açısından <i>modern</i> olup geleneksel öğeler içermemektedir.</p>
	<p>Sadelik</p>	<p>Kullandığı dil ve malzemeler <i>sade</i> olarak nitelendirilir.</p>
	<p>Görkemlilik</p>	<p>Süsleme içermeyen, sade tasarımıyla <i>görkemli</i> olmaktan uzak bir anlayışı vardır.</p>

3.1.4. İnegöl Belediyesi Hizmet Binası

Konak Belediyesi'nin Hizmet Binası için açtığı yarışmaya, 72 ekip katılmıştır. Birinciliği elde eden projenin mimari özellikleri Çizelge 3.7'de sunulmuş ve proje tasarım ölçütleri kapsamında Çizelge 3.8'de değerlendirilmiştir.

Çizelge 3.7. İnegöl Belediyesi Hizmet Binasının mimari özellikleri

Yarışma adı/ Yarışmayı açan kurum	İnegöl Belediyesi Hizmet Binası/ İnegöl Belediyesi
Yarışma yılı	2016
Konumu	Bursa
Kullanım amacı	Yönetim Yapısı
Müellifi	Murat Arif Suyabatmaz, Hakan Demirel
Proje Raporu: Belediye hizmet binasının zemin kat kullanımı kentlinin sıklıkla kullanacağı serbest bir dolaşıma olanak tanıyan ve tasarlanmış peyzaj alanı ile iç içe girmiş bir kurguda planlanmıştır. Ayrıca peyzaj içerisinde oluşturulan alternatif mekânlar, bu yapılar ile hiçbir ilgisi olmayan kentlinin de vakit geçirebileceği, bu alanların insanlar ile dolup taşacağı bir yer olarak ele alınmıştır. İç mekân ve dış mekân arasındaki ilişki projenin önemli meselelerinden biri olarak görülmektedir. Ağaçlar arasına sızan yapının kendini bu alan içinde var etme biçimi de oldukça kritik bir konu olarak görülmektedir. Yazın masif bir etki ile doğu, güney ve batı yönlerinde ağaç yaprakları ile kuşatılan yapı doğal olarak gölge altında kalacak ve bu sayede iklimlendirme maliyetleri azalacaktır. Kış aylarında ise alanda yapraklarını döken ağaçlar sayesinde yapı güneş ışınlarından faydalanabilecektir. Yapının dışına geçirilen filigran iskelet yapı, içeriye düşen gölgeleri ağaç gölgelerinden ayırarak, dolayısıyla yapay olan ile doğal olanın birlikteliği kat döşemelerinde ve duvarlarında okunabilecektir. Yapının iç ve dış mekânları arasındaki birbirine geçme durumu okunaklı bir tercihle ayrılan, bu mekânsal farklılığın da hissedildiği sekans oluşturacaktır.	 <p>Vaziyet Planı</p> <p>Plan</p> <p>Görünümler</p>
Jüri Raporu: Kent meydanı niteliğinin yapılarla parçalanarak oluşturulan yaşam olumlu bulunmuştur. Bu parçalı yapı bloklaşması sayesinde, mevcut yapı dokusu içinde kent ve insan ölçeği için iri olmayan duyarlı tasarımın oluşturulması olumludur. Yarışma alanında güney yönüne doğru çekilerek Adnan Menderes Bulvarı yönünde oluşturduğu açık alan olumlu bulunmuştur. Ayrıca bu cadde üzerinde konumlandırılan sosyal kültürel donatıların ve çok amaçlı salonun yarışma alanının bütününe kentle entegrasyonu güçlendireceği düşünülmüştür. Tanımlı bir "belediye meydanı" oluşturulması düşüncesi olumlu olmakla birlikte bu meydanın Kuşulu sokak ve Heykel Meydanına yöneliminin geliştirilmesi önerilmektedir. Belediye hizmet birimlerine ait servislerin ve otopark girişinin Başaran Sokak ve Dr. Ahmet Ufuk Tokcan Caddesi'nden sağlanması olumlu olmakla birlikte kres girişinin caddeden sağlanabileceği tartışılmıştır.	

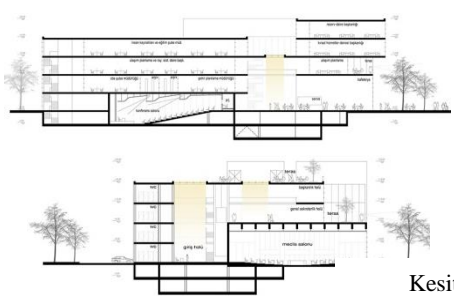

Çizelge 3.8. İnegöl Belediyesi Hizmet Binasının tasarım ölçütleri kapsamında değerlendirilmesi

Perspektifler		
Biçimsel Tasarım Ölçütleri	Kavramsal ve görsel elemanlar	Yapı kütlesi kare ve dikdörtgen prizmalarla <i>şekillenmiş</i> olup eğrisel <i>çizgiler</i> kullanılmamıştır. Yapı parçalı bir <i>biçime</i> sahiptir. Yaklaşık 4 katlı farklı <i>ebatlardaki</i> prizmaların bir araya gelmesiyle oluşan tasarımda arsanın tamamına yakını kullanılmıştır.
	Çevresel elemanlar	Proje için ayrılmış alan, kent merkezinden dağılan yoğun ticaret aksı olan Atatürk Bulvarı ile kenti saran Adnan Menderes Bulvarı'nın kesişim noktasında <i>konumlanmaktadır</i> . Bu alanda parçalı kütlelerle bir <i>yerleşim</i> düşünülmüştür. Ayrıca kuzeye doğru devamlılığını koruyan ve tam da proje alanında kesintiye uğrayan yeşil alan özellikle belediye hizmet binasının <i>yerleşim</i> kararında oldukça belirleyici bir rol oynamaktadır. Belediye hizmet binasının zemin kat kullanımı kentinin sıklıkla kullanacağı serbest bir dolaşıma olanak tanımış ve yapıya <i>yönelim</i> bu şekilde sağlanmıştır.
	Kurgusal elemanlar	Çeşitli prizmalardan oluşan kütle önerdiği boşluklarla beraber bir <i>oran</i> içerisindedir. Mevcut yapı dokusu içinde kent ve insan <i>ölçeği</i> için iri olmayan duyarlı bir tasarımdır. Kış aylarında alanda yapraklarını döken ağaçlar sayesinde yapı güneş <i>ışığından</i> faydalanabilecektir. Cephesinde kullanılan elemanlarla bir <i>ritim</i> oluşturulmuştur.
Anlamsal Tasarım Ölçütleri	Güç ve iktidar	Dönemin iktidar grubunu ifade edecek bir üslup kullanılmamıştır.
	Anıtsallık	Parçalı yapı bloklaşması sayesinde, mevcut yapı dokusu içinde kent ve insan ölçeği için <i>anıtsal olmayan bir tasarımdır</i>
	Simgesellik	<i>Simgesel</i> olarak nitelendirilecek bir öge bulunmamaktadır.
	Muhafazakârlık	Muhafazakâr öğeler içermemektedir.
	Modernlik	Mimari dili ve malzeme açısından <i>modern olup</i> geleneksel öğeler içermemektedir
	Sadelik	<i>Sade</i> , çevresine duyarlı bir tasarımdır.
	Görkemlilik	Sade tasarım anlayışıyla <i>görkemli</i> olmaktan uzaktır.

3.1.5. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Hizmet Binası

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nin Hizmet Binası için açtığı yarışmaya, 99 ekip katılmıştır. Birinciliği elde eden projenin mimari özellikleri Çizelge 3.9'da sunulmuş ve proje tasarım ölçütleri kapsamında Çizelge 3.10'da değerlendirilmiştir.

Çizelge 3.9. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Hizmet Binasının mimari özellikleri

Yarışma adı/ Yarışmayı açan kurum	Balıkesir Byk. Belediyesi Hizmet Binası/ Balıkesir Belediyesi
Yarışma yılı	2016
Konumu	Balıkesir
Kullanım amacı	Yönetim Yapısı
Müellifi	Barış Demir, Siddık Güvendi, Burak Pelenk, G. Ezgi Boz
Proje Raporu: <p>Doğu-Batı aksı doğrultusunda uzanan proje arazisi üzerinde konumlanan yapı arazi ve çevresiyle mümkün olduğunca ilişki içerisinde bulunmaya çalışmaktadır. Güneyinde oluşacak kent parkında yüzünü dönen yapı içerisinde bulunduğu kent parkını bir kent meydanı gibi benimseyerek yapıya yaklaşımın bu "kırsal meydan"dan olmasını önermektedir. Arsanın batısında bulunan ve kentle bağlantısını sağlayan araç yolunun üzerinde önerilen toplu taşıma durağından parka dağılan yaya yaklaşımı, kuzeyindeki yoldan direk olarak -3.00 kotuna araç yaklaşımı sağlanmaktadır. Yapının yeni oluşacak konut dokusuna bağlantısı; yapı içerisinden geçen yaya aksının köprüye dönüşmesiyle kuzey-güney bağlantısıyla kurulmuştur.[...] Kuzey ve güney kütleleri birbirine bağlayan atrium, program işlevlerini birbirine bağlarken yapı geçirgenliğini üst katlara taşımaktadır.</p>	 <p>Vaziyet Planı</p> <p>Plan</p> <p>Kesitler</p> <p>Görünüşler</p>
Jüri Raporu: <p>Tasarımın düşünsel boyutu ile kurgusunun dili konuya özgün ve kararlı yaklaşımı, özellikle yapı kütlelerini parçalayarak güneydeki yeşil alan ve kent ilişkiye getirdiği yorum övgüye değer bulundu. Yoğun yapı programı ile ortaya çıkan yapı kütlelerinin, arsanın kuzeyine yaslanarak güneydeki açık alanı artırma çabası başarılı bulundu. Yapı kütlelerinin parçalanarak yatay düzlemdeki yeşil alana açılması olumlu bulundu. Yapıyı uzunlamasına kateden omurga-iç sokak yeşille ilişkilendirirken yeşilin yapı ile bütünleşmesi başarılıdır [...] Diğer yandan yapı kütlelerinin batısında konumlanan belediye meclisi ile başkanlık birimlerinin üst üste getirilmesi eleştirildi. Batı yönünde iç sokağın ucunda belirtilen başkanlık girişinin genel girişle karıştığı, belediye başkanlık birimlerinin işleyişinin yeterli olgunluğa erişemediği gözlemlendi. Programın yoğunluğunun farklı kütleler içinde çözülmesi yapıyı hafifletmiş ve kentsel bir kimlik kazandırmıştır. Güney ve kuzey cephelerinin farklı morfolojisi iklimsel, akustik ve görsel ölçütlere uygundur. Yapının kuzeyinde oluşturulan servis yolu olumlu bulundur. Başkan girişi ve otopark girişinin irdelenmesi gerekmektedir (Mimarlık 392, 2016).</p>	

Çizelge 3.10 Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Hizmet Binasının tasarım ölçütleri kapsamında değerlendirilmesi

<p>Perspektifler</p>		
<p>Biçimsel Tasarım Ölçütleri</p>	<p>Kavramsal ve görsel elemanlar</p>	<p>Yapı, kent manzarasının algılanması ve güney cephesinin fiziki özelliklerinden yararlanma isteği ile ön güney cephesinde hareketli bir kütle olarak <i>şekillenmiştir</i>. Yapı boşluklu ve parçalı bir <i>biçime</i> sahiptir. Oluşan farklı <i>ebatlardaki</i> parçalı kütle zemin katta geçişli bir <i>dokuya</i> dönüşerek kentle samimi bir ilişki kurmaktadır.</p>
	<p>Çevresel elemanlar</p>	<p>Yapı arazi ve çevresiyle mümkün olduğunca ilişki içerisinde bulunmaya çalışmakta ve Doğu- Batı aksı doğrultusunda uzanan proje arazisi üzerinde <i>konumlanmaktadır</i>. Güneyinde oluşacak kent parkına yüzünü dönen yapı, içerisinde bulunduğu kent parkını bir kent meydanı gibi benimseyerek yapıya <i>yönelimini</i> bu "kırsal meydan"dan almaktadır. Yapının güney cephesi Balıkesir kentinin iyi şekilde algılandığı bir yöndür ve bu göz önünde bulundurularak <i>yerleşim</i> yapılmıştır.</p>
	<p>Kurgusal elemanlar</p>	<p>Hareketli kütleler ve kütleler arası boşluklar belirli bir <i>ölçek ve oran</i> içinde kurgulanmıştır. Yatay doğrultusu <i>vurgulu</i> olan yapıda açılan düşey boşluklar ve farklı yükseklikteki kütleler ile <i>zıtlık</i> yaratılmış ve <i>denge</i> sağlanmıştır. Yapıdaki dolu-boş düzeni, avlular, cam cepheler ile doğal <i>ışık</i> kullanılmıştır.</p>
<p>Anlamsal Tasarım Ölçütleri</p>	<p>Güç ve iktidar</p>	<p>Dönemin iktidar grubunu ifade edecek bir üslup kullanılmamıştır.</p>
	<p>Anıtsallık</p>	<p><i>Anıtsal olmayan</i> bir tasarımıdır.</p>
	<p>Simgesellik</p>	<p>Yapının kent parkından ve bir atrium omurgası üzerinde kurulmuş olan geçişli özelliği yapıyı halka açık hale getirmekte ve <i>şeffaflaştırmaktadır</i>.</p>
	<p>Muhafazakârlık</p>	<p>Muhafazakâr öğeler içermemektedir.</p>
	<p>Modernlik</p>	<p>Mimari dili, çağdaş malzeme kullanımı ile <i>moderndir</i></p>
	<p>Sadelik</p>	<p>Yoğun bir program içeren yapı kütleleri <i>sade ve samimi</i> mekânlar önermektedir</p>
	<p>Görkemlilik</p>	<p>Oluşturduğu ve halka bütünleştirdiği meydan yapının <i>görkemli</i> tarafıdır.</p>

3.2. İncelenen Belediye Hizmet Binalarının Karşılaştırılması

Çizelge 3.11’de mimari proje yarışmaları ile elde edilen belediye binaları arasından seçilmiş 5 örneğin belirlenen tasarım ölçütleri üzerinden toplu karşılaştırılması görülmektedir. Biçimsel tasarım ölçütlerinden doğal ışık kullanımı ve ölçek/oran kavramı tüm tasarımlarda önemli bir veri olarak kullanılmıştır. Bu ölçütleri ritm, denge, vurgu, zıtlık ve bütünlük takip etmiştir. Anlamsal tasarım ölçütlerinden ise sadelik ve modernlik kavramları ön plana çıkmış olup, anıtsal, simgesel ve görkemli olarak şekillenen yapılar da tasarımda tercih edilmiştir. İncelenen binalarda muhafazakar öğelere rastlanmamıştır.

Çizelge 3.11 İncelenen belediye binalarının karşılaştırmalı değerlendirilmesi

Proje Adı		Manisa Belediye Hizmet Binası	Antalya Gazipaşa Belediyesi Hizmet Binası	İzmir Konak Belediyesi Hizmet Binası	İnegöl Belediyesi Hizmet Binası	Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Hizmet Binası
Biçimsel Tasarım Ölçütleri	Ritim	±	±	+	+	±
	Denge	±	+	+	±	+
	Ölçek/Oran	±	+	+	+	+
	Vurgu	+	±	±	±	±
	Zıtlık	±	±	+	±	+
	Bütünlük	±	+	±	±	±
	Işık	+	+	+	+	+
Anlamsal Tasarım Ölçütleri	Güç ve İktidar	+	-	+	-	±
	Anıtsallık	+	-	+	-	±
	Simgesellik	+	+	-	-	±
	Muhafazakarlık	-	-	-	-	-
	Modernlik	+	+	+	+	+
	Sadelik	+	+	+	+	+
	Görkemlilik	+	-	±	±	+

(+): var olan özellik

(-): olmayan özellik

(±): kısmen olan özellik

SONUÇ VE ÖNERİLER

Tez çalışması kapsamında asıl vurgulanmak istenen proje elde etme yöntemlerinden biri olan mimari proje yarışmalarının kamu hizmet binalarının elde edilmesinde nasıl kullanıldığını irdelemek ve bu yarışmalara verilen devlet desteğinin yarışma ortamına, mimarlık üretimine ve de dolaylı olarak yapılı çevrenin kalitesine katkısını ortaya koymaktır.

Mimari proje yarışmaları, işverenlerin değişik alternatifleri görebildiği, mimarların da kendini ifade edebildiği iş alanları yaratmaktadır. Yarışmaların avantajlarının olmasının yanında dezavantajları olsa da proje elde etmek için halen yarışma yöntemi günümüzde sıklıkla tercih edilmektedir.

Türkiye’de kamu binalarının üretiminde yarışmalar önemli bir paya sahiptir. Çalışmanın nesnesini oluşturan 2010 yılından sonrasına ait kamu binaları özelinde bakıldığında bu dönem içerisinde, kamu hizmet binaları için açılan yarışmalar arasında belediye hizmet binalarına ait yarışmalardaki artış dikkat çekicidir. Halkla olan ilişkisi ön planda olan kamu binaları, taşıdıkları işlevin yanında, kentlinin de sosyal hayata katılabildiği, kente açık, şeffaf ve ulaşılabilir sosyal mekânlar oluşturmayı da amaçlamıştır.

Yarışma ile elde edilmiş belediye binaları çalışmada belirlenen biçimsel ve anlamsal tasarım ölçütleri üzerinden okunarak incelenmiş, yönetim olgusunun kamu hizmet binalarına hangi konseptlerle yansıdığı belirlenmiştir.

Sonuç olarak, mimari proje yarışmaları ile elde edilen kamu binalarının incelendiği bu çalışma ile aşağıdaki değerlendirmelere ulaşılmıştır:

- Hem jüri hem de yarışmaya katılan mimarlar tarafından yarışma alanının iyi analiz edilmesi, söz konusu alanın avantaj ve dezavantajlarının görülerek kullanıcısı ve çevresiyle birlikte uyum içinde olan bir projenin tasarlanması her açıdan önemlidir.
- Yarışmalar her zaman “mükemmel” sonuçlar vermese de katılanlar için en adaletli proje elde etme yöntemidir.
- 2010 yılı sonrasına ait ödül alan belediye hizmet binaları ortaya konan ölçütler bağlamında incelendiğinde mimariye yaklaşımın, kullanılan malzemenin

sürdürülebilirliğinin ve kentsel çevre gibi pek çok konunun katılımcılar tarafından önemsendiği görülmüştür.

- Belediye binalarını tasarlarken, binaların çevresiyle ilişkisinin de önemsenmesi gerekliliği tespit edilmiş ve halk için ulaşılabilir tasarımın önemi gözlemlenmiştir.
- Yarışmalar, güncel mimariyi takip edebilmek ve mimarın kendini yatırımcılara tanıtabilmesi açısından etkili bir yöntemdir. Mimarların tecrübe kazanarak dolayısıyla da mimarlık ortamının gelişimi sağlamak adına çok sayıda yarışma açmak gerekmektedir.
- Sadece kamu ve özel sektörün bilinçlenmesi, yarışma kültürünün benimsenmesi için yeterli değildir. Kamuoyunun da bilinçlenmesi bu kültürün yerleşmesinde etkindir. Bunun için yarışma yolu ile elde edilmiş iyi binaların daha iyi bir şekilde reklamının yapılması gerekmektedir.
- Belediye binaları sadece bir ofis binası ya da anıtsal nitelikte bir yapı olmamalıdır. Amacın halkla yakınlık ve bütünlük sağlaması olduğu unutulmadan politika tarafından sınırlandırılmamasına dikkat edilmelidir.
- Yarışmaların genellikle kamu kurumları tarafından açıldığı görülmektedir. 2000-2016 yılları arasındaki yarışmalar incelendiğinde İlbank A.Ş.'nin herhangi bir yarışma açmadığı, geçmiş dönem de ise yarışma ortamına az da olsa katkı yaptığı görülmektedir. İlbank A.Ş. gibi kurumların hem mimarının gelişimini desteklemesi hem de mimarların üretiminden faydalanmaları için ihale yöntemlerinin yanı sıra yarışma yöntemini de kullanması yapıyı çevrenin kalitesinin artmasını sağlar.

KAYNAKLAR

- Afşar, T. (1993). *Estetik*, İstanbul: İnsancıl Yayınları
- Aksu, A. (2009). P. Dinç (Editör), *Mimarlığa Yarışanlar*, Birinci Baskı. Ankara. Eflatun Yayınevi, 306.
- Alsaç, Ü. (2010). Mimarlıkta Anlam ve Anlatım, Girne Üniversitesi, 10, 16, 23, 24.
- Aygün, M. (2004, 10 Ekim). *Forum: Yarışmalar Üzerine Çok Yönlü Bir Tartışma*, Mimarlar Odası Genel Merkezi, Ankara.
- Balamir, A. (2003). Mimarlık ve kimlik terminleri, *Mimarlık Dergisi*, 314.
- Bozdoğan, S. (2008). *Modernizm ve Ulusun İnşası* (İkinci Baskı), İstanbul: Metis Yayınları, 16, 157 ,276, 301.
- Cevizci, A. (2014). *Felsefe Sözlüğü* (Altıncı Baskı), İstanbul: Say Yayınları, 70.
- Ching F. D. K. (2004). *Mimarlık Biçim, Mekan ve Düzen* (İkinci Baskı), İstanbul: Yapı-Endüstri Merkezi Yayını, 35, 36, 356
- Çağlar, N. (2013). Mimari yarışmalar iyi şeyler(mi)dir, A. Aksu (Editör). *Dosya 31: Mimari Proje Yarışmaları*, Ankara. TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, 1
- Çalışlar, H. C. (1999). *Mimaride Güç Ve İktidarın Kullanımı*, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 25,31.
- Çamaş, E. (2000). *Geçmişten Günümüze Kamu Yönetim-Belediye Hizmet Binalarının Mimari Değişimi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çilingir, B. (2000). *Cumhuriyet Dönemi Proje Yarışmalarında Değerlendirme Kriterleri Ve Gelişimi: Kamu Yönetimi Binaları*, Yüksek Lisans Tezi, İtü Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 32.
- Edirne, J. (2004). *Tasarımın Temel Prensipleri Ve İç Mimari Tasarımda Uygulama Örnekleri*, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 28, 65, 85.
- Erdal, İ. T. (2006). *Gestalt Kuramının Grafik Tasarıma Etkilerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli
- Gencal, O.A. (2011). *Ulusal Mimari Proje Yarışmalarının İzinden Türkiye'de Mimarlık*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 1.
- Ghorab, P. (2015). *Kent Mobilyalarının Temel Tasarım İlkelerine Göre Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 26.

Gurallar, N. (2009). Kamu - Kamusal Alan - Kamu Yapıları - Kamusal Mekân: Modernite Öncesi Ve Sonrası İçin Bir Terminoloji Tartışması, *Mimarlık Dergisi*, 350.

Gülağaç, Ö. (2015). *Dijital Ortamda Tasarım Ve İfade Biçimi Olarak Temsiliyet Kavramı Örnek: Mimari Proje Yarışmaları*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Gürkaş T., Tanju B. (2011). Türkiye’de mimarlık tarihi yazımına farklı bir bakış. *Sigma* 3, 326.

Internet 1: Santa Maria del Fiore Katedrali kubbesi, Resim. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.nationalgeographic.com.tr%2FProduct%2FIndex%2F66&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018

Internet 2: Sergi Evi, Şevki Balmumcu, 1933, Resim. URL: http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fv3.arkitera.com%2FUserFiles%2FImage%2Fnews%2F2010%2F09%2F01%2F26_sergievi.jpg&date=2018-03-16. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.

Internet 3: İller Bankası, Resim. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fkot0.com%2Fseyfi-arkanin-iller-bankasi-yikilmek-isteniyor%2F&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.

Internet 4: Kamutay Binası, Clemens Holzmeister, 1937, Resim. URL: http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.mimarlikmuzesi.org%2Fkoleksiyon%2Fimajlar%2F12%2Fkamuty_projeB.jpg+%29&date=2018-03-16. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.

Internet 5: Anıtkabir, Resim. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fv2.arkiv.com.tr%2Fp6216-anitkabir.html&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.

Internet 6: İstanbul Belediye Sarayı, Nevzat Erol, 1953, Resim. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.mimarlikmuzesi.org%2FGallery%2FDisplayPhoto.aspx%3FID%3D32%26DetailID%3D4%26ExhibitionID%3D6+%29&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.

Internet 7: Ankara Stad Oteli, 1962, Resim. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fv2.arkiv.com.tr%2Fpopup%2Fwatermark37a6.jpg%3Fsrc%3D4210.jpg&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.

Internet 8: Denizli Belediyesi Hizmet Binası Yarışması, 1. Ödül, 2008, Seden Cinasal Avcı, Bilge Gülen, Resim URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2F+http%3A%2F%2Fwww.arkitera.com%2Fproje%2F827%2F1-odul-denizli-belediyesi-hizmet-binasi-ve-cev+resi-mimari-proje-yarismasi&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.

- Internet 9: İzmir Konak Belediyesi Hizmet Binası Yarışması, 1. Ödül, 2015, Ziya İmren, Resim. URL: http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fhttp%3A%2F%2Fkolokyum.com%2Fyazi%2F6873%2Fizmir_konak_belediyesi_hizmet_binasi_ve_yakin_cevresinin_duzenlenmesi_mimari_proje_yarismasi_sonuclandi&date=2018-03-16. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.
- Internet 10: Noktasal etkileri olan şekiller, Şekil. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fhttp%3A%2F%2Fslideplayer.biz.tr%2Fslide%2F2760452%2F+&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.
- İnternet 11: Sagrada Familia, dikey çizgi, Resim. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=https%3A%2F%2Fblog.bavul.com%2Fgaudi-ile-barselonada-mimari-ve-sanat-turu&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.
- Internet 12: Doğal şekiller, Dongdaemun Design Plaza, plan, Zaha Hadid, Şekil. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=https%3A%2F%2Fwww.archdaily.com%2F489604%2Fdongdaemun-design-plaza-zaha-hadid-architects&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.
- Internet 13: Cottbus Üniversitesi Kütüphanesi, Herzog De Meuron , Resim. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=https%3A%2F%2Fdivisare.com%2Fprojects%2F99547-herzog-de-meuron-duccio-malagamba-cottbus-university-library&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.
- Internet 14: Mimaride ritm, Sydney Opera, Resim. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=https%3A%2F%2Fwww.archdaily.com%2F489604%2Fdongdaemun-design-plaza-zaha-hadid-architects&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.
- Internet 15: Simetrik Denge, Taj Mahal. Resim. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=https%3A%2F%2Fwww.icmimarlikdergisi.com%2F2016%2F03%2F16%2Fgorkemiyle-buyuleyen-yapilar-iii&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.
- Internet 16: Asimetrik Denge, Element House , Resim. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=https%3A%2F%2Fwww.archdaily.com%2F1004%2Felement-house-sami-rintala&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.
- Internet 17: Işınsal Denge, St. Basil's Cathedral , Şekil. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fart-now-and-then.blogspot.com.tr%2F2016%2F01%2Fsaint-basils-cathedral-moscow.html&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.
- Internet 18: Altın. Oran, Şekil. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2F%29+http%3A%2F%2Fwww.geometridefteri.com%2Faltin-oran&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.

Internet 19: Le Modular, Şekil. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.fondationlecorbusier.fr&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.

Internet 20: Kentsel ölçekte vurgu, Kubbetüs Sahra. Resim. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=https%3A%2F%2Fwww.britannica.com%2Ftopic%2FDome-of-the-Rock&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.

Internet 21: Zıtlık, Resim. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=https%3A%2F%2Fwww.dezeen.com%2F2011%2F11%2F14%2Fthe-shadow-house-by-liddicoat-goldhill%2F&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.

Internet 22: Jubilee Kilisesi, Richar Meier , Resim. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.richardmeier.com%2F%3Fprojects%3Djubilee-church-2&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.

Internet 23: Canik Belediyesi Hizmet Binası, Resim. URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.haberyirmibes.com%2Fbolge%2Fay-yildizli-bina-faaliyete-gecti-h523.html&date=2018-03-16>. Son Erişim Tarihi: 16.03.2018.

Ketizmen, G. (2002). *Mimari Tasarım Stüdyosunun Biçimlenmesinde Yöntemsel ve Mekansal Etkilerin İncelenmesi: Anadolu Üniversitesi Mimarlık Bölümü Mimari Tasarım Stüdyosu Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Kızıldaş, Z. M. (2016). *Mimarlık Yarışmalarının Biyopolitika Üzerinden Sökümü*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 6.

Kolcu, E.(2005). *Türkiye'de 1930-1950 Dönemindeki Mimari Yarışmalar Ve İdeoloji*, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Lefebvre, H. (1991), *Mekânın Üretimi*, 143,220

Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Mühendislik, Kentsel Tasarım Projeleri, Şehir Ve Bölge Planlama Ve Güzel Sanat Eserleri Yarışmaları Yönetmeliği (2002). Bayındırlık Bakanlığı.

Özbay, H. (1993). Yarışmalar sahip olduğumuz tek sağlıklı kurumdur, *Mimarlık Dergisi*, 251, 27.

Özbay, H. (2009). P. Dinç (Editör), *Mimarlığa Yarışanlar*, Birinci Baskı. Ankara. Eflatun Yayınevi, 138.

Özer, M. (1981). *Temel Tasarımda "Zıtlık" İlkesi*, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Sağsöz, A., Midilli, Şen Elmalı, R., Al S. (2014). 1960-1980 yılları arası cumhuriyet dönemi Türk mimarlığı. *Electronic Turkish Studies*, 9 (10), 545.
- Sayar, Y. (2004). Türkiye’de mimari proje yarışmaları 1930-2000: bir değerlendirme, Dosya: Her Daim Gündemde Yarışmalar, *Mimarlık Dergisi*, 4-5.
- Sezgin, N. (2016). *Türkiye’de Belediye Binalarının Elde Edilmesinde Mimari Tasarım Yarışmalarının Rolü*, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Süer B., Uğurel A. (Editörler). (2006). *Kamu hizmetinde mimarlığa tanıklık 1- İller Bankası*, 14.
- Şentek, A. (2001). Yarışmalar üzerine, *Mimarlık Dergisi*, 298, 9.
- Tanalı, Z. (2001). Yarışmalar hakkında, *Mimarlık Dergisi*, 298, 10.
- Türk Dil Kurumu. (2018). *Türkçe sözlük (genişletilmiş baskı)*. Ankara: TDK.
- Tezel, D. (2007). *Mekan Tasarımında Doğal Işığın Etkileri*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Tuna, D. (2005). Proje yarışmaları ile ilgili bazı düşünceler, *Mimarlık Dergisi*, 352.
- Türkmen, F. (2009). *Türkiye’de Proje Yarışmaları ile Elde Edişlen Kamu Yönetim Yapılarının Mimari Özellikleri*, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 1, 2, 33,57, 68, 73, 85, 105, 158, 182
- UIA Guide For International Competitions In Architecture And Town Planing (2008), 6
- Yaramış B. (2000). *1930-2000 Yılları Arasında Türkiye’de Gerçekleştirilen Mimari Tasarım Yarışmalarının Belgelenmesi Ve Genel Bir Değerlendirme*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Zahra, N. R. (2009). *2000 - 2008 Yılları Arası Ulusal Ve Bölgesel Mimarlık Yarışmalarına Yönelik Bir Profil Belirleme Denemesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara

EKLER

EK 1: 2000-2016 Yılları Arasında Kamu Projeleri İçin Açılan Ulusal Mimarlık Yarışmalarının Yıl, Yarışma Şekli, Yapı Türü Ve Yarışmayı Açan Kuruma Göre Dağılımları

Çizelge 1.1 2000-2016 yılları arasında kamu projeleri için açılan mimarlık yarışmaları

	Yılı	Yarışma Adı	Yarışma Türü	Yapı Türü	Yarışmayı Açan Kurumun Adı
1.	2000	Teskomb Binası	Mimari	Yönetim Yapısı	TESKOMB
2.	2000	Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlık Sarayı İle Ticari Ve Sosyal Tesisleri	Mimari	Yönetim+ Kompleks	Ankara Büyükşehir Belediyesi,
3.	2001	İstanbul Kadıköy Meydanı, Haydarpaşa-Harem Yakın Çevresi Kentsel Tasarım Mimari Proje Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
4.	2001	Gölbaşı Bölge Parkı Yakın Çevresi Kentsel Tasarım ve Peyzaj Proje Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Özel Çevre Kurulu
5.	2001	Bursa Kültürpark ve Çevresinin Planlama ve Tasarımı	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Bursa Büyükşehir Belediyesi
6.	2001	Çevre Bakanlığı Binası Mimari Proje Yarışması	Mimari	Yönetim Yapısı	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı
7.	2001	İstanbul Büyükşehir Belediyesi Hizmet Binası Mimari Proje Yarışması	Mimari	Yönetim Yapısı	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
8.	2002	Kuğulu Park ve Yakın Çevresi Proje Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Çankaya Belediyesi
9.	2002	Antalya Tarihsel Karaalioğlu Park Belediye Binası Ve Çevresi Kentsel Tasarım Ve Koruma Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Antalya Büyükşehir Belediyesi
10.	2002	Yalvaç Kent Meydanı Düzenlemesi	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Yalvaç Belediyesi
11.	2003	Antalya Altın Portakal Film Müzesi Mimari Proje Yarışması	Mimari	Kültür Yapısı	Antalya Büyükşehir Belediyesi
12.	2003	Türkiye Noterler Birliği Merkez Binası, Kültürel Ve Sosyal Tesisleri	Mimari	Yönetim+ Kompleks	Türkiye Noterler Birliği
13.	2003	İzmir Konak Belediyesi Yeşilyurt Spor Kompleksi Mimari Proje Yarışması	Mimari	Spor Yapısı	İzmir Konak Belediyesi
14.	2003	Ankara Büyükşehir Belediyesi 50. Yıl Parkı ve Şehitler Anıtı Kompleksi	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Ankara Büyükşehir Belediyesi
15.	2003	Ankara Büyükşehir Belediyesi Osmanlı İmparatorluğu'nun 700. Yıl Kuruluş Yıldönümü Anıt Kompleksi ve Parkı	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Ankara Büyükşehir Belediyesi
16.	2004	Eskişehir Tepebaşı Belediyesi Hizmet Binası	Mimari	Yönetim Yapısı	Eskişehir Tepebaşı Bld.
17.	2004	Gaziosmanpaşa Belediye Binası Ve Çevresi	Mimari+K en. Tasarım	Yönetim Yapısı	Gaziosmanpaşa Belediyesi
18.	2004	Anayasa Mahkemesi Binası Mimari Proje Yarışması	Mimari	Yönetim Yapısı	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı
19.	2004	UIA 2005 İstanbul Kongre Vadisi Ulusal Tasarım Yarışması	Mimari	Kültür Yapısı	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı
20.	2004	Pananos Plajı Kentsel Tasarımı	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Selçuk Belediyesi

EK-1 (devam): 2000-2016 Yılları Arasında Kamu Projeleri İçin Açılan Ulusal Mimarlık Yarışmalarının Yıl, Yarışma Şekli, Yapı Türü Ve Yarışmayı Açan Kuruma Göre Dağılımları

Çizelge 1.1 (devam) 2000-2016 yılları arasında kamu projeleri için açılan mimarlık yarışmaları

	Yılı	Yarışma Adı	Yarışma Türü	Yapı Türü	Yarışmayı Açan Kurumun Adı
21.	2005	Diyarbakır Yenişehir Belediyesi Hizmet Binası	Mimari	Yönetim Yapısı	Yenişehir Belediyesi
22.	2005	Mimarlar Odası 50. Yıl Anı Parkı	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Mimarlar Odası Kayseri Şubesi
23.	2005	Pendik Belediyesi Yeni Hizmet Binası	Mimari	Yönetim Yapısı	Pendik Belediyesi
24.	2005	Konyaaltı Belediyesi Kent Meydanı Kentsel Tasarım Fikir Proje Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Antalya Büyükşehir Belediyesi
25.	2005	Antalya Kent Merkezi Doğu Garajı Ve Halk Pazarı Alanı Düzenlenmesi	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Antalya Büyükşehir Belediyesi
26.	2005	İstanbul Deniz Müzesi	Mimari	Kültür Yapısı	Deniz Kuv. Komutanlığı
27.	2005	TC Merkez Bankası İdare Merkezi Bursa Şubesi Hizmet Ve Lojman Binası	Mimari	Yönetim Yapısı	TC Merkez Bankası
28.	2005	İstanbul İl Özel İdaresi Hizmet Ve İl Genel Meclisi Binası Ulusal Mimarlık Yarışması	Mimari	Yönetim Yapısı	İstanbul İl Özel İdaresi
29.	2005	Bursa Santral Garaj Kent Meydanı	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Bursa B. B. B.
30.	2005	Van Beşyol Meydanı ve Çevresi Kentsel Tasarım Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Van Belediye Başkanlığı
31.	2005	Karabük Belediyesi Hizmet Binası	Mimari	Yönetim Yapısı	Karabük Belediyesi
32.	2005	Bursa Kaplıkaya Rekreasyon Vadisi	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Bursa Yıldırım Belediyesi
33.	2006	Manisa Belediye Hizmet Binası, Ticaret Merkezi Ve Kentsel Mekân Düzenlemesi	Mimari+Kentsel Tasarım	Yönetim+Kompleks	Manisa Belediyesi
34.	2006	İzmir Konak Belediyesi Uzundere Rekreasyon Vadisi	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	İzmir Konak Belediyesi
35.	2006	İstanbul Beylikdüzü Cumhuriyet Caddesi Ve Yakın Çevresi	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	İstanbul B.B.B
36.	2006	Bursa Osmangazi Belediyesi Kızıyakup Kent Parkı Kentsel Tasarım Ve Mimari Proje Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Osmangazi Belediye Başkanlığı
37.	2006	Balıkesir Çamlık Tepesi	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Balıkesir Belediyesi
38.	2006	Trabzon Eski Tekel Binasının Yeniden Canlandırılması	Mimari	Yönetim+Kompleks	Trabzon Büyükşehir Belediyesi
39.	2006	TBMM Kütüphane-Araştırma Merkezi Arşiv Binası ve Genel Sekreterlik Hizmet Binası	Mimari	Yönetim Yapısı	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı

EK-1 (devam): 2000-2016 Yılları Arasında Kamu Projeleri İçin Açılan Ulusal Mimarlık Yarışmalarının Yıl, Yarışma Şekli, Yapı Türü Ve Yarışmayı Açan Kuruma Göre Dağılımları

Çizelge 1.1 (devam) 2000-2016 yılları arasında kamu projeleri için açılan mimarlık yarışmaları

	Yılı	Yarışma Adı	Yarışma Türü	Yapı Türü	Yarışmayı Açan Kurumun Adı
40.	2007	Eto Hizmet Binası Fuar-Sergi Ve Kongre Merkezi İle Sosyal Tesisleri	Mimari	Yönetim+ Kompleks	Eskişehir Ticaret Odası
41.	2007	Diyarbakır Dicle Vadisi Peyzaj Planlama Kentsel Tasarım ve Mimari Proje Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Diyarbakır B.B.
42.	2007	Konyaaltı Doğa ve Kültür Parkı Alanı Mimari ve Çevre Düzenleme Proje Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Antalya B. B.
43.	2007	Başakşehir II Kademeli Kentsel Tasarım Proje Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	İstanbul B. B.
44.	2008	Adana Ziyapaşa Mahallesi, Mimar Sinan Parkı Kesimi Kentsel Tasarımı	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Adana B.B.
45.	2008	Danıştay Başkanlığı Hizmet Binası Mimari Proje Yarışması	Mimari	Yönetim Yapısı	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı
46.	2008	Yozgat Belediye Başkanlığı Ticaret, Kültür Ve Sanat Merkezi Ulusal Mimari Proje Yarışması	Mimari	Yönetim+ Kompleks	Yozgat Belediyesi
47.	2008	Fethiye Belediyesi Alışveriş Ve Yaşam Merkezi Ulusal Mimari Proje Yarışması	Mimari	Kültür Yapısı	Fethiye Belediyesi
48.	2008	Dışişleri Bakanlığı Kongre Merkezi Binası Ulusal Mimari Proje Yarışması	Mimari	Yönetim Yapısı	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı
49.	2008	İbb Şehir Tiyatroları Beyoğlu Sahnesi Ulusal Mimari Proje Yarışması	Mimari	Kültür Yapısı	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
50.	2008	Kemeraltı Çarşısı Üst Örtü ve Kent Mobilyaları Ulusal Fikir Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	İzmir Büyükşehir Belediyesi
51.	2008	Kayseri İç Kalesi'nin Korunarak Kültür ve Sanat Ortamına Dönüştürülmesi İki Kademeli Ulusal Mimarlık Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Kayseri Büyükşehir Belediyesi
52.	2008	Küçükçekmece İlçesi Kent Merkezi Ulusal Kentsel Tasarım Proje Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Küçükçekmece Belediyesi
53.	2008	Bitlis Merkez Hükümet Konağı	Mimari	Yönetim Yapısı	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı
54.	2008	Uludağ Milli Parkı I. Ve II. Gelişim Bölgeleri Peyzaj Planlama, Kentsel Tasarım Ve Mimari Proje Fikir Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Çevre ve Orman Bakanlığı
55.	2008	Denizli Belediyesi Hizmet Binası Ve Çevresi	Mimari	Yönetim Yapısı	Denizli B.B
56.	2009	Denizli Hükümet Konağı Ve Yakın Çevresi	Mimari	Yönetim Yapısı	Denizli Valiliği İl Özel İdaresi
57.	2009	Kadirli Belediyesi Hizmet Binası Ve Kültür Merkezi	Mimari	Yönetim+ Kompleks	Kadirli Belediyesi

EK-1 (devam): 2000-2016 Yılları Arasında Kamu Projeleri İçin Açılan Ulusal Mimarlık Yarışmalarının Yıl, Yarışma Şekli, Yapı Türü Ve Yarışmayı Açan Kuruma Göre Dağılımları

Çizelge 1.1 (devam) 2000-2016 yılları arasında kamu projeleri için açılan mimarlık yarışmaları

	Yılı	Yarışma Adı	Yarışma Türü	Yapı Türü	Yarışmayı Açan Kurumun Adı
58.	2010	Selimiye Cami ve Çevresi	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Edirne Belediyesi
59.	2010	Anıtpark Proje Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Çankaya Belediyesi+ Mimarlar Odası Ankara Şubesi
60.	2010	Gazipaşa Belediyesi Cebeli Tepesi için Simgesel Yapı Proje Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Gazipaşa Belediye Başkanlığı
61.	2010	Peyzaj Ve Kentsel Tasarım Proje Yarışması: İzmit Sahili	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi
62.	2010	ODTÜ Öğrenci Merkezi Binası Ve ODTÜ Meydanı	Mimari	Eğitim Yapısı	ODTÜ Rektörlüğü
63.	2010	İzmir Büyükşehir Belediyesi Opera Binası	Mimari	Kültür Yapısı	İzmir Büyükşehir Belediyesi
64.	2010	Düzce Ticaret Ve Sanayi Odası Hizmet Binası	Mimari	Yönetim Yapısı	Düzce Ticaret Odası
65.	2010	Bornova Belediyesi Yeşilova Höyüğü Ziyaretçi Merkezi	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Bornova Belediyesi
66.	2010	Dışişleri Bakanlığı Yerleşkesi	Mimari	Yönetim Yapısı	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı
67.	2010	Çankaya Belediyesi Başkanlık Hizmet Binası, Sanat Merkezi Ve Ulvi Cemal Erkin Konser Salonu	Mimari	Yönetim+ Kompleks	Çankaya Belediyesi
68.	2011	Troya Müzesi	Mimari	Kültür Yapısı	Kültür ve Turizm Bakanlığı
69.	2011	Mimarlar Odası Samsun Şubesi Hizmet Binası Yarışması	Mimari	Yönetim Yapısı	Mimarlar Odası Samsun Şubesi
70.	2011	Yozgat İl Genel Meclisi, İl Özel İdare Binası Ve Alışveriş Merkezi	Mimari	Yönetim Yapısı	Yozgat İl Özel İdaresi
71.	2011	Manisa Belediyesi Hizmet Binası Ve Çevresi Ulusal Mimarlik Proje Yarışması	Mimari	Yönetim Yapısı	Manisa Belediyesi
72.	2011	Şişli Lisesi	Mimari	Eğitim Yapısı	Şişli Belediyesi
73.	2011	Antalya Kepez Belediyesi Kongre Ve Sergi Merkezi	Mimari	Kültür Yapısı	Kepez Belediyesi
74.	2011	Hatay İl Genel Meclisi Ve İl Özel İdare Hizmet Binası	Mimari	Yönetim Yapısı	Hatay İl Özel İdaresi

EK-1 (devam): 2000-2016 Yılları Arasında Kamu Projeleri İçin Açılan Ulusal Mimarlık Yarışmalarının Yıl, Yarışma Şekli, Yapı Türü Ve Yarışmayı Açan Kuruma Göre Dağılımları

Çizelge 1.1 (devam) 2000-2016 yılları arasında kamu projeleri için açılan mimarlık yarışmaları

	Yılı	Yarışma Adı	Yarışma Türü	Yapı Türü	Yarışmayı Açan Kurumun Adı
75.	2011	Afyonkarahisar Belediyesi, Afyonkarahisar Cumhuriyet Meydanı ve Çevresi	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Afyonkarahisar Belediyesi
76.	2011	Adana Çukurova İlçe Belediyesi Hizmet Binası Ve Kültür Merkezi	Mimari	Yönetim+ Kompleks	Adana Çukurova Belediyesi
77.	2011	Bursa Orhangazi Meydanı ve Çevresi Kentsel Tasarım Proje Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Bursa Büyükşehir Belediyesi
78.	2012	Uşak Şehirlerarası Otobüs Terminal Kompleksi	Mimari	Ulaşım Yapısı	Uşak Belediyesi
79.	2012	Ödemiş Belediyesi Kent Merkezi Ve Yakın Çevresi	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Ödemiş Belediyesi
80.	2012	Çeşme Merkez Sahili Kamusal Mekânların ve Cephelerin Düzenlenmesi Ulusal Fikir Projesi Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Çeşme Belediyesi
81.	2012	Uşak Belediyesi İsmetpaşa Caddesi ve Çevresi Ulusal Mimarlık Kentsel Tasarım Fikir Proje Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Uşak Belediyesi
82.	2012	Şişli Halide Edip Adivar Külliyesi Ulusal Mimari Proje Yarışması	Mimari	Kültür Yapısı	Şişli Belediyesi
83.	2012	Çanakkale Belediyesi “Yeşil” Yerel Yönetim Ve Kültür Merkezi Binası İle Yakın Çevresinin Düzenlenmesi	Mimari+Kentsel Tasarım	Yönetim+ Kompleks	Çanakkale Belediyesi
84.	2012	Mersin Ticaret Ve Sanayi Odası Hizmet Binası Ve İş Merkezi	Mimari	Yönetim Yapısı	Mersin Ticaret ve Sanayi Odası
85.	2013	Uşak Belediyesi Hizmet Binası	Mimari	Yönetim Yapısı	Uşak Belediyesi
86.	2013	Lüleburgaz Belediyesi Şehirlerarası Otobüs Terminali	Mimari	Ulaşım Yapısı	Lüleburgaz Belediyesi
87.	2013	Antalya Gazipaşa Belediye Hizmet Binası, Ticaret Merkezi Ve Yakın Çevresi	Mimari	Yönetim+ Kompleks	Gazipaşa Belediyesi
88.	2013	Annemin İşi Benim Geleceğim”: Borusan Neşe Fabrikası	Mimari	Eğitim Yapısı	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
89.	2013	Kent için Dönüşüm, Adana	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Mimarlar Odası Adana Şubesi
90.	2014	İzmir Kalkınma Ajansı (İzka) Hizmet Binası	Mimari	Yönetim Yapısı	İzmir Kalkınma Ajansı
91.	2014	Adıyaman Aktif Yaşam Merkezi	Mimari	Kültür Yapısı	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
92.	2014	Çanakkale Belediyesi Kent Meydanı ve Çevre Düzenlemesi	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Çanakkale Belediyesi

EK-1 (devam): 2000-2016 Yılları Arasında Kamu Projeleri İçin Açılan Ulusal Mimarlık Yarışmalarının Yıl, Yarışma Şekli, Yapı Türü Ve Yarışmayı Açan Kuruma Göre Dağılımları

Çizelge 1.1 (devam) 2000-2016 yılları arasında kamu projeleri için açılan mimarlık yarışmaları

	Yılı	Yarışma Adı	Yarışma Türü	Yapı Türü	Yarışmayı Açan Kurumun Adı
93.	2014	Kayseri Ticaret Odası Hizmet Binası Ulusal Mimari Fikir Yarışması	Mimari	Yönetim Yapısı	Kayseri Ticaret Odası
94.	2014	Expo 2016 Antalya Expo Kulesi	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Expo 2016 Antalya Ajansı
95.	2014	Adana Ticaret Odası Yeni Hizmet Binası	Mimari	Yönetim Yapısı	Adana Ticaret Odası
96.	2014	Roboski Müzesi Ve Anma Yeri	Mimari	Kültür Yapısı	Roboski Müzesi Derneği
97.	2014	Çanakkale Belediyesi Sosyal Konutlar Mevkii Kentsel Yenileme	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Çanakkale Belediyesi
98.	2014	Konyaaltı Sahili Mimari ve Kıyı Düzenlemesi	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Antalya Büyükşehir Belediyesi
99.	2015	Anamur Atatepe Sosyal Merkezi Ve Çevresi	Mimari	Kültür Yapısı	Anamur Belediyesi
100.	2015	Tekirdağ Büyükşehir Belediye Hizmet Binası, Meydan Ve Çevresinin Düzenlenmesi	Mimari	Yönetim Yapısı	Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi
101.	2015	Çanakkale Savaşı Araştırma Merkezi	Mimari	Kültür Yapısı	Çanakkale İl Özel İdaresi
102.	2015	Lüleburgaz Yıldızları Kadın Akademisi	Mimari	Kültür Yapısı	Lüleburgaz Belediyesi
103.	2015	Maltepe Belediyesi Gülsuyu Cemevi Ve Kültür Merkezi	Mimari	Kültür Yapısı	Maltepe Belediyesi
104.	2015	Söke Belediyesi İmar Planlamasına Esas Kentsel Yenilemesi	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Söke Belediyesi
105.	2015	İzmir Konak Belediyesi Hizmet Binası Ve Yakın Çevresinin Düzenlenmesi	Mimari	Yönetim Yapısı	Konak Belediyesi
106.	2015	Antalya Kepez Belediyesi Odak Yapı Mimari Ve Çevre Düzenlemesi	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Kepez Belediyesi
107.	2015	Gaziemir Aktepe ve Emrez Mahalleleri Kentsel Dönüşüm Alanı	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	İzmir Belediyesi
108.	2015	Beylikdüzü Belediyesi Cemevi, Kültür Merkezi ve Çevresi	Mimari	Kültür Yapısı	Beylikdüzü Belediyesi
109.	2015	Tekirdağ Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (TESKİ) Hizmet Binası	Mimari	Yönetim Yapısı	Tekirdağ Belediyesi
110.	2015	Küçük Armutlu Mahallesi Yerinde ve Yerlisiyle İyileştirme Fikir Projesi Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Pir sultan Abdal Kültür Derneği Sarıyer Şubesi
111.	2015	Lüleburgaz Yıldızları Sanat Akademisi	Mimari	Kültür Yapısı	Lüleburgaz Belediyesi

EK-1 (devam): 2000-2016 Yılları Arasında Kamu Projeleri İçin Açılan Ulusal Mimarlık Yarışmalarının Yıl, Yarışma Şekli, Yapı Türü Ve Yarışmayı Açan Kuruma Göre Dağılımları

Çizelge 1.1 (devam) 2000-2016 yılları arasında kamu projeleri için açılan mimarlık yarışmaları

	Yılı	Yarışma Adı	Yarışma Türü	Yapı Türü	Yarışmayı Açan Kurumun Adı
112.	2016	Muratpaşa Belediyesi Çok Amaçlı Gösteri Merkezi Atölye ve Sahnesi	Mimari	Kültür Yapısı	Muratpaşa Belediyesi
113.	2016	Pamukkale Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi ve Yakın Çevresi	Mimari	Eğitim Yapısı	Pamukkale Üniversitesi
114.	2016	Van İpekyolu Belediye Merkezi	Mimari	Yönetim Yapısı	İpekyolu Belediyesi
115.	2016	Çaycuma Spor Merkezi	Mimari	Spor Yapısı	Çaycuma Belediyesi
116.	2016	Lüleburgaz Yıldızları Yüzme Akademisi	Mimari	Spor Yapısı	Lüleburgaz Belediyesi
117.	2016	İnegöl Belediyesi Hizmet Binası	Mimari	Yönetim Yapısı	İnegöl Belediyesi
118.	2016	Caferağa Spor ve Kültür Merkezi	Mimari	Kültür Yapısı	Kadıköy Belediyesi
119.	2016	Şehitkamil Belediyesi Sanat Merkezi	Mimari	Kültür Yapısı	Şehitkamil Belediyesi
120.	2016	Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Hizmet Binası Mimari Proje Yarışması	Mimari	Yönetim Yapısı	Balıkesir Büyükşehir Belediyesi
121.	2016	Kırşehir Gezegeni ve Kültürparkı Mimari Proje Yarışması	Mimari	Kültür Yapısı	Kırşehir Belediyesi
122.	2016	Adana - Seyhan Sucuzade Mahallesi Kentsel Dönüşüm Alanında Kent Meydanı ve Çevresi Kentsel Tasarım ve Mimari Proje Yarışması	Kentsel Tasarım	Rekreasyon	Seyhan Belediyesi
123.	2016	İzmir Selçuk Belediyesi Kültür ve Gençlik Merkezi Mimari Proje Yarışması	Mimari	Kültür Yapısı	Selçuk Belediyesi
124.	2016	Aydın İli Efeler Belediyesi Hizmet Binası Mimari Proje Yarışması	Mimari	Yönetim Yapısı	Efeler Belediyesi

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, Adı : DURAN, Özlem
Uyruğu : T.C.
Doğum Tarihi ve Yeri : 30.11.1985 Ankara
Medeni Hali : Evli
Telefon Numarası : 0 (312) 303 33 81
Faks Numarası : 0 (312) 303 37 99
E-posta Adresi : oduran@ilbank.gov.tr

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsü / Bina Bilgisi Anabilim Dalı	2011
Lisans	Gazi Üniversitesi / Mimarlık Fakültesi / Mimarlık	2008
Lise	Atatürk Lisesi	2003

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2013-Halen	İlbank A.Ş	Tek. Uzm. Yrd.
2009-2010	İmge Mimarlık	Mimar
2008-2009	Selda Gümüşdoğan Mimarlık	Mimar
2007-2008	Hayalgücü Tasarım	Mimar

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

1. Aydoğan Ö., Çağlar N., “Mimarlık ve Bilimkurgu Edebiyatı Bağlamında Mimari Tasarım”, 1. Uluslararası Lisansüstü Araştırmaları Sempozyumu: Yapılı Çevre, Cilt 2: 209-245 (2010).

2. Kentsel Dönüşüm: Atölye Çalışmaları, Dosya 02: Kentsel Dönüşüm Tartışmaları-2, TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Bulteni, 62 (2006)

Hobiler

Kitap, seyahat

İL BANK
TÜRKİYE'NİN YAPICI GÜCÜ